

**TERITORIILE PIERDUTE:
NORDUL BUCOVINEI , HERȚA
[sinteză Livia Dandara]**

[LD : Completează cu comentarii și bibliografie situația specială a românilor din Bucovina de Nord și Herța, anexate de sovietici. Pe lângă caracteristici comune represiunii comuniste din toate zonele României, trebuie dovedită și ilustrată **epurarea etnică** la care au recurs organele represive].

Să-mi fie iertate **încercările** de a găsi cele mai potrivite cuvinte pentru a sintetiza **istoria României în regimul comunist**.

Pentru început, afirm că, dacă **Dumnezeu a creat lumea în 7 zile** ; dacă **România întregită a fost rezultatul unei evoluții de peste 2000 de ani, comuniștii au distrus lumea românească , pe etape , în 50 de ani .**

Care a fost **începutul genocidului** ? Care a fost **sfârșitul regimului** ? Părerile sunt împărțite (încă !) Iată de ce și sinteza pe care o realizez poartă în ea **posibile aproximații**, destule **lacune** , numeroase "**pete albe**", fiind **deschisă completărilor**.

Să încep cu **23 august 1939** - încheierea **Pactul Hitler-Stalin** - apoi cu **1940** (pierderea Basarabiei și Bucovinei, a nordului Transilvaniei și a Cadrilaterului) pentru a marca **preludiile genocidului** ? De ce **23 august '44** ar trebui să însemne , pentru România, "**începutul**" ? **1939-1989** este intervalul în care **s-a produs , în etape, distrugerea statului și societății românești** de către comunism. Iar în cei **25 de ani de "tranziție post-decembristă "** , **dosarul genocidului comunist întârzie să fie rezolvat.**]

- Vasile Ilica, Martiri și mărturii din nordul Bucovinei.(Fântâna Albă-Suceveni-Lunca-Crasna-Igești...)

Editura Imprimeriei de Vest, Oradea, 2003. / Relațiile României cu URSS între 1918-1940 / Pactul Ribbentrop-Molotov, 23 august 1939 / Ultimatumul sovietic din 1940 / Prima ocupație sovietică în Bucovina / Genocidul de la " Fântâna Albă "-1 aprilie 1941 / Masacrul de la Lunca - 6/7 februarie 1941 / Revolta de la Crasna-martie-aprilie 1944 / Asasinările de la Igești- iunie 1941 / Partizani români din nordul Bucovinei- 1944-1945 / Comemorări ale victimelor terorismului stalinist în nordul Bucovinei / Marea deportare din 12/13 iunie 1941 / Marea foamete din 1946-1947 / Ecouri peste timp / Folclor bucovinean inspirat de persecuțiile staliniste din nordul Bucovinei / Poeți populari / Din folclorul deportaților / Anexe cu localități, troițe și liste cu numele victimelor stalinismului/

- Dumitru Covalciuc, **GOLGOTA ROMÂNEASCĂ**

Mărturiile bucovinenilor deportați în Siberia (aprilie-iunie 1941-1944)
)Editura Vestala, București, 2009.

Ediție și note - **Liliana Corobca**, cu colaborarea scriitorului **Ștefan Hostiuc** și **Dumitru Poptămaș**. Texte înregistrate de **Dumitru Covalciuc** (președ. **Societății "Arboroasa" din Cernăuți**), între anii 1990-2005, publicate în almanahul "*Țara Fagilor*" (1992-2007), sub generiche explicite: *File de istorie, Personalități bucovinene, Graiul neamului, Mărturii folclorice despre "raiul" comunist*, *Poeți contemporani din Bucovina înstrăinată*, ș.a.ș.a.

[**LD:Almanahul nu se găsește în bibliotecile mari ale României.**]

Cronologie

1939

/ 23 august '39. Pactul Hitler-Stalin.

Împărțirea virtuală a zonei între cei doi dictatori - exprimată prin optativul **Uniunea Sovietică**, respectiv **Germania < ar fi interesată >** de anume **teritorii din România și Polonia**, urmată de **anexarea efectivă** a acelor teritorii, **să nu însemne "începutul genocidului comunist în România"?**

1940

/ 26 iun.'40. URSS: anexarea Basarabiei, nordului Bucovinei și Herței

după un **ultimatum de 4 zile** - cu aspect de **răpire cu pistolul la tâmplă** - soldată cu rămânerea locuitorilor la discreția invadatorului, **să nu însemne "începutul" ?**

/ iul.-1940 .-Prima "curățenie": fruntașii satelor, "foști" ceva în regim românesc.

După anexarea Basarabiei și Bucovinei, "vânătoarea" pilonilor administrativi ai stăpânirii românești: primari, funcționari, membri de partide - PNT, PNL, PNC - învățători, preoți, țărani, tineret. În unele comune, deportarea ia proporții de curățire etnică.

1941

/ apr.1941 .Arestări și deportări sovietice în nordul Bucovinei și Basarabia.

1941-1944 Războiul României pentru eliberarea Basarabiei, Bucovinei de Nord și Herței.

/ iunie-iulie 1941.Arestări și deportări cu caracter etnico-politic.

Cu puțin înainte de intrarea trupelor românești în Basarabia și Bucovina, NKVD-ul din arestează precipitat românii considerați "dușmani" : ridică bărbații, uneori familii întregi, și le duc în lagărele gulagului sovietic; dacă nu este timp, îi împușcă.

[LD: pentru chestiuni de istorie generală a României , vezi câteva repere în T-Cronologia genocidului.

Genocidul comunist -context, legislație, etape]

LD: Jurnal- Note- Meditații

[LD: 7 febr.2008.Am o lungă convorbire cu dr. Nandriș (Sibiu) care a editat cartea lui Ion Nandriș. Îmi dă câteva date și explicații care nu se găsesc în cărțile editate .]

[LD: 22 febr.2008.**Ștefan Hostiuc** îmi aduce cartea lui Vasile Ilica (am cartea lui cu dedicație *Scriitori români din nordul Bucovinei* , Editura Institutului Cultural Român, 2005)

Citesc , selectez , caut o formă de prezentare, a genocidului din **Bucovina de nord și Herța**, în cele două valuri mari de represiune :1940/1941 și 1944/1945.

[LD: 23 febr.2008. O contribuție substanțială -documentară, memorialistică și istoriografică - o datorăm **familiei Nandriș -Ion ,Gheorghe și Anița.**

O sinteză valoroasă o datorăm lui **Vasile Ilica** ,care, prin suita unor "**mărturii -cazuri**" ne completează o hartă a suferinței, rămasă timp de jumătate de secol albă : **inscripțiile de pe troițele satelor martirizate** - din curtea bisericilor, a școlilor sau la locul martirajului - **din Herța și Bucovina** anexate de sovietici în 1940.

- Ion Nandriș,**Satul nostru Mahala din Bucovina** , Casa de presă și editură Tribuna, Sibiu, 2001

- Gheorghe Nandriș ,în același volum,**Tabel nominal cu deportații din Mahala** și mărturii

- Anița Nandriș Cudla,**20 de ani în Siberia** , Ed.Humanitas,

- Vasile Ilica , *Martiri și mărturii din nordul Bucovinei (Fântâna Albă-Suceveni - Lunca-Crasna -Ijești ...)*,Editura Imprimeriei de Vest, Oradea , 2003.

- Dumitru Nimigean, *Însemnări*.

Anița Nandriș Cudla ,Satul nostru Mahala din Bucovina :

Casa de presă și editură *Tribuna*, Sibiu, 2001 ; **Anița Nandriș Cudla, 20 de ani în Siberia** , Ed.Humanitas,
<http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/basarabi/nandris/siberia/>

/ Vara 1940,primele arestări, după anexare :

< A fost începutul la fratele cel mai mic al bărbatului , Mihai, care era pe timpul acela primar.Și după asta, aproape în fiecare noapte erau răpiți câte un bărbat sau doi .Numai auziai dimineața că cutare bărbat de acuma nu-i , l-au luat astănoapte [...] prin anul 1940, pe când să făcea prada asta de bărbați [...] Ei să coborau din mașină, înconjurau casa [...] Îl scula pe om din somn și-l lua.[...] Așa au răpit mulți oameni .>

/ Ianuarie 1941: fuga în țară :

<Cam pe la jumătatea lunii ianuarie 1941, s-a strâns tineretul ,flăcăii și bărbații , tineri însurați , poate peste o sută de persoane, și au plecat într-o noapte pe valea Prutului .A trecut granița în România printr-un sătișor care se chema Lunca [...] Cam pe la începutul lui februarie ,tot în anu 1941, s-a format a doilea transport de lume.Tineret, bărbați ,flăcăi, fete și neveste tinere ,mult mai mulți decât rîndu dintii.[...] s-au pornit iarăși să triacă granița în România, dară de data asta nu li-a mîrs .Au fost trădați [...]cei mai mulți au fost cosiți cu mitraliera și au rămas morți și răniți .O parte au fost prinși și luați la închisoare .Fruntea tineretului a eșit din sat și au rămas aproape toți cosiți la graniță .Nu mai pot să spun eu cuvinte aici cum era lumia de amărită și tristă. >

/ apr. 1941, peste 3.000 de cetățeni români din Bucovina de Nord anexată, au încercat să treacă granița în țară. S-au produs, în diverse locuri de trecere, adevărate măceluri sângeroase, provocate de grănicerii și cavaleriștii sovietici, care organizau locuri pentru ambuscade în păduri, la treceri de râuri etc.

Ciuruiți de gloanțele mitralierelor grănicerilor, multi dintre ei încă în viață, au fost târați și aruncați în gropile comune , săpate dinainte de grăniceri; alții au fost aruncați de vii în gropile săpate în cimitire și peste ei s-a aruncat var nestins; puținii supraviețuitori ai masacrelor

au fost deportați în Siberia și Kazahstan, unde au murit din cauza condițiilor inumane din lagăre.

/ Mai 1941, primul val de deportări ;:cei cu rude "fugite în România" :

< Cam pe la 20 mai ,într-o sîară, ce să vezi , **au început să vie mașini în sat .Dar nu așa una sau două , ci una după alta , poate a ținut mai bine de un cîas.Au intrat fără număr mașini în sat. Dar pe lângă mașini ,veniau o mulțime de milițieni , care călări pe cai , care pe jos. S-au oprit toți înaintea primăriei [...]**Ei aviau listele făcute pentru lumia care aviau de ridicat .[...] Peste scurt timp , ce s-a început în sat, nici nu mai pot să povestesc.[...]Au trecut vreo 26 de ani de atunci [...] Mi să urcă păru în sus și îmi mărg furnici prin tot trupu când îmi amintesc de momentele acelea.Au fost o mulțime de mașini .**Au tras mașina la poarta omului , au intrat o ciată de milițieni în ogradă , au înconjurat casa.Bătia în ușe,spunea să deschidă ușia.[...] Scula din somn copiii, femeia, cine se afla în casă , le spunea să se îmbrace , să miargă cu ei.[...] Îi cetia , dacă sînt toți cîți îi avia scris [...] și pe urmă îi încărcă în mașini [...]**s-a început un zgomot prin sat, de îți păria că e sfârșitul lumii . Glasuri de **femei bocind** , cum bocesc în urma mortului, **copii răcnind** , felurite glasuri [...] **Vitele prin grajduri răgiau** , parcă presimțeau că rămân fără stăpân , **câinii în legătoare urlau** .O mare groază și frică a fost în noaptea aceea. [...] în zori de zi , au început și mașinile încărcate [...] toate s-au îndreptat spre gara Sadagura , au trecut toate prin fața casei noastre [...]

La casăle care au rămas goale , **au pus cîte un păzitor [...]** >

/ Jaful caselor :

<Peste vro două zile , au început să vie **femei și bărbați cu căruța**, de prin Jucica, Cernauca.[...] Au venit pe la casăle care au rămas goale și **au început a căra cele rămasă în gospodărie** .[...] Vedeai niște **hoată dă femei sau fete** , Dumnezeu le știe, scotociau din casă în casă și **scoteau lăicere ,țoluri, straie și încărcău în căruță [...]** Așa au cărat vro două săptămâni de prin case straie, pâne de prin poduri, oale, blide .Au cărat totul.De pe afară **căruță, plug, grape, poloboc, covată în fine, lăsa numai părăți goi** . Pe urmă au început cu **dobitoacele cele vii**.Întâi cu păsările .Încărcău cletci cu găini ,gîște, rețe [...]Apoi au început cu porcii .Treceau tranporturi decăruță încărcate cu porcimari, grași .[...] La urmă au scos vitele de prin grajduri.[...] Când li-a pornit să le mâie parcă-ți era mai mare jalea. >

/ 13 iunie'41 : ridicarea din casă

<[..] joi , după Dumineca mare, siara după ce s-a întunecat, a început iarăși să vie în sat miliție , căruțe și mașini .[...] Ne-am împlut iarăși de groază și de frică [...]Șediam cu lumina stinsă .Copiii au adormit , dar noi amândoi și mama șediam și vorbiam prin întuneric. [...] a intrat o ciată neagră în ogradă [...] Peste câteva secunde au înconjurat casa , cum le era obiceiul lor , și alții o bătut în ușe să le deschidem.

Bărbatul a aprins lampa și a deschis ușa [...] au intrat vro patru bărbați străini îmbrăcați în negru și cu dâșii un om din sat .[...] Au sculat copiii ,au rădicat pernile , au scuturat așternutu și pe urmă ni-a pus pe toți și ni-a spus să stăm nemișcați.Ei s-au pus la masă , au scos niște hârtii , au mai scris nu știu ce într-însele, pe urmă ni-a cetit pe toți .Mama, copiii, noi.

După ce ni-a cetit, ni-a spus : de acuma îmbrăcați-vă , în 15 minute să fiți gata și plecați cu noi.Bagaj nu aveți voie nimic de luat. >

...despărțirea de mamă : < Mă gândiam , copiii îi îmbrac ,dar ce am să fac cu mama , cum am să o iau , că ea nu poate să facă un pas . [...] Eu li-am spus că ea e bolnavă și nu poate să se îmbrace .Ei au început mai cu răul la mine [...] ei au luat hârtia pe care era mama scrisă ,a pus-o la o parte și pe urmă îmi spune mie : lasă, nu o mai îmbrăca , ea rămâne. Îmbrăcați-vă voi și plecăm.Atunci am slăbit cu totul și nu am mai știut de mine .[...] M-a prins unu de spate și m-a repezit spre ușe să ies mai repede.[...] Am zărit-o o leacă , cum plângea sărmana , rămasă sîngurică, bolnavă .Dar de data asta m-a zmucit și mai aspru de pe ganuc și mi-a arătat să plec pe drum . >

...despărțirea de bărbat : < ...am plecat spre primărie.Acolo era mai multă lume așa ca noi adunată.Ni-a încărcat de pe căruță pe mașini și ni-a pornit spre Sadagura.

Am trecut iarăși prin fața casei noastre [...] Am ajuns la gară, la Sadagura.Acolo ni-a dat jos.Sta un șir mare cu vagoane , de cele de cărat vite, pline cu lume.A deschis un vagon de acelia , în care era destulă lume , și m-a ticsit și pe mine acolo cu copiii. În urma mea a trîntit ușa și a închis-o.Eu am început să strig, să răcnesc , să nu închidă , că încă trebuie să vie și bărbatul meu .Nu a mai băgat în siamă nime ceea ce eu am răcnit .A închis ușa și gata . Pe urmă mi-au spus femeile care mai erau în vagon : nu răcni , nu plânge degiaba , că și noi am avut bărbați și tot nu li-a dat voie să vie aici cu noi . >

/ 14 iunie, vagonul deportaților

<În vagon mai erau două familii din Mahala , din satul nostru, erau din Horecia, din Toporăuți, și două familii de jidani din Sadagura.

Eram vreo treizeci și cinci de suflete [...] Ni-a ținut o zi în gară la Sadagura. S-a strâns sute de lume împrejurul vagoanelor , familiile celor din vagoane .Răcniiau și eștia din vagoane și ceia de jos.[...] Sta și miliție împrejurul vagoanelor [...] au mânat vagoanele vro câțva kilometri mai înainte , la Lujeni .Ni-a ținut acolo peste noapte . >

/ 15 iunie , plecarea :

<Adică pe data de 13 iunie 1941 ni-a scos din casă , era joi siară și ni-a ținut pînă sâmbătă după masă pe data de 15 iunie .Apoi a îndreptat vagoanele spre Nouasuliță , am văzut că au să triacă prin gara noastră, Mahala.Am căutat să scriu câteva cuvinte , când oi trece prin gară să las semn .[...] Aviam o batistă albă de nas.Am rugat pe un jidan și mi-a dat un creion chimic.L-am udat cu stupit și am scris câteva cuvinte [...] am aruncat pe ferestruică batista și batista a fost găsită și păstrată pînă au venit frații mei.Trenul nu s-a mai oprit .Mergia cu viteză foarte mare .Am trecut de Boian, Nouasuliță, Mamaliga-Ocnița și așa o mârș , fără să oprească , pînă a trecut apa Nistrului. >

/Lagărul din Omsk :

<Ni-a dus cu trenu pînă în orașul Omsc .[...] Ne întrebam ce o să facă cu noi.[...]Numai de una îmi era tare frică.Se zicea că,cum ne-om da jos de pe vagoane , o să despartă copiii de noi ,așa cum au despărțit bărbații.[...]Mai ușor m-aș fi învoit la moarte ,decât să-mi ia copiii de lângă mine.Dar a trecut paharul acesta.Au scos vagoanele din orașul Omsc , ni-a dus vro sută de kilometri afară de oraș și ne-a descărcat într-un lagăr. Pe urmă a început să ne împărțiască pe la raioane , la colhoză, la lucru.Au venit cu mașini , camioane de cele mari , ne citeau de pe listă și ne încărcau.Ce ne mai spunea , noi nu înțălăgiam căci nu cunoștiam limba rusă deloc.[...] Am mârș cu mașina ceasuri întregi [...]Ni-a dat jos într-o școală [...Stam și ne uitam unii la alții , să ne facem cunoștință, că erau toți de prin satele vecine, Ostița, Horecia, Jucica, Toporăuți, Boian.Mai erau și de prin Basarabia.[...] Era prin luna iulie.Ni-au scos la lucru.Eram în Siberia , în "oblast" Omsc , Soldaschi raion , un sătișor de vro 20 de casă , care se chema Cușinovsca . >

Ion și Gheorghe Nandriș,Satul nostru Mahala din Bucovina ;

Casa de presă și editură Tribuna, Sibiu, 2001

/ Mahala

[LD: un caz aparte (dar nu singular) îl reprezintă satul martir Mahala (Cernăuți), care a fost pur și simplu golit de români în

1941.

Un sat în care ,**400 de mahaleni** au fost **împuşcați într-o singură noapte la Lunca** (6 febr.1941) și **602 suflete** au fost **deportate** în 22 mai și 13 iunie 1941.

Dacă ținem seama de cei **1500 de țărani bucovineni împuşcați la Fântâna Albă** de grănicerii sovietici, (1 apr 1941)avem dintr-o dată "**recordul "apocaliptic al represiunii bolșevice** din Bucovina anexată .

Masacrul de la **Lunca și Fântâna Albă a rămas nepedepsit** iar surghiuniților în Siberia ,li s-a spus cu cinism , după 20 de ani , că **a fost ... "o greșală " , dându-se vina pe abuzurile staliniste.**

LD: vezi lista primarului din 1941 ...(Cf.Gh.Nandriș op.cit)

Dumitru Nimigean , Însemnări

Din Tereblecea [Porubnoe](Hliboca), **39 de persoane** numai din familia Nimigean ,**deportate** în noaptea de **13/ 14 apr.'41.** (Preluare din C.Ionițoiu, **Dicționar N.**)

/ 13/ 14 apr.1941

*<...peste noapte ,satul meu s-a găsit în altă lume.Toate s-a schimbat în mai puțin de 24 de ore. Credeai că **puterile iadului au fost deslănțuite** de stăpânul lor **asupra satelor pașnice** ce aștepteau rodul trudei lor după muncile de primăvară.*

***Nebunii** au fost scoși din casele de sănătate și s-au întovărășit cu **toți vagabonzii și criminalii** , făcându-se **șefi de poliție și apărători ai regimului comunist** .*

***Venetici** cunoscuți și necunoscuți au fost **făcuți primari și prefecți** de către armatele de invazie*

*L a aceștia s-au adăugat **pleava doritoare de pradă** din fiecare localitate pentru a-și împărți avutul altuia. Aceștia erau **instrumentele prin care comuniștii distrugeau o lume așezată** de secole prin muncă și omenie , **căci partid comunist ,la noi, nu era** .*

*Noi ne-am fi putut apăra cu pumnul de toți acești nemernici , dacă n-ar fi fost **sub protecția armatelor de invazie rusești**.*>

Vasile Ilica , Martiri și mărturii din nordul Bucovinei

,Editura Imprimeriei de Vest, Oradea , 2003.

[LD: **Pe troițe**, numele nu sunt înscrise alfabetic. Îmi îngădui o înșiruire alfabetică , pentru a respecta o regulă .Pentru oamenii cu același nume -presupun familie(mică sau mare) ; Important este ca ei să apară ca **ființe reale, cu un sfârșit dramatic colectiv**, având doar **vina de a fi fost români** despărțiți de țara-mamă, de o istorie tragică .]

/ Bahrinești (Hliboca)

Listă întocmită de ziaristul **Ștefan Broască** , publicată în ziarul "**Plai Românesc** "nr 10-12 ,2000

(Cf.V.Ilica , *op .cit*) .Cuprinde numele a **32 de familii** , formate din **134 persoane** ,deportate în **iunie 1941, în Kazahstan**-Dintre cei deportați, **94 au decedat** , **40 întorcându-se acasă** sau rămânând acolo .

- **Andrucovici**:Mihai-Domnica-Ștefan
- **Broască** :Constantin-Ștefania-Ion-David- Alexa-Oltea Mihai
- **Broască** :Ecaterina- Parasca- Ecaterina -Gheorghe
- **Chijevschi** :Constantin - Ecaterina-Ștefania- Valeria
- **Chijevschi** : Vasile-Veronica-Veronica- Constantin .Ecaterina
- **Condriuc** :Constantin - Parasca- Maria -Mihai
- **Condriuc** :Ștefan- Ana -Nicolae- Ștefania- Ioan-Veronica - Mihai
- Ciubotaru**:Maria- Domnica-Elena
- **Guziuc**:Ilie-Elena-Ecaterina
- **Grigoraș**:Profir-Petru-Iulita
- **Ionuță** :Dumitru-Veronica-Gheorghe
- **Ionuță** :Saveta-Ecaterina-Veronica-Ion -Gheorghe
- **Ionuță** : Vasile- Maria
- **Isopescu** :Constantin I -Marina-Eudochia -Vasile- Irina
- **Isopescu** :Mihai - Ecaterina .Mihai
- **Ivaniuc** :Vasile-Maria-Nicolae-Ecaterina-Domnica-Livia-Gheorghe-Dionisie-Elena
- **Lăzărescu** :Nicolae-Saveta- Ion
- **Lăzărescu** :Elena - Ion
- **Lupaștean**:Veronica- Domnica-Gheorghe
- **Patraș** :Alexa N.- Paraschiva- Livia -Aurora
- Patraș** .Gavril -Glicheria-Saveta
- **Patraș** :Grigore P.- Zamfira-Domnica -Petru - Elena-Iulieta - Ștefan -Victor
- **Patraș** : Domnica - Claudia-Olga / **Patraș**:Grigore -Eudochia-Maria- Veronica
- **Tofan** :Nicolae -Raveca- Maria- Domnica- Mihai - Mircea- Dumitru
- **Tofan** :Ilie-Veronica /**Tofan** : Eudochia -Mircea
- **Topală** :Constantin -Ecaterina - Saveta -Ana
- **Turnanschi** :Toader -Minodora -Nicolae-Ecaterina -Vasile-Gheorghe -Maria
- **Ungureanu** :Ecaterina- Avram- Grigore-Mircea-Domnica-Elena

/ Boian (Noua Sulița)

Lista persoanelor din com.Boian (cu satele Lehăceni, Cotul Boianului, Arboreni),**decedate în urma opresiunilor bolșevice .**

Lista este înscrisă pe **troița** amplasată în centrul comunei și cuprinde **179 martiri .**

Dintre ei, **63 de victime** din primul val (1940 /41);**100 victime** - morți în deportare în lagărele de exterminare de la **Onega** sau împușcați în sat (1944-'45) ;**16 victime** în urma represiunilor **ulterioare reanexării Bucovinei** (1944-'45).

Lista o datorăm prof. **Vasile Bizoni**, inițiatorul ridicării troiței din Boian (Cf. V.Ilica , *op.cit*)

'40-'41 :primul val

-Antoniuc Ioana V.,**Avrumțoiaie** Ilie I.,**Botă** Dumitru I.,**Bodnariuc** Gheorghe V.,**Bosovici** Dumitru S, **Cuciuruvschi**: Ștefan A.-Elena V , **Crihan** Aglaia D.,

-Cuciurean: Maria Gh.-Gheorghe I - Dumitru M.- Ion V.

- **Ciobanu** :Ana D.-Alexandra I.-Maria / Croitoru Gheorghe N ,

-Damian :Ion -Elena

- **Fedoreac** :Nicolae Gh-Nicolae C

Gâză:Ion-Viorica-Gheorghe -Vasâlca / Glodeanu Vasâlca A. ,

- **Hostiuc** :Gherasim - Agripina- Florea

-Mihălcean :Vasile- Mihai- Raifta- Zamfira /

- **Nicoriuc** :Lazăr- Saveta- Gheorghe-Maria- Dumitru- Elena

-Pavel :Eudochia- Aurelia-Maria /

- **Sfeclă** Ion D., **Striencu** Ion N., **Suprovici** Ilie V, **Șuhani** Ion P,

Slănină Ion F.,

-Tarod Constantin, **Toacă** Ion S

-Vaipan :Ion- Florea- Gheorghe -Petru -Andrei

/ Buda Mică (Noua Suliță)

Listă cu **82 de nume** înscrise pe troița ridicată în centrul satului,de locuitorii comunei.

Pe lângă cei **6 morți pe front** (1941-'45), mai sunt 4 liste :

10 consăteni masacrați lângă Lunca (de către grănicerii sovietici), în tentativa de a trece granița pe 6-7 febr.'41 ;

40 de morți în deportarea din 12-13 iunie '41;

14 împușcați de NKVD între 1944-'45 ;**18 morți în deportarea** din 1944-45 .

LD: de adaugat !

-Masacrați la 6-7 febr.'41 la Lunca

-Morți în deportarea din 12-13 iunie '41

-Împușcați de NKVD între 1944-'45

- Deportați la Onega '44-'45

/ Carapciu pe Siret (Hliboca)

Troiță ridicată de locuitorii satului în memoria celor **117 martiri** dispăruți la 1 apr.1941:

8 împușcați la Fântâna Albă (în tentativa de a trece granița în Bucovina liberă) ,

106 morți în deportare, în gulagurile staliniste.

-**Banilian** :Zaharia -Paraschiva - Florea , **Bostan** Ilie ; **Boicu** Gheorghe ,**Boari** Teodor,

- **Butinschi** Vasile , **Carciu** : Aurel- Florea- Ștefan ,

-**Cârciu** : Dragoș -Gheorghe-Florea -Zenovia- Ana-Paraschiva- Floarea- Ecaterina-Ioan

-**Calancea** Gheorghe, **Cojocari** Antimia ,

-**Cobeli** :Vasile -Mircea , **Corduban** Nicolae (împușcat la Fântâna Albă),**Dascaliuc** Nicolae,

-**Irimescu** : Gheorghe-Elena -Traian . **Ioneț** : Gheorghe-Traian- Petre- Ioan ,

- **Lutic**: Gheorghe-Vasile-Ion. **Luteniuc** :Radu-Floarea,

- **Leorda**:Grigore- Palaghia- Eudochia - Eugenia-Valeria

- **Moscal**: Leon -Grigore , **Mazureac** Marcu ,

- **Opaiț** : Vasile,Gheorghe, Ion (împușcați la Fântâna Albă);

- **Opaiț**: Gheorghe- Florea-Ion - Aurel-Caterina-Petre ,Traia- Iona- Florea- Vasile-Ion-Florea

- **Prisăcaru** : Gheorghe -Domnica ,**Petriuc** Ilarie ,**Reșteneac** Ioan, **Sauciuc** Vasile,

- **Semcu** Constantin, **Stratulat** Pintilei , **Scutari** Gheorghe ,**Știrbu** : Emilian- Ana-Viorica

- **Șorodoc** :Ilie- Pintilei -Ecaterina -Vasile , **Tărăță** : Petru -Floare .

- **Tasiuc** :Dumitru- Maria-Floarea -Grigore -Domnica -Maria -Florea - Dumitru -Vasile

- **Tovarnițchi**: Gheorghe,Vasile ,Cozma, Traian (împușcați la Fântâna Albă) ;

- **Tovarnițchi** :Vasile -Raveica -Gheorghe -Valeria - Nicolae -Maria - Fruzina -Elena-Viorica

-Florea-Ion- Sandu -Rachila-Oltea-Lidia - Octavian- Teodor- Nicolae- Arel (deportați)

- **Tudan** Petru , **Tomiuc** Petru , **Tasciuc** Ioan, **Ungureanu** Ilie, **Ursulică** Constantin ,

-**Varvariuc** Dumitru ,**Zegrea** Gheorghe ,**Zegriuc** Radu.

/ Ceahor (Hliboca)

Pomelnic de **51 de morți** , pe troița din cimitirul bisericii, fiind indicate

numele, anii de viață și locul unde și-au găsit moartea. Dintre ei, **14 au murit pe front** sau în prizonierat, **37 au căzut victimă represiunii staliniste**, în cele două mari valuri : **1940 ,1941-1944** .
 Lista a fost întocmită de **Toader Pridie** (președ. filialei **Societății pentru cultură românească "Mihai Eminescu "** din reg. Cernăuți)
 Pe frontispiciul monumentului stă scris: <*Acest monument s-a ridicat în cinstea cetățenilor comunei Ceahor -jerfe nevinovate a terorii staliniste ; oameni ce și-au pierdut viața în mizerie, foame , frig și boli prin lagăre și închisori ,împușcați în sat sau în război ,în anii de tristă amintire 1940-1950.> (Cf. Vasile Ilica, *op.cit*)*

Nr.	Nume pronume	Anii de viață	Unde a murit
1.	Andoni Petru a Ion Donului	1917- 1942	Cotul
2.	Andoni Ștefan a Grigore deportat	1898- 1941	Siberia,
3.	Andoni Nicolae a Gheorghe ,lagăr	1912- 1941	Permi
4.	Andoni Dumitru a Nistor	1924-1944	pe front
5.	Balan Dumitru a Toader	1914- 1944	
Transnistria			
6.	Basaraba Ion a Nicolae prizonierat	1914-1944	
7.	Brânzei Ion a Grigore închisoare	1918- 1944	
8.	Chmara Dumitru a Ion deportat	1882- 1943	Siberia,
9.	Costaș Ștefan a Ilie Permi,lagăr	1894- 1944	
10.	Costaș Tănase a Ilie deportat	1890- 1945	Siberia,
11.	Costaș Petru a Tănase împușcat în sat	1925- 1945	
12.	Cotec Miron a Alexandru lagăr	1902- 1944	Permi,
13.	Cobliuc Ion a Vasile împușcat pe câmp	1918- 1941	
14.	Curuleac Ion a Dumitru prizonierat	1911-1944	
15.	Ciornei Ion a Nicolae	1912- 1945	Siberia
16.	Ciornei Vasilina a Nicolae	1894- 1945	Siberia
17.	Ciornei Nicolae a Ilie	1927- 1945	Letonia
18.	Ciornei Toader a Ion	1911- 1941	

închisoare		
19. Ciobotari Vasile a Ilie	1921-1945	
prizonierat		
20. Casian Dumitru a Petru	1921- 1950	
închisoare		
21. Filipeac Gheorghe a Ion	1921-1945	
prizonierat		
22. Gușuleac Vasile	1908- 1940	Siberia,
deportat		
23. Gândac Nicolae a Ieremia	1895-1944	pe front
24. Gândac Ilie a Ieremia	1895- 1944	
Permi,lagăr		
25. Ciornei , Margalina	1904- 1947	Siberia
26. Hudima Samuil a Toader	1879- 1943	Siberia
27. Hudima Paraschiva	1884- 1943	Siberia
28. Hudima Ion a Nicolae	1914- 1941	
împușcat lângă casă		
29. Michichiuc Constantin a Ion	1915-1944	pe front
30. Pepelea Dumitru a Ion	1914-1942	pe front
31. Poștari Grigore a Dumitru	1916-1944	pe front
32. Poștariuc Nicolae a Grigore	1901- 1942	Siberia,
deportare		
33. Poștariuc Lazăr a Tănase	1901- 1941	Siberia,
deportare		
34. Poștariuc Ion a Gavril	1914- 1944	Permi,
lagăr		
35. Pridie Petru a Ion	1909- 1944	Karelia-
lagăr		
36. Predie Vasile a Mihai	1908- 1944	împușcat
în Cernăuți		
37. Palahniuc Petru	1925- 1944	împușcat
pe câmp		
38. Puiu Andrei a Gheorghe	1902- 1945	Permi,
lagăr		
39. Rotari Vasile a Ilie	1903- 1941	
Siberia,deportare		
40. Roman Gheorghe Samuil	1913-1945	pe front
41. Repciuc Constantin a Dumitru	1912-1944	pe front
42. Repciuc Toader a Dumitru	1900- 1945	Permi,
lagăr		
43. Rusnac Gheorghe a Pavel	1912- 1941	împușcat
în Cernăuți		
44. Rusnac Petru a Vasile	1904- 1941	în Rusia

45. Scripnic Dumitru lagăr	1911-1945	Permi,
46. Tomaș Ion a Lazăr prizonierat	1914-1945	
47. Turtuleac Nicolae prizonierat	1909-1944	
48. Zahariuc Pătru a Vasile lagăr	1907-1944	Permi ,
49. Zahariuc Pătru Constantin deportare	1904-1940	Siberia,
50. Zahariuc Dumitru a Ion prizonierat	1912-1944	
51. Țigănuș Toder a Petru prizonierat	1914-1944	

/ Cupca (Hliboca) (Fântâna Albă)

Acest sat nu are încă un monument ridicat .**Lista** a fost întocmită de **ing. dr.Petru Ciobanu** din Brașov(originar din Cupca) ,autorul unei monografii "**Cupca .Un sat din Bucovina "**

În tabelul nr.56, el enumeră **5 morți la Fântâna Albă** (tentativa de trecere a frontierei) și

20 de familii , compuse din **82 membri** ,**deportați în 13 iunie 1941**, din care **cca 13 au murit** în deportare,alții s-au întors la Cupca,alții s-au stabilit acolo sau aiurea .(Cf. Vasile Ilica ,op.cit)

-1 apr.1941: Belmega Ion, **Gâză** Ion ,**Palicârjă** Mihai, **Plevan**

Arcadie, **Țugui** Mihai, Șorodoc Marta.

împușcați la Fântâna Albă

- 12/ 13 iunie 1941 .Deportați :

- **Bodnar** : Petru (soț ,mort în deportare) , Ana (soție) ,Gheorghe , Viorel (fii) s-au întors;

-**Bolocan:** Dumitru (soț) -Elisabeta (soție)-s-au întors la Cupca ;

- **Nistor** Dionisie (soț , mort în deportare) -Domnica (soție) s-a întors;

- **Frățuceanu** Silvestru (soț) , Victoria(soție) Mircea(fiu) morți în deportare : Constanța,Radu (fiu,fiică) s-au întors în Cupca .

-**Opaiț** **Domnica** (mamă) , Maria, Ilie,Casandra (fii) -s-au întors la Cupca ;

- **Percec Ioan** (soț) ,Floarea (soție) , Floarea ,Fruzina , Aurora (fiice)unii s-au întors, alții nu

-**Plevan Constantin** (soț) ,Eugenia(soție) , Lazăr, Ioana (fiu,fiică) nu s-au mai întors ;

-**Plevan Toader** (soț) ,Augustina (soție) ,Viorica (fiică) nu s-au mai întors ;

-**Dănilă**, Vasile, Arcadie,Aurora (fii)s-au întors în Cupca ,

-**Plevan** Dumitru (soț), Ana (soție), Lazăr, Gheorghe , Saveta, Ioan , Domnica (fii și fiice)

3 s-au întors , 4 au rămas acolo .

- **Popescu** Gheorghe (soț), Ecaterina (soție) , Maria (fiică) , Ioan, Arcadie (fii) -morți în deportare ; Raveca (fiică) supraviețuitoare, stabilită la Ohoț (Rusia)

- **Tărăță** Petru (soț) - Floarea (mamă) -nu s-au mai întors ; Ecaterina (soție), Raveca (soră) -s-au întors în Cupca /

-**Tărăță Dragoș** (soț), Ecaterina (soție), Traian, Odorica, Viorica (fiiși fiice) - s-au întors - **Tărăță Lazăr** (soț -mort în deportare), Zamfira (soție) ,Traian (fiu) -s-au întors în Cupca ;

ș.a.ș.a până la **22 de familii** .

/ Satul Dimca [Trestiana] (Hliboca)/ Fântâna Albă]

Comuna nu are troiță. Oare mai are cine s-o ridice ? În 29 august 1942 (eliberată de sub stăpânirea rusească), s-a ținut **o slujbă de pomenire a celor 56 de victime: martirii căzuți la Fântâna Albă** (1 apr.'41)și **deportații de la 13 iunie 1941.**

Ziaristul M.Dominte ,participant la această adunare cernită, a consemnat declarația de atunci a **primarului V.Bilan** :<**La 1 aprilie 1941 , din satul Dimca s-au deplasat la Fântâna Albă peste 200 de persoane -bărbați, femei și copii - din aceștia 12 persoane au fost ucise [la Varnița], iar la 12 iunie 1941, au fost deportate alte 43 de persoane în lagărele din Siberia și Kazakstan**>Lista victimelor din Dimca a fost publicată în **ziarul "Bucovina "** din 6 iulie 1942.

Ceea ce **nu știm nici astăzi este soarta deportaților din 1941** , și , mai ales, care a fost **bilanțul represiunii din Dimca ,după 1944.**

-1 apr.'41 :12 morți la Varnița[Fântâna Albă] :

Jianu Petre, **Mihailuc** Mihai, **Mihailuc** Gheorghe, **Odenschi** Aurica, **Mihailuc** Dumitru , **Lastovețchi** Adrian,**Cimbru** Petre ,**Cimbru Vasile**, **Sidoreac** Vasile, **Desciuc** Nicolae, **Mihailuc** Nicolae, **Drevariuc** Nicolae .

-13 iunie '41 :43 deportați :

Iacubovici Nicolae, **Holovete** Gavril, **Jireadă** Aurelian, **Zazuleac** Ion, **Zazuleac** Anastasia, **Jijianu** Maria (și copiii), **Jijianu** Ion , **Jijianu** Gheorghe **Jijianu** Nicolae, **Jijianu** Gena (cu doi copii) , **Drevaciuc** Maria (cu o fiică) , **Colomeiciuc** Vasile, **Holovati** Florea (cu doi copii) , **Magoș** Leontina (cu 8 copii) , **Amaritei** Nicolae (cu soția și 5 copii) , **Suhar** Ion (cu soția și o fiică) , **Hurjui** Simion, **Selencu** Silvestru , **Holovati** Ion , **Gătej** Vladimir ,**Mihailuc** Vasile .

/ Iordănești (Hliboca)

Satul nu are troiță în memoria victimelor represiunilor staliniste.

La împlinirea a 585 de ani de atestare documentară a comunei, ziaristul **Nicolae Șapcă** și **prof.Valeriu Malion** au întocmit **o listă provizorie**.Pe ea apar : **9 împușcați** ,din al doilea grup de oameni ce se îndreptau spre Fântâna Albă ,**surprinși de grănicerii sovietici** în preajama localității Suceveni ; **41 de deportați** ulterior,în lagărele de exterminare din **Kazahstan**

-1 apr.'41:în drum spre Fântâna Albă

Halac Nicolae a Simion - **Halac** Ion a Dumitru -**Halac** Dumitru a Andrei - **Carp** Gheorghe a Andrei -**Molnar** Ioan -**Opaiț** Dumitru a Mihai - **Melniciuc** Ilie a Ioan - **Tovarnițchi** Ilie .

Deportați-morți în Kazahstan

- Carp**: Grigore I - Vasile (fiu)-Aurelia (fiică) ;
- **Bostan** : Simion A.-Domnica (soție) -Saveta (fiică)- Dumitru (fiu)
- **Malaicu** :Gheorghe A.-Petru (fiu)-Aglaia (fiică)
- Riabinschi** :Grigore V - Elena (soție)- Gavril (fiu)- Vasile (fiu)
- Hușului** :Gavrilă -4 membri (nu li se știe numele)
- **Calancea** :Alexandru I.- Felicia (fiică)
- **Olar** Pricopie,**Saviuc** Dumitru,**Dabâca** Gavril ,**Halunga** Constantin ,**Șapcă Nicolae Nicolaiciuc** Constantin
- **Timcu** :Dumitru N.-Paraschiva (mamă) -Paraaschiva (fiică)

/ Molodia (Hliboca)

LD:Localitate cu gospodari înstăriți . În mijlocul comunei , există un monument ridicat în memoria eroilor înregimentați în armata sovietică. Cine ar trebui să ridice monument și pentru martirii români ?Lista provizorie a fost întocmită de locuitorul Aurel Popovici și a fost publicată în Almanahul "*Țara fagilor* " /1997.

-1940-1941 : 4 arestați pentru trecutul politic .

Saraficeanu Dumitru , **Curuleac** Andrei, **Ropcean** Gheorghe

-3 împușcați la frontieră în iarna'41

Benea Ion, **Pepelea** Vasile, **Saraficean** Ștefan

- 11deportați în iunie 1941

Benea Simion -Leonora ,**Saraficean** Maria -Vasile-Ileana-Veronica-Gheorghe - Veronica -Dumitru -Gheorghe -Leonora

-6 deportați în 1944

Pepelea Vasile -Ștefan ,**Petriu** Anghelina-Ileana , **Seredeac** : Ilie-Vasile-Nicolae

/ Oprișeni (Hliboca)

Listă înscrisă pe troița ridicată de locuitorii comunei ,în curtea bisericii . Pe lângă cei **20 de eroi** morți în războiul de eliberare (1941-1944),sunt înscrise numele a **35 de victime ale represiunii sovietice din deportare** (1941;1945),și **10 persoane condamnate și împușcate**

local.

35 persoane decedate în deportare :

- **Bilețchi** : Modest -Tatiana-Leon-, Silvestru , **Birău** : Evdochia -Anuța
- **Bilețchi** : Leon T.-Glicheria , **Buliga** : Victor-Domnica-Ioan -Veronica
- **Cuciureanu** : Petru -Maria , **Cudelca** : Ilie-Evdochia-Vasile ,
- **Goian** : Nicolae-Ecaterina-Gheorghe -Andrei- Domnica-Leontina
- **Holotiuc** : Maria-Traian , **Haisuc** : Eugenia-Paraschiva- Gheorghe
- **Halip** :Pentelei -Victoria , **Oloeru** : Ion-Tatiana ,
- **Petrovici** : Iacob- Catrina-Maftei-Lazăr-Maria
- .- **Haisiuc** Vasile, **Oreștean** Aurum, **Pițu** Leon, **Pilipeac** Nicolae,
- **Panciuc** :Teodor -Natalia-Leon-Maria-Ioan-Leontina -Constantin - Ecaterina-Elena-Gheorghe
- **Pascar** : Doroftei- Elisaveta -Gheorghe , **Puiu** : Aurel-Nicon - Leontina
- **Patraș**: Ștefan-Dorofteia , **Palamariuc** : Ilie-Maria-Ioan-Dumitru- Elisaveta
- **Socaci**: Gheorghe -Natalia -Viorica -Natalia -Aurora-Vasile -Dumitru- Maria-Dorofteia

10 persoane împușcate local

Buliga Ilie ,Buliga Teodor, Crețu Ion , Goian Leon, Ianciu Manole, Oloeru Visarion, Tucai Dumitru, Pițul Ilie, Socol Onofrei, Romanciuc Natalia .

/ **Puieni (Hliboca)**

- 1940-1945 .22 victime ale represiunii staliniste

Înscrise pe troița ridicată în curtea bisericii :

Anica Mihai, **Butnaru** Dumitru - Gherasim , **Bulei** Samuil, **Bungeac** Dumitru, **Cotel** Constantin, **Gabor** Ion- Toader , **Hrebenariu** : Ion - Dumitru , **Posteucă** Vasile , **Puiu** : Dumitru-Ion , **Rotaru** : Vasile-Ion - Constantin , **Topor** Ion, **Turnanschi** Alexa , **Țântaru** Pavel , **Ursuleac** Dumitru , **Fortuna** Leon .

/ **Stănești (Hliboca)**

1940-1945 :**154 de victime** , înscrise pe troița ridicată în cimitirul satului .

Lista a fost publicată de **prof. Ion Posteucă**, în almanahul "**Țara Fagilor** "

Cei decedați în deportare, sunt însemnați cu o cruce.

- **Bucea** : Elisaveta N.- Elena C.- Ilie C.- Viorica C.
- **Burciu** : Aglaia Gh- Eva S.- +Elisaveta T ,
- **Cobeli** : Elisaveta I.- Maria I. - Vasile I.- Raveca I.- Eleonora P.- Elena P.-Ana N.- +Silvia,+Ana +Traian -+Mihai .-+Marina ,

Cuștureac :+Mihai I .- +Zamfira .-+Ana M.
- **Gireadă**: +Ilie N.- Elena L.- Gloria N.- Florea A.-+Daniil C.-+Zinovia A.-Zamfira D.-+Axentie D.- +Gheorghe F.- Magdalina I.- +Minodora Gh.-+Nicolae Gh.- Vladimir Gh.- Aglaia Gh.- +Ipolit I.- +Aglaia .- Ecaterina M.-Adam P.- Pavel A.- Leon A.- Domnica A.-Ilie C.
- **Grigorovici** : Vasile I.- Zamfira I. , **Hancer**: +Constantin N.- +Eva C.- +Agripina C- Ecaterina C - Vasile C -+Gheorghe -+Elena .- +Zamfira
- **Iațeniuc** : +Dumitru Gh.- +Domnica Gh.-+Virgina D.- Silvia D.- Leonora D.- Ștefan D ,
- **Melniciuc**: Ilie C.-Alexandra M.-Ștefan I.-Maria L -Lazăr Gh - Leontina N.-Silvia I.-Elena Gh.-
- **Mihorean** : +Alexa Gh.- Ana C.-Domnica A.- Maria T.- Zamfira A.- Gheorghe A -Catrina A.- Filaret A.- +Gheorghe A.
- **Mocan** : Grigore V.- Leontina I.- Aurica G.-Ion Gr.
- **Olinic** : Vasile Gh.-Aurica C.-
- **Sanduleac** :+Nichita .-+Eufrosina -+Domnica
- **Șova** : Lazăr L. -Domnica I. -Alexandra L.-Ecaterina L.,
- **Pătrăuceanu** :Zamfira Gh -Eudochia T -Domnica T ,
- **Plantus** (14 persoane): Eva S.- Lidia Gh.- Aurica Gh.- Dumitru N.- Zamfira D.- Vasile D.- Gheorghe D - +Chirilă A.-Elena C.- Aurora C.-+Octavian C.- +Gheorghe C.-+ Domnica C.- +Mircea C ,
Pleşca :+Ilie T. - Elena I.,
- **Posteucă** (29 persoane) :Vichentie A.- +Eufrosina F.- Domnica V.- Gheorghe V.- Elena V.- Minodora I. Felix F.- +Elena I .- +Gheorghe V.- +Ieremia V.- +Leon V - Magdalina P.- Elena P.- Maria P.- Elisaveta P.- Zamfira P.- Petru P.- +Sidor A.-Maria P.- Zinovia Gh.- Felicia I.-Ilie M.- Elena Gr.- Leontin I.- Adam .I.- Vasile I.- Aurica Șt - Paraschiva M.- +Zinovia D .-Elena S
- **Puiu** : Ecaterina M. - Domnica D.,
Vilceac:Florea A.- Aglaia.- Elena A.

/ Suceveni (Hliboca)

Placă comemorativă din capela-monument ridicată de locuitorii comunei în memoria victimelor **deportărilor în gulagurile sovietice**, sub îndrumarea lui **Ioan Suceveanu** (originar din comună , profesor la Liceul Românesc din Carapciu pe Siret).**Sunt înscrise 109 nume** .

Primele **cinci victime** sunt menționate a fi căzut **la Fântâna Albă** (1 apr.1941) .

-5 căzuți la Fântâna Albă :

-Bostan Dragoș ,**Mihailovici** Ilie , **Sidoreac** Gheorghe, **Sucevan** Constantin, **Lupăștea** Titianu

-104 deportați

- **Amăriei**: Minodora- Domnica-Maria ,
- **Andrișan** Lazăr ,
- **Burlă** :Margalina- Ștefan- Arcadie- Nastasia ,
- **Frătăucean** (8 persoane):Dumitru- Ștefan-Gheorghe-Ștefan-Ioan-Eudochia-Gheorghe-Saveta /
- **Horobeț** :Cristina -Arcadie- Chivuța ,
- Isopescu** :Ilie- Alexandra- Domnica- Ioana ,
- **Mihailovici** :Vasile-Catrina -Margalina ,
- Mutu** :Constantin -Eftimie- Aurica-Maria ,
- **Nedelcu** : Samson-Valentina ,
- **Nicolaescu** (6 persoane) :Ilie-Zamfira-Margalina-Ioan-Vasile-Domnica-Rafila
- **Popescu**(9 persoane) :Victoria- Ioana- Nastasia- Raveica-Veronica-Zamfira-Catrina-Vasile /
- **Suceveanu** (38 persoane) :Anița- Ileana-Arcadie-Arhip- Silvia-Tatiana-Lazăr-Veronica-Vasile-Benedict- Florea-Lazăr- Ioana-Domnica-Doichița- Dragoș- Gheorghe-Aurora- Petre- Silvia- Ileana-Ilie-Gheorghe-Zamfira-Marioara-Gheorghe-Ioana-Domnica-Lazăr -Grapina- Ioan -Arcadie-Gheorghe-Grigore-Lidia -Grigore-Pavel
- **Scrobanet** (10 persoane):Gheorghe-Nastasia-Catrina-Ilie-Catrina-Constantin -Ioana-Ilie-Raveica-Marioara ,
- **Sidoreac** : Ilie- Simionovici Constantin ,
- **Zelghin**: Ion -Domnica -Gherasim/

/ Tereblecea[Porubnoe](Hliboca)

Listele cuprind persoanele deportate în Siberia și Kazahstan , în cele două valuri de represiune :1941 și 1944-'45 .Au fost întocmite de **Ion Crețu** (originar din Tereblecea),șef de secție la ziarul "*Zorile Bucovinei*" din Cernăuți.(Cf.V.Ilica , *Op.cit*).

Au fost deportate **88 de familii ,cu 236 persoane** din care **au murit 179 în Siberia și Kazahstan** Printre cei deportați, s-au numărat **102 copii și adolescenți** , din care s-au întors acasă doar 64.

Printre cei deportați,**12 persoane au fost în vârstă de peste 70 de ani.**

Numai din **neamul Nimigean** au fost deportate **43 de persoane**

[Vezi Dumitru Nimigean ,*op.cit.*]

-12-13 apr.1941.Deportați :

LD:în dreptul celor morți în deportare,semnul crucii.

- **Bodnar** (6 persoane) :+Dumitru -+Domnica-Serghei ș.a
- Bulai** :+Maria - Elena -+Ilie +Leontina -+ Aurel , **Ciuprun**:+Miletie-+Natalia -+Teodora/ - **Cosic**:Dumitru.-Domnica , **Cupcic**(6 persoane) :+Ștefan -+Ana-+Vasile -+Tecla ș.a

- **Chirilă** :+Leontina.-+Veronica.- +Aurel.-+ Lala , - **Ciopei** :+Vasile , - **Cazac** -Leontina

-**Cojocar** : Elena-+Ana -Eufrozina , **Crețu** : Vasile-+Josefina- +Nastasia -+Eudoctria ș.a

- **Conețchi** :+Ioan +Elisaveta-Ana ,

- **Dubău** (6 persoane) : +Simion -Achilina.-+Virginia -+Elisaveta - +Vasile.-+Teodor ,

- **Epure** (8 persoane) :+Panfil-+Ecaterina-+Ioan-+Vasile-+Cozma- +Pavel-+Elisaveta -+Teodor /

- **Gabor** (9 persoane) :+Alexandru-+Nedejda-+Vladimir-+Dragoș - +Laur -+Valerian-+Iacob -+Vasilica -+Ilarion , **Gheorghian** :+Elisaveta -+Gheorghe -+Felicia

- **Gavriloaie** :+Maței -+Agafia -+Virginia -+Ion , **Herniuc** :+Ștefan ,

- **Husar** :+Ianu -Gheorghe -+Iosif -+Andrei-+Rozalia -+Wladislau - +Ioan -Dora

- **Holovate** (16 persoane) :+Costantin -+Serghei -+Teodor-+ Elena //Jolobai +Ecaterina ș.a.

- **Lăcustă** +Gherasim /Moroșanu +Ion /**Mandiuc** :+Marina-Dumitru- Maria-+Elisaveta /

- **Nimigean** (39 persoane) :+Ananie-+Nicolae-+Veronica-+Vasile- +Serghei-+Dumitru-+Zaharie-+ Domnica-ș.a.ș.a /

- **Panciuc** (14 persoane) : +Teodor -+Natalia -+Teodor -+Ecaterina- +Elena-+Constantin ș.a ș.a - **Pascariu** (5 persoane) :+Serghei - +Doroftei -+Elisaveta ș.a.

- **Palamariuc** :+Ilie+Ioan - Maria-Dumitru-Elisabeta /

- **Socaci** (8 persoane) :+Gheorghe -+Viorica-+ Natalia-+Aurora - +Vasile -+Leon -Ana, Elena/

- **Scripcaru** (5 persoane) :+Nicolae-+Ana-+ ș.a. ,

- **Șlemcu** (6 persoane) :Zaharia-+ Ecaterina-+Domnica ș.a ,

- **Tcaci** (11 persoane) :+Serghei-+Achilina -+ Maria -+Vasile - +Virginia-+Ana ș.a.,

- **Țigâră** (5 persoane) :+Nicon-+ Ștefan-+Josif ș.a ,

- **Vasilaș** (10 persoane) :+Vasile- +Elisaveta -+Orest-+Virginia - +Dumitru -+ Domnica ș.a

- **Zaiț** :Varvara -+Viorica -+ Vasile , **Zotic** :+Vasile-+Zaharie- +Eudoctria-+Eleonora-+Leon ,

- **Zegrea** (6 persoane) :+Carpăn-+Alexandru -+Silvia -Leocardia - Eleonora -Domnica /

-Deportați la Onega ,1944-'45

+Aurite Dumitru Andron , **Belciuc** : Constantin -Eusebie -+Manole Nichifor -Vasile Eusebie

- **Bodor I.** Dumitru ; **Bulbuc** Gh.Ion , **Crăciun** H.Teodor -Cojocari Gh.Partenie -Crețu A.Ion -Crețu A.Ion , **Dubău** (4 persoane)

:+I.Gheorghe -+C.Spiridon-+V.Gheorghe -+Vasile Pavel .
-**Duceac** Gh.Mitrofan - **Epure** D.Nichita,**Furtună** S.Vasile- **Gabor**
R.Vaile - **Hapca** I. Vasile - **Hodoroabă** C.Pavel -**Jolobai** Gh.Grigore -
Lăcustă I. Ioachim -Lăcustă I. Isac ,
-**Nimigean** (5 persoane): -Ilie - Toader-Ilie -Cozma- Pintilei . **Olar**
Ion ,+**Panciuc** V.Ananie -
Pauliuc V.Emilian - **Rusu** V.Ion -+**Sandu** C.Ion ,+**Siminovici** D.Iacob
-+**Socaci** I.Pavel -
Șlemcu V.Toader / **Vasilaș** (5 persoane) :Marcu- Simion -+Toma -
Gheorghe -Ion
- **Zotic** :Filip -Lazăr .

/ Voloca pe Derelui (Hliboca)

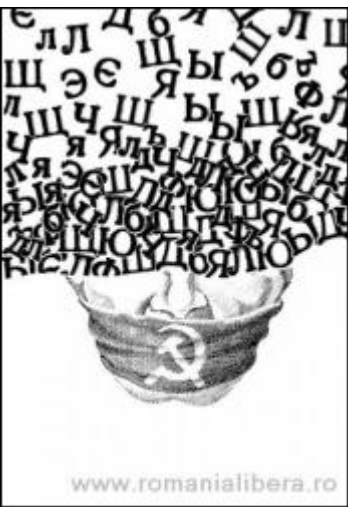
Satul nu are troiță .Lista provizorie (și incompletă) a fost întocmită de
țaranul Ilie Salahor ,și a fost publicată de almanahul "**Țara Fagilor**"
/1995(cf.V.Ilica, *op.cit*)

Ea cuprinde **50 de deportați ,morți** în lagărele de muncă de pe
țărmlacul Onega.

- 1944-'45 .Morți în deportare

Antoș Ion (+Onega),**Boinicean** Ion (+ în vagon),**Bejenar** Vasile
(+Peciora) ,**Bojescu Nichifor** (+Onega) ,**Bejenar** Dumitru (+ Onega
) , **Bojescu Nichifor** (+ Onega)**Chiașcu** Alexa (+Onega
) ,**Gheorghită** Procopie (+ Onega) **Guz** Ion (+ Onega) ,
Guraliuc Procopie (+ Onega) ,**Guraliuc** Ilie (+ Onega) ,**Gheorghită**
Constantin (+ Onega) ,**Hlopina** Nicolai (+ Siberia) , **Hlopina** Dumitru
(+ Siberia) ,**Mintencu** Ion Gh (+ lângă Harcov) , **Mănăilă** Nicolae (+
Onega) , **Mănăilă** Procopie (+Onega) , **Moșleanu** Dumitru (+
Onega)**Nichita** Toader P.(+ Onega) , **Nichiata** Ion (+ Onega)
,**Nichita** Nicolai (+ la Onega) , **Nichita** Nistor (+ Onega) ,**Olenteriu**
Nicolai (+ Siberia) ,**Paulencu** Nicolai (+în vagon) , **Paulencu** Nistor (+
Onega) ,**Panteleiciuc** Procopie (+Siberia) , **Paulencu** Gheorghe
(+lângă Harcov) ,**Penteleiciuc** Toader (+ Onega) , **Penteleiciuc** Ilie
(+ Onega) , **Pitei** Toader (+ lagăr în Caucaz) , **Pitei** Ion (+ Onega)
Paulencu Dumitru (+ Onega) , **Paulencu** Dumitru (+ Siberia) ,
Penteleiciuc Nistor (+ Siberia) , **Paladean** Toader (+Onega) ,
Popovici Ion (+ Onega) , **Poclitâr** Gheorghe (+ Siberia) **Poclitâr**
Gheorghe (+ Onega) ,**Struț** Artimon (+ Onega) ,**Ungureanu** Toader
(+Onega) , **Ungureanu** Leonte (+Onega) ,**Zaharciuc** Constantin (+
Onega) ,**Zaharciuc** Vasile (+ Onega)

In ce priveste responsabilii vezi si pledoaria/documentatia lui Gavrilă Copil:

http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/pled_proc_com/ggcopil1.htm

O importanta contribuție este și a lui Vadim Pirogan:

<http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/basarabia/pirogan/calvarul/>

**Documentar Basarabia -Bucovina.doc Constantin Lungu:
Patimile estului Moldovei în "închisoarea popoarelor "**

Sâmbătă, 27 mai 2006.

La sfarsitul secolului al XVIII-lea si inceputul celui de-al XIX-lea, voievodatul Moldovei a fost nevoit sa piarda o parte importanta a teritoriului sau. In 1774, nordul i s-a luat de catre Imperiul

Habsburgic, care, pentru ca bastinasii sa uite de trupul din care au fost rupti, l-a botezat Bucovina ("Tara fagilor"). Iar, dupa aproape patru decenii, Rusia i-a rapit si partea sa de est, teritoriul cuprins intre Prut si Nistru. In acelasi scop ca si cuceritorii austrieci, l-a numit Basarabia, preluand toponimicul ce se referea doar la cele trei judete din sudul acestui teritoriu. Demersul rus tintea unul dintre obiectivele sale mai vechi, trasate de Petru cel Mare - obtinerea iesirii la Marea Neagra. Marsul rusesc spre vest a inceput in 1792, cand si-a luat in stapanire Transnistria, pe care a numit-o Novorossia (Rusia Noua). Ar fi trecut si Nistrul tot atunci, smulgand de sub suzeranitatea turceasca intreaga Moldova pana la Carpati (poate si Muntenia), daca nu s-ar fi temut de ostilitatea Austriei. A facut pasul abia in 1812, dar s-a oprit cu prudenta la Prut, in ajunul campaniei napoleoniene.

Nimeni sa nu se mai simta acasa

Una din componentele politicii Imperiului Rus poate sa reiasa din chiar statisticile demografice oficiale. Este evident ca, odata cu trecerea anilor, recensamintele inregistrau tot mai multi rusi sau ucraineni, dar si alte nationalitati, in timp ce numarul etnicilor bastinasi (indiferent cum ar fi numiti: moldoveni sau romani) scadea continuu. In 1817, la 5 ani de la anexarea estului Moldovei, romanii erau in proportie de 86%, ca, dupa circa cinci decenii, proportia lor sa ajunga la 65%, iar dupa alti 35 de ani sa coboare la mai putin de 48%.

Astfel, la 1812, in judetul din nord, Hotin, moldovenii predominau ca numar. Dupa numai doua decenii, ucrainenii ajunsesera sa aiba 59% din populatie, in timp ce moldovenii erau doar 26%. La fel s-au petrecut lucrurile in judetele din sud - Cetatea Alba si Ismail -, unde numarul

ucrainenilor s-a dublat, iar cel al moldovenilor s-a redus dramatic. Ce se intamplase? Unii bastinasi se refugiasera peste Prut, inca inainte de 1806, tocmai de teama rusilor, pe care moldovenii ii stiau din numeroasele razboaie, cand pustiau totul in cale.

Chiar intr-unul din documentele administratiei tariste din Basarabia se scria ca multe sate s-au evacuat peste Prut. In 1810-1814, se retrasesera peste Prut 5.000 de familii, pentru ca se temeau de serbia ruseasca. Dar majoritatea absoluta a populatiei bastinase a ramas, totusi, in Basarabia. In 1810, in acest tinut traiau numai vreo 5% straini, ceilalti fiind romani bastinasi.

Administratia ruseasca a fost nevoita, pana la urma, sa lase neschimbat felul de viata a locuitorilor. Ca urmare, multi tarani basarabeni fugari s-au reintors in satele lor. Asa au aparut localitatile de obarsie romaneasca Spinoasa, Satul Nou, Tambur, Bulboaca, Varatic, Valea Perjei, Brezoaia s.a.

Dar rusilor le trebuiau elemente straine in aceasta gubernie de margine, fara neamuri in vecini (peste Prut), fara gand de stramutare. S-au creat conditii prielnice pentru colonisti. Cele mai mari suprafete de pamant se dadeau colonistilor straini. La 23 iulie 1812, tarismul a adoptat un statut special pentru colonistii sositii in Basarabia. Bulgarii, gagauzii, evreii primeau cetatenia ruseasca si aveau anumite privilegii fata de bastinasi, fiind scutiti de serviciul militar, de plata impozitului personal si agricol etc. Din 1813, se interzic relatiile culturale, economice cu Moldova din dreapta Prutului. Insa au fost pastrate conditii favorabile colonistilor sositii in Basarabia din Rusia, Bulgaria, Polonia, dar si din Germania sau Elvetia. Restul slavilor provine din lipoveni, rusi fugiti din cauza persecutiilor religioase, ori ocnasii fugiti din toate partile, dintre care guvernatorul Feodorov a adunat peste 48.000 si i-a trimis dincolo de Nistru, si, in sfarsit, mai erau "rusii imparatesti", veniti in Basarabia ca functionari ai statului (cinovnici).

In 1823, din guberniile centrale ale Rusiei au fost stramutati in Basarabia mai mult de 20.000 de tarani, potrivit unei legi initiate de guvernatorul general rus al Basarabiei, M.S. Vorontov. Fiecarei familii i s-au pus la dispozitie 30 de deseatine de pamant, fiind, timp de trei ani, scutita de impozite. Scopul era dublu: desnationalizarea locuitorilor bastinasi din Basarabia si slabirea miscarilor taranesti in guberniile centrale ale Rusiei. Pe de alta parte, multi moldoveni de prin partile Orheiului si Hotinului au emigrat in Caucaz sau in preajma lui, unde pana astazi se mai afla asezari de romani.

Daca asemenea masuri erau mai de mai mica amploare la inceput, dupa unirea Principatelor Romane, la 1859, procesul s-a intensificat de teama autoritatilor rusesti ca romanii basarabeni isi vor dori unit destinul cu cei de un neam cu ei.

De atunci incolo, au sporit si cazurile care s-au soldat cu deportarea in Siberia a celor care indrazneau sa se impotriveasca regimului autocratic tarist.

Un exemplu foarte cunoscut este cel al lui Constantin Stere, care, pe timpul cat era licean la Chisinau, a fost invinuit ca a propagat idei narodniciste cu privire la indatoririle claselor avute fata de popor, in special fata de taranime, a fost arestat, in 1883, si exilat in Siberia, in perioada 1886-1892. Acolo, printre alti deportati, l-a cunoscut si pe viitorul sef de stat polonez, Jozef Pilsudski.

Structura populatiei de-a lungul anilor

1817

Populatie: 482.630 locuitori din care

¥ romani - 419.240 (86%)

¥ ucraineni (ruteni) - 30.000 (6,5%)

¥ evrei - 19.130 (4,2%)

¥ rusi (lipoveni) - 6.000 (1,5%)

¥ bulgari - 1.205 (0,25%)

¥ gagauzi - 1.205 (0,25%)

¥ alte nationalitati - 9.100 (2,27%)

(Recensamantul oficial rus al populatiei)

1862

Populatie: 914.679 locuitori din care:

¥ romani - 600.000 (65,59%)

¥ ucraineni (ruteni) - 120.000 (13,11%)

¥ bulgari - 48.216 (5,27%)

¥ rusi - 20.000 (2,18%)

¥ ucraineni - 6.000 (0,65%)

(Monografia lui A. Zasciuk)

1897

Populatie: 1.935.412 locuitori, din care

¥ romani - 920.919 (47,6%)

¥ ucraineni (ruteni) - 379.198 (19,6%)

¥ evrei - 228.168 (11,8%)

¥ rusi - 155.774 (8,2%)

¥ bulgari - 103.492 (5,3%)

¥ gagauzi - 57.045 (2,9%)

(Recensamantul populatiei)

1930

Populatie: 2.864.402 locuitori, din care
¥ romani - 1.610.757 (56,2%)
¥ rusi - 351.912 (12,3%)
¥ ucraineni (ruteni) - 314.726 (11%)
¥ bulgari - 163.726 (5,7%)
¥ evrei - 204.858 (7,2%)
¥ gagauzi - 98.172 (3,4%)
(Recensamantul general)

1989

Populatia: circa 4.000.000 de locuitori, din care:
¥ romani (moldoveni) - 64,5%
¥ ucraineni - 13,8%
¥ rusi - 13%
¥ gagauzi - 3,5%
(Recensamantul populatiei)

2004

Populatia Republicii Moldova (fara Transnistria) a fost de 3.380.000 de locuitori, din care:
¥ moldoveni - 79,5%
¥ ucraineni - 8%
¥ rusi - 5,9%
¥ gagauzi - 4,4%
¥ romani - 2,2%
(Recensamantul populatiei)

"Raiul" sovietic

Ceea ce s-a petrecut in Imperiul Rus de dinainte de lovitura de stat bolsevica din noiembrie 1917 reprezinta doar o picatura in oceanul patimilor suferite de romanii basarabeni. Chiar daca pana si istoricii comunisti din R.S.S. Moldoveneasca scriau, in 1967, ca "Popoarele neruse ale Rusiei tariste nu au avut nici un fel de drepturi (...), erau conduse de guvernatori si functionari taristi, erau rusificate fortat, cultura, limba, datinile si obiceiurile lor nationale erau supuse prigonirilor. (...) Popoarele neruse... au experimentat nemijlocit presiunile politicii nationaliste, sovine ale autocratiei, mosierimii si capitalistilor rusi, care priveau nationalitatile din regiunile imperiului ca un izvor pentru stoarcerea unor venituri bogate si franau, in mod artificial, dezvoltarea lor economica, politica si social-culturala".

Randurile acestea erau menite sa proslaveasca, prin antiteza, "raiul" comunist din Uniunea Sovietica, unde, chipurile, vorba cantecului, "Nu

cunosc in lume alta tara,/Unde-asa de liber am trai...". La asemenea cantece se va fi referit si Aleksandr Soljenitin, in celebrul sau "Arhipelag GULAG", cand scria ca, in Rusia sovietica, ziua se marsalua cu cantece, iar noaptea erau torturati, schingiuiti, omorati oameni absolut nevinovati. De fapt, dupa ce, la 28 iunie 1940, estul Moldovei a fost din nou acaparat de acea "inchisoare a popoarelor", cum insisi teoreticienii comunismului bolsevic au denumit Rusia tarista, dar care i se potrivea, in si mai mare masura, URSS, bilantul inchizitiei sovietice a fost aproape de neimaginat: sute de mii de oameni nevinovati au fost supusi represaliilor politice numai pentru ca erau romani, intelectuali sau buni gospodari in sate; peste 90.000 de persoane au fost deportate in Siberia; 5.500 de persoane au fost condamnate la moarte si executate; peste 20.000 de persoane au primit condamnari cu privare de libertate sau au fost internate in institutii psihiatrice; peste 200.000 de vietii omenesti au fost secerate de foametea din anii 1946-1947, "organizata" de regimul de ocupatie in scopul exterminarii populatiei bastinase.

Structura populatiei a mai avut de suferit, in 1940, si urmare a exodului in masa, peste Prut, al intelectualitatii romanesti, de la invatatorii de tara si pana la profesori universitari, sperati de invazia armatei rosii.

Se mai pot adauga metodele "pasnice" de purificare etnica (mobilizarea tineretului pentru actiunea de destelenire a pamanturilor din Asia Centrala, pe timpul lui Hrusciiov, oferirea de avantaje materiale romanilor ce acceptau, pe vremea lui Brejnev, sa lucreze in nordul extrem sau in Extremul Orient; in paralel cu migrarea inversa, a "specialistilor" rusi, chiar daca unii necalificati).

Ocuparea Basarabiei si nordului Bucovinei de catre Uniunea Sovietica a dus la transferuri masive de populatie. Acestea au avut loc atat sub imperiul panicii care cuprinde, de regula, populatia in cazurile ocuparii anumitor teritorii, cat si ca rezultat al politicii staliniste de stramutare a popoarelor.

Raptul estului Moldovei s-a infaptuit contrar vointei majoritatii populatiei. De aceea, la vestea trecerii Nistrului de catre trupele sovietice, mii de basarabeni si bucovineni s-au refugiat in Romania, parasindu-si locuintele si averea. In anul 1940, dupa datele Ministerului roman de Interne "in legatura cu tristul eveniment al pierderii Basarabiei si Bucovinei, s-au refugiat in tara peste 23.000 capi de familie, care n-au vrut sa incerce rigorile regimului bolsevic, strain de neam si de mentalitatea noastra romaneasca". Conform recensamantului populatiei din 6 aprilie 1941, "pe teritoriul diminuat al Romaniei" au fost inregistrati 68.953 refugiatii din teritoriile ocupate de rusi.

Dupa 28 iunie 1940 a trebuit sa-si paraseasca proprietatile in teritoriile ocupate si sa se transfere in Germania si populatia germana din sudul Basarabiei, stabilita aici la inceputul secolului al XIX-lea. Operatiunea de

evacuare a fost rezultatul "Acordului între Guvernul Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste și Guvernul Germaniei cu privire la evacuarea persoanelor de naționalitate germană de pe teritoriul Basarabiei și cel al Bucovinei de Nord pe teritoriul Germaniei", încheiat la 5 septembrie 1940. Urmasă să fie evacuate doar persoanele "care și-au manifestat dorința de a se evacua". Dorința de a se evacua putea fi exprimată atât oral, cât și în scris. "Evacuarea este benevolă - se arată în acord - și de aceea constrângerea nu poate fi aplicată nici direct, nici indirect". În realitate, evacuarea, declarată oficial benevolă, a purtat un caracter forțat. Populația germană nu a avut de ales, înțelegând că, rămânând pe teritoriul sovietic, va fi privită ca element dășmanos. În total, din Basarabia și Bucovina au fost transferate în Germania peste 124.000 de persoane. Au lășat în urma 59.000 ha pământ, 22.425 case, peste 5.000 cai, aproape 16.000 vite cornute mari, 59.700 oi, 2.000 porci, 147.000 de pasări, unelte agricole. La evacuarea populației germane, din partea URSS au participat unități ale N.K.V.D., iar din partea germană trupe S.S., Crucea Rosie germană, Organizația de transporturi mecanizate a partidului nazist, alte organizații cu experiența acumulată la transferarea germanilor din țările baltice, Galitia și din alte teritorii ocupate de Reich până la acea dată.

După evacuarea populației germane din sudul Basarabiei, pământurile lor n-au fost date în folosința țaranilor basarabeni fără pământ, așa cum ar fi fost firesc, ci au fost aduse în mod forțat, din Ucraina, vreo 10.000 de familii colhoznice.

Acesta a fost începutul transferurilor masive de populație.

Politica de stat

În URSS, în perioada stalinismului, stramutarea anumitor popoare ori grupuri ale populației din locurile lor de origine a fost o explicită politică de stat. Încă în anii '20, pe lângă Comitetul Executiv Central al URSS, a fost creat un Comitet special pentru stramutari, care, subordonat ba Comisariatului Poporului pentru Afacerile Interne (NKVD), ba Ministerul Securității Statului (MGB) etc., s-a menținut până în martie 1959.

Transferurile masive de populație s-au realizat sub diferite motive și au vizat mai multe popoare din URSS. Unele popoare ori grupuri ale populației au fost stramutate în Siberia și Extremul Orient, pentru a facilita colectivizarea agriculturii, altele pentru a "fortifica frontierele" prin eliminarea din regiunile de frontieră a "elementelor dășmanoase" și a popoarelor care nu inspirau încredere regimului comunist, altele fiind acuzate de colaboraționism cu dășmanii etc. În august 1937, de exemplu, Stalin a trasat sarcina că, în Extremul Orient și la frontiera de apus a URSS, să se înfăptuiască "curățirea" zonei de frontieră de

elementele care nu inspirau incredere. Ca rezultat, pana la sfarsitul lunii octombrie acelasi an, din R.A.S.S. Bureato-Mongola, tinuturile Habarovsk si Primorie, regiunea Cita, au fost deportati, in doua loturi, in Kazahstan si in Asia Mijlocie, peste 190.000 de coreeni si 8.000 de chinezi. Putin mai tarziu, coreenii au fost "inlaturati" si din regiunile europene ale URSS. In ajunul razboiului, din R.S.S. Karelo-Fina si din regiunea Leningrad, au fost deportati finii (finlandezii). Iar, in noaptea de 14 spre 15 noiembrie 1944, circa 110.000 de meshi (georgieni musulmani din Meshet-Djavahetia, regiune a Georgiei, la frontiera cu Turcia) au fost deportati in Asia Mijlocie si Kazahstan.

Potrivit unor statistici, in anii stalinismului, circa 3 milioane de persoane au fost ridicate din locurile lor de origine si stramutate la mii de kilometri departare, in Siberia si Asia Mijlocie. Circa jumătate din numarul total l-au constituit opt popoare (germanii de pe Volga, caracii, calmacii, cecenii, ingusii, balcarii, tatarii din Crimeea, meshii), care au fost stramutate in intregime de pe pamanturile lor istorice.

In cautarea "dusmanilor poporului"

Dupa ocuparea Basarabiei in anul 1940, in tinut s-au declansat "transformarile socialiste". Conform doctrinei staliniste, acestea puteau sa aiba loc doar in conditiile luptei de clasa. De aceea, regimul a pornit teroarea impotriva fostilor mosieri, proprietari de intreprinderi, ofiteri, impotriva fostilor membri activi ai partidelor politice, clerului si intelectualilor ramasi in tinut dupa 28 iunie 1940, care au inceput sa fie considerati dusmani de clasa. La 13 iunie 1941, cea mai mare parte a persoanelor din categoriile mentionate au fost deportate din R.S.S.M. Desigur, deportarea din 13 iunie 1941 poate fi considerata si element al planului de "fortificare" a frontierelor, prin eliminarea din regiunile de frontiera a "coloanei a cincea", plan experimentat de regimul stalinist in ajunul si in timpul razboiului sovieto-german.

Dupa razboi, regimul stalinist nu a renuntat la teoria luptei de clasa. Ba, din contra, potrivit unei teze enuntate de Stalin in 1928, pe masura constructiei socialismului, lupta de clasa se inaspreste. Au urmat, asadar, deportarile din anii 1949 si 1951. In contextul aceleiasi teorii a luptei de clasa, deportarea din anul 1949 mai trebuie privita si ca mijloc de accelerare a procesului de colectivizare a agriculturii din R.S.S.M. Lichidarea, ca clasa, dar - uneori - si fizica, a taranilor instariti, declarati chiaburi, prin exproprierea si deportarea lor, viza accelerarea ritmurilor colectivizarii si transformarea acestui proces intr-o actiune de masa. Se miza pe frica de deportare, insuflata tot mai adanc in randul taranilor. Deportarea din 6 iulie 1949 a avut efectul scontat: timp de cateva zile, populatia R.S.S.M. a trait intr-o stare de frica imensa ca va fi deportata in

Siberia, daca nu va intra in colhozuri. Asa ca, intre 6 iulie si 1 septembrie 1949, in R.S.S.M. au fost organizate 750 de colhozuri, in care au intrat 183.333 gospodarii taranesti!

Desi deportarea de la 1 aprilie 1951 s-a bazat pe un criteriu confesional, nu de clasa, ea trebuie privita, de asemenea, in contextul doctrinei staliniste a luptei de clasa. Cea mai grava crima a "martorilor lui Iehova", care au fost deportati din republica, in opinia conducerii Ministerului Securitatii al R.S.S.M., era tendinta lor "de a organiza o activitate dusmanoasa, in scopul mentinerii, prin intermediul bisericii, a influentei romanesti asupra populatiei religioase si educarii unei atitudini negative fata de oranduirea sovietica". Clericii si sectantii mai erau acuzati si deoarece "convocau adunari cu caracter antisovietic, raspandeau zvonuri antisovietice, contracarau actiunile puterii sovietice in mediul rural, educau tineretul in spirit antisovietic", romanizau populatia prin atragerea ei in organizatii nationale s.c.l.

Este de la sine inteles ca stramutariile de populatie din R.S.S.M. nu s-au redus doar la deportarile din 13 iunie 1940, 6 iulie 1949 si 1 aprilie 1951. Din R.S.S.M., ca si din celelalte teritorii ocupate de Uniunea Sovietica, in urma pactului Ribbentrop-Molotov, erau deportate aproape zilnic anumite categorii de persoane si familii. La 26 noiembrie 1940, de exemplu, o consfatuire speciala a condamnat la 5-10 ani de munca in Gulag circa 200 de persoane. In lunile mai si decembrie 1945, in baza unei instructiuni a NKVD-ului din 10 februarie 1945, 668 de persoane de origine germana, care s-au intors in R.S.S.M. dupa repatrierea din Germania, au fost deportate in Siberia. Acest fapt face imposibil stabilirea numarului exact al tuturor persoanelor deportate din estul Moldovei in anii stalinismului.

O situatie foarte aproximativa poate fi apreciata si analizand urmatorul tabel:

Numarul familiilor si persoanelor deportate din R.S.S.M. in urma transferurilor masive de populatie din anii 1941, 1949 si 1951:

13 iunie 1941: 4.507 familii, 18.392 persoane; 6 iulie 1949: 11.293 familii, 35.796 persoane; 1 aprilie 1951: 723 familii, 2.617 persoane.

Deportarea din 13 iunie 1941

Operatiunea a inceput la ora 2 si jumătate, in noaptea de 12 spre 13 iunie 1941, si a cuprins teritoriile ocupate de URSS de la Romania in iunie 1940 - Basarabia si nordul Bucovinei, dar si țările baltice. Din teritoriile romanesti au fost ridicate de la casele lor 29.839 persoane, dintre care 5.479 persoane au fost arestate ("membri ai organizatiilor contrarevolutionare si alte elemente antisovietice") si 24.360 persoane

au fost deportate. La statiile de cale ferata, persoanele arestate au fost separate de familiile lor si incarcate in garnituri speciale de tren. Multi dintre cei arestati au fost supusi represiunilor mai tarziu, in timpul aflarii lor in lagare. Fiind invinuiti de activitate antisovietica, multi au fost condamnati la pedeapsa capitala, nici pana acum nefiind cunoscut locul unde vor fi fost inmormantati.

Persoanele ridicate din R.S.S.M. au fost deportate in R.S.S. Kazaha si R.A.S.S. Komi, in regiunile Omsk, Novosibirsk, Krasnoiarsk. Dintr-un raport al Gulagului din luna octombrie 1941, aflam ca, la acea data, in coloniile din R.S.S. Kazaha, R.A.S.S. Komi, tinuturile Altai si Krasnoiarsk, precum si in regiunile Kirov, Omsk si Novosibirsk, erau 85.716 persoane: 3.668 persoane din Estonia, 12.682 persoane din Lituania, 9.236 din Letonia, 22.648 din R.S.S.M., 9.595 din regiunile vestice ale Ucrainei si 27.887 din regiunile vestice ale Bielorusiei.

Document strict secret
Sefului sectiei organizare
si instruire a CC al PC (b)
din toata Uniunea,
tovarasului Samberg
15 august 1944
Informatie

cu privire la rezultatele mobilizarilor
pe teritoriul R.S.S. Moldovenesti a persoanelor supuse serviciului militar
in Armata Rosie, si faptele de dezertare

Dupa eliberarea raioanelor RSS Moldovenesti de sub ocupatia germano-romana, organele puterii sovietice, organizatiile de partid si ale comisariatului militar al republicii au desfasurat o larga activitate in vederea organizarii evidentei si mobilizarii, din rezerva, in Armata Rosie si in industrie, a persoanelor supuse serviciului militar.

Comisariatele militare din raioanele R.S.S.M., eliberate de sub ocupatia germano-romana, au incheiat, la 15 aprilie 1944, evidenta persoanelor supuse serviciului militar. Conform listelor, au fost luate in evidenta 164.457 de persoane, din rezerva, si 6.998 de recruti nascuti in 1927.

Aceasta munca preliminara a dat comisiilor de front pentru recrutare posibilitatea de a efectua mobilizarea cu succes.

In urma mobilizarii au fost recrutati si trimisi in unitatile militare 112.073 persoane, dintre care: apti de lupta Ð 103.285 persoane; apti pentru serviciul auxiliar Ð 8.773 persoane; apti pentru munca fizica Ð 15 persoane...

Cazuri de dezertare si lupta impotriva lor

Cazurile de dezertare din Armata Rosie, care, la inceput, erau singulare, au devenit, cu timpul, numeroase. Numarul dezertorilor si al persoanelor ce refuzau sa se prezinte la punctele de recrutare si mobilizare in Armata Rosie a atins cote mari.

Astfel, in perioada iunie-iulie, organele NKVD-ului au retinut 4.321 de persoane, dintre care 3.819 erau dezertori, iar 502 Đ persoane care au neglijat mobilizarea.

Numarul celor retinuti creste de la o luna la alta. In perioada aprilie-iunie s-au inregistrat 4035 dezertori si 496 persoane care au neglijat mobilizarea.

Dezertarea a atins cea mai mare amploare in raioanele de pe malul stang al Nistrului. Astfel, daca in raioanele de pe malul stang - Camenca si Grigoriopol Đ au fost retinute, respectiv, 64 si 48 de persoane, in 9 raioane ale judetului Soroca au fost retinute, in aceeaasi perioada, 1.561 de persoane.

Majoritatea dezertorilor din Armata Rosie si a persoanelor ce nu s-au supus recrutarii si mobilizarii se ascund ziua in paduri, hatisuri, rapi din apropierea localitatilor, noaptea muncind in camp. Unii, dorind sa evite mobilizarea, incearca sa-si ia de lucru la calea ferata.

Totusi, in multe cazuri, dezertorii se ascund in bordeie, in fostele fortificatii de aparare, construiesc colibe, in copaci, se imbraca in haine femeiesti etc.

In ultima vreme, sunt cazuri cand dezertorii se organizeaza in bande. In raionul Ocnita, judetul Soroca, opereaza o banda din 9 dezertori inarmati cu pusti. O banda de dezertori inarmati actiona si in raionul Otaci, judetul Soroca (in prezent, a fost partial lichidata).

Dezertarea din Armata Rosie are urmatoarele explicatii:

a) Influenta agitatiei desfasurate de elementele contrarevolutionare. De exemplu, in raionul Otaci, judetul Soroca, intr-un loc de trecere peste Nistru a fost retinut dezertorul Usturoi, moldovean, provenit din tarani mijlocasi, cu putina stiinta de carte, nascut in 1916, care, imbracat in haina femeiasca, facea agitatie antisovietica printre ostasi, convingandu-i sa dezerteze. In urma agitatiei, au dezertat 15 ostasi. Usturoi este arestat.

b) Apropierea de R.S.S. Moldoveneasca a punctelor de concentrare la care au fost adunati recrutii (orasul Moghilev-Podolsk, statia Vapnarka, localitatea Pesceanka) si contactul frecvent al recrutilor cu rudele care, vizitandu-i, ii influenteaza.

Au fost cazuri cand, in timpul vizitelor, rudele si sotiile transmiteau recrutilor scrisori provocatoare cu urmatorul continut: "Va mana la munci in Siberia, unde se gasesc doar criminali. Plecati acasa, in curand vor sosi romanii".

c) Deficiente in organizarea muncii politice intre recruti si in asigurarea

lor materiala la punctele de recrutare si munca politica delasata a organizatiilor de partid cu populatia.

In afara de aceasta, dezertarea a luat amploare datorita relativei impunitati fata de dezertori din partea unor comisariate militare care, in loc sa trimita in unitati pe cei retinuti de organele NKVD-ului, se limitau la amenzi, lasand dezertorii la constructia sistemelor de aparare ori plasandu-i in industrie in localitatea unde erau domiciliati anterior. De exemplu, in raionul Cotiujeni, reprezentantii NKVD-ului au retinut si au trimis la comisariatul militar cam 120 dezertori, dar comisariatul militar, in loc sa-i trimita la punctele de mobilizare, a eliberat circa 100 de dezertori, incasand de la acestia cate 50 de ruble amenda. Dupa acest fapt, sotiiile celor mobilizati au inceput sa vina la comisariatul militar si la sectia NKVD-ului, propunand cate 200 ruble pentru a-i lasa pe mobilizati acasa. Sunt cazuri singulare cand angajatii comisariatului militar intrau in relatii criminale cu dezertorii. Astfel, angajatii comisariatului militar Glodeni luau ca mita de la dezertorii retinuti vin, produse alimentare si se dedau betiei impreuna cu ei. Vinovatii au fost trasi la raspundere.

In timpul de fata, in urma intensificarii luptei cu dezertarea si a redisolcarii in raioanele centrale ale Uniunii Sovietice a unitatilor aflate in Pesceanka, Moghilev-Podolsk si Vapnarka, cazurile de dezertare s-au redus.

In legatura cu efectuarea mobilizarii in Armata Rosie s-a inrautatit starea de spirit a populatiei, in special a femeilor. Aceasta se confirma prin scrisorile localnicilor catre rudele din Armata Rosie. Iata cele mai caracteristice comunicari:

Cetateanca Batraniuc, din satul Gaspar, raionul Bratuseni, judetul Balti, scrie lui Batraniuc, aflat in regiunea Kirov: "... draga Stefan, orzul este foarte bun, dar graul e si mai bun, insa cand merg in camp raman foarte trista, deoarece nu are cine aduna recolta..."

Cetateanca Niculici, din satul Nadusita, raionul Drochia, judetul Soroca, ii scrie lui Niculici, in orasul Celiabinsk: "...draga Ion, la data de 26, in sat a fost mare jale. Au luat toti tinerii si mari, si mici. I-a petrecut tot satul. Erau multi copii mici, pe ei ii cuprindeau si plangeau, iar femeile stateau in genunchi, sarutand pamantul si strigau din toate puterile sa nu le ia copiii. Circula zvonuri precum ca vor fi luate si fetele si, in general, nu mai stiu cum va fi munca..."

Cetateanca Cotlari, din satul Tarnova, judetul Soroca, scrie pe adresa postei militare, lui Cotlari: "... draga Efim, graul este foarte bun, insa nu are cine sa-l recolteze. Femeile au ramas fara soti, fetele fara baieti si satul este pustiu. Roaga-i sa te elibereze macar pe o luna si ne vei ajuta..."

Cetateanca Vozdasta, din raionul Tarnova, judetul Soroca, ii scrie fratelui G. Vozdasta: "... vina acasa. Satul este nelinistit, doar femeile plang, prin

vai, pentru ca n-are cine recolta painea. Noi avem trei hectare de grau si nu are cine sa-l stranga. Mama este singura..."

Cetateanca Podspneac, din satul Mandac, raionul Tarnova, judetul Soroca, scrie pe adresa postei militare, lui Podspneac: "... draga sotule, iti scriu ca nu stiu cum vom recolta painea, deoarece in sat n-au mai ramas nici orbi, nici schilozi si as vrea sa aflu cand vei sosi..."

Pregatirea pentru mobilizarea cetatenilor nascuti in 1927

Activitatile pregatitoare cu recrutii nascuti in 1927 (17 ani), in raioanele eliberate ale republicii, au demarat la 10 aprilie 1944. Contingentul de recruti a fost luat in evidenta, in total 11.331 de persoane, dintre care: nestiutori de carte Ð 1.359 de persoane; cu putina stiinta de carte Ð 2.118 persoane; bolnavi, care insa vor fi lecuiti Ð 681 persoane.

Originea nationala a contingentului de recruti se imparte astfel:

moldoveni Ð 7.903 persoane; ucraineni Ð 2.764 persoane; rusi Ð 495 persoane; alte nationalitati Ð 169 persoane.

S-a incheiat inregistrarea recrutilor la punctele de recrutare. Printre contingentul de recruti membri si candidati ai Partidului Comunist (bolsevic) si comsomolisti nu sunt.

In raioanele eliberate ale republicii sunt organizate 80 de puncte de pregatire militara, dotate cu zone de asalt, terenuri sportive si campuri de tragere. In timpul concentrarilor a fost organizat tratamentul sanitar, tunderea si spalarea in bai, in consecinta nu au fost cazuri de imbolnaviri epidermice.

Au fost efectuate concentrari de cinci zile si au fost selectati comandanti de grupe si plutoane.

Concentrarile au aratat ca programul a fost insusit suficient. De exemplu, concentrarile din cadrul comisariatului militar Balti s-au incheiat cu nota 3,5 (n.n., din 5); la tragerile organizate de comisariatul militar Drochia au fost puse urmatoarele note: foarte bune Ð 80, bune Ð 120, suficiente Ð 125, insuficiente Ð 35 etc.

Seful sectiei organizare si instruire a CC al PC (b), Scelokov, 15 VIII. 44

Genocid

(Informatii de la Uniunea Veteranilor de Razboi ai Armatei Romane si a Urmasilor din Republica Moldova)

In toamna anului 1944, au fost infiintate cateva lagare sovietice de triere in orasul Balti, nordul Basarabiei. Unul din ele, nr. 33, se afla la periferia orasului (in prezent, Combinatul de blanuri "Mioara"). Lagarul a fost organizat sub cerul liber, inconjurat cu sarma ghimpata, pazit sever de santinele. Au fost inchisi prizonieri, capturati de sovietici, de diferite nationalitati: cehi, polonezi, rusi, ucraineni, maghiari, dar cei mai multi au fost romani, germani si italieni.

Nu a fost posibilă, până acum, stabilirea numărului total de prizonieri trecuți prin lagăr, numărul exact de condamnați la moarte, al celor care au murit în lagăr de foame și frig, numărul prizonierilor duși în lagărele de concentrare din Siberia, Kolama etc.

Din spusele supraviețuitorilor, zilnic, de la 50 până la 400 de persoane mureau de foame, boli intestinale acute sau în urma execuțiilor și erau înhumati în gropile săpate de prizonierii mai în putere din preajma lagărului. Unii ostași romani basarabeni au supraviețuit în acel lagăr, ca prin minune, ca mai apoi să fie osândiți la 10-25 de ani de pușcărie, ca "tradatori ai patriei sovietice", numai pentru că au fost ostași romani. Numai după destrămarea URSS, în 1991, a fost posibilă înhumarea creștină a osemintelor foștilor ostași romani și de alte naționalități. În memoria eroilor căzuți, pe locul "cimitirului fără cruci" a fost ridicată o troiță de lemn.

Operațiunea "Iug" (Sud)

Deportarea de la 6 iulie 1949 a avut numele codificat "Iug" (Sud) și s-a realizat în conformitate cu hotărârea Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din U.R.S.S., din 6 aprilie 1949, "Cu privire la deportarea de pe teritoriul R.S.S. Moldovenești a chiaburilor, foștilor mosieri, marilor comercianți, complicilor ocupanților germani, persoanelor care au colaborat cu organele de poliție germane și române, a membrilor partidelor și organizațiilor profasciste, a gardiștilor albi, membrilor sectelor ilegale, cât și a familiilor tuturor categoriilor enumerate mai sus".

Hotărârea prevedea deportarea din R.S.S.M., pentru totdeauna, a 11.280 de familii (40.850 de persoane) în regiunile Aktiubinsk, Kazahstanul de Sud și Djambul ale R.S.S. Kazaha, în ținutul Altai, regiunile Kurgan, Tiumen și Tomsk, din R.S.F.S.R. Cei care urmau să fie deportați trebuiau să se conformeze Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. din 26 noiembrie 1948 "Cu privire la răspunderea penală pentru evadarea din așezările permanente obligatorii a persoanelor deportate în raioanele îndepărtate ale U.R.S.S. în perioada Marelui război pentru apărarea patriei", care prevedea, printre altele, că deportarea se efectuează pe veci, fără drept de întoarcere pe locurile natale. În cazul evadării din deportare, vinovații urmau să fie trimiși la ocnă pe timp de 20 de ani.

Ridicarea și deportarea "chiaburilor", a foștilor "mosieri, marilor comercianți" și a familiilor acestora urma să fie realizată potrivit listelor confirmate de Consiliul de Miniștri al R.S.S. Moldovenești, iar celelalte categorii pe baza hotărârii unui consiliu special ("osoboe sovesceanie"), instituit de Ministerul Securității de Stat al U.R.S.S.

S-a fixat și perioada de desfășurare a operațiunii: începutul a fost stabilit

pentru 6 iulie 1949, ora 2, iar incheierea la 7 iulie 1949, ora 20.

La 6 iulie, in R.S.S.M. au fost aduse trupe cu experienta, acumulata anterior in alte regiuni ale U.R.S.S., inclusiv in tarile baltice, si au fost pregatite 30 garnituri de tren (1573 de vagoane pentru vite), in care deportatii au luat calea Siberiei.

Pentru a reduce rezistenta taranilor si sa forteze colectivizarea, dupa un razboi distrugator si o foamete cumplita, autoritatile comuniste sovietice cautau si erau "crunt pedepsiti" vinovatii, se aplicau unele masuri violente si represive.

In realitate, in acel moment, autoritatilor nu le mai ardea de adevarata pozitie a taranilor instariti, cu toate ca multi plateau regulat impozite sporite, iar un numar considerabil dintre ei intrau in colhozuri, aderand astfel la noul sistem. Insa pentru o rapida incheiere a colectivizarii in masa nu era de ajuns doar sa demoralizezi si sa ingenunchiezi taranimea instarita. S-a trecut atunci la o impulsione a clasei taranesti in ansamblu, infricosand-o cu exterminarea exemplara a "chiaburilor", pentru a realiza in ritm forat "transformarile socialiste la sate".

Momentul deportarilor nu a fost ales la intamplare. Erau ani in care gospodariile taranesti se mai redresasera economic dupa foametea din primii ani postbelici.

De la inceputul anului 1948, Ministerul republican de Interne si al Securitatii (bine-stiutul KGB) dispunea de listele chiaburilor. Insa aceste liste nu erau complete, deoarece "intreaga activitate... a organelor a fost desfasurata pe ascuns, pentru a nu o deconspira, si nu s-au putut obtine toate datele necesare".

Pana la urma au fost deportate 11.293 de familii (35.796 de persoane, dintre care 9.864 barbati, 14.033 femei si 11.889 copii.). Din numarul total al familiilor deportate, peste 7.620 au fost ale "chiaburilor", celelalte familii au fost deportate sub acuzatia de colaborare cu "autoritatile fasciste", ca facand parte din familii ale unor membri ai partidelor "burgheze", care si-au desfasurat activitatea in Basarabia pana la ocupatia sovietica, ca familii ale unor gardisti albi sau ale unor membri ai sectelor religioase ilegale din republica.

La desfasurarea operatiunii "Sud" au participat 4.496 "lucratori operativi" ai Ministerului Securitatii de Stat al URSS (484 "lucratori operativi" ai M.S.S. al R.S.S.M. si 4.012 "lucratori operativi" sositi din celelalte republici "surori") si 13.774 ofiteri si soldati din unitatile militare subordonate aceluasi minister. La desfasurarea operatiunii au fost antrenati si 4.705 activisti de partid din R.S.S.M.

Hotararea din 28 iunie 1949 prevedea deportarea familiilor in intregime. Dar la data cand s-a desfasurat operatiunea, organele represive s-au "multumit" si cu acei membri ai familiilor care se gaseau in acel moment acasa. Asa se face ca au existat numeroase cazuri cand au fost

deportati in Siberia numai parintii ori copiii, mama ori tatal, cu o parte din copii. Multi dintre parinti (cu sau fara copii) s-au ascuns pe la vecini, prin paduri, dormeau in camp. Sperau ca, astfel, familiile lor nu vor fi ridicate. Pana la urma, calculele lor s-au dovedit a fi gresite. Documentele au inregistrat cateva exemple. Astfel, A. Ceban, din satul Frumoasa, ascunzandu-se, cu doi copii, a ramas in sat, iar sotia, cu alti trei, a fost deportata. A. Prepelita, din satul Tomai, cu doua fiice, a fost deportata, iar doi fii i-au ramas in sat, fara nici un sprijin etc. Mai trebuie spus ca o parte din cei care s-au ascuns, intorcandu-se acasa si gasind casele pustii si confiscate, si-au ajuns familiile in gari, ori, mai tarziu, s-au adresat organelor de represiune, pentru a fi trimisi si ei in locurile de deportare, unde se aflau parintii ori membrii familiilor lor. In perioada iulie 1949-9 iunie 1952, au plecat "benevol", dupa familiile lor, 573 de persoane in asezarile speciale.

Oricum, in 1949, au fost exterminate familii si sate intregi, care imediat au fost repopulate cu adepti fideli ai partidului.

Operatiunea "Sever" (Nord)

Operatiunea cu denumirea cifrata "Sever" (Nord) a inceput la 1 aprilie 1951, ora 4 dimineata, si s-a incheiat la ora 20 din aceeaasi zi. Bilantul operatiunii a fost: arestarea si deportarea in Siberia a 723 de familii, cu un numar total de 2.617 persoane, dintre care 808 barbati, 967 femei si 842 copii.

Deportatii au fost incarcati in doua garnituri de tren, care, in noaptea de 1 spre 2 aprilie, au luat calea Siberiei. Deportatii au ajuns in Siberia in zilele de 13 si 14 aprilie 1951. Deoarece "escorta a fost vigilenta", in timpul transportarii, "din trenuri nu a evadat nimeni". Potrivit documentelor oficiale, in drum spre locurile de deportare au fost nascuti 4 copii si a murit un deportat, bolnav de meningita. Dintr-un raport al Ministerului Afacerilor Interne al URSS din anul 1956, aflam ca iehovistii din R.S.S.M., ca si cei din republicile baltice si regiunile vestice ale Ucrainei si Bielorusiei se aflau, in numar total de 7.449, in regiunile Krasnoiarsk, Irkutsk si Tomsk.

La deportarea "martorilor lui Iehova" au participat 546 "lucratori operativi" ai Ministerului Securitatii de Stat, 1.127 ofiteri, sergenti si soldati din subordinea aceluiasi minister, 275 ofiteri si soldati din subordinea Ministerului de Interne si 750 persoane din organele locale de partid.

La munca fortata

In anii ocupatiei sovietice, in special in anii stalinismului, Moscova a tratat R.S.S. Moldoveneasca nu numai ca o sursa de materie prima, dar

si ca o sursa de forta de munca ieftina pentru santierele de constructii, intreprinderile industriale si minele de carbune din diferite regiuni ale imperiului sovietic.

Inca din anul 1940, in R.S.S.M. a fost creata o directie republicana pentru recrutari la munci, iar in raioane s-au organizat birouri investite cu largi drepturi ca sa recruteze muncitori pentru "santierele comuniste" din raioanele estice si nordice ale URSS. La 9 august 1940, se hotarase deja "recrutarea in localitatile rurale ale Basarabiei a 20.000 de muncitori". Planul a fost depasit: pana la 29 noiembrie 1940, organele de partid mobilizaseră si trimisesera din Basarabia in regiunile indepartate ale U.R.S.S. 56.365 persoane.

Din aprilie 1944, cand Basarabia a fost reocupata de U.R.S.S., odata cu mobilizarile in armata sovietica au fost reluate si recrutările la munci in industriile lemnului, carbunelui, miniera, a cimentului, petroliera etc. In anii 1948-1960, numai muncitorii (fara membrii de familie) recrutati pentru munci la "marile santiere comuniste" au fost aproape 200.000 de persoane .

Populatia incerca sa se eschiveze, pe diferite cai, de la mobilizarea la munca pe santierele din raioanele indepartate ale URSS. Este motivul pentru care, in ultimele luni ale anului 1944, in judetul Tighina, militia era in cautarea a 537 de dezertori din industria de razboi. In luna decembrie 1944, procuratura judetului Soroca a condamnat 9 persoane la diferite perioade de detentie pentru eschivarea de la munca in constructiile militare.

Este dificil de apreciat cate persoane au fost nevoite sa plece din Basarabia in urma politicii sovietice de recrutare la munca fortata.

Cunoasterea numarului de muncitori angajati nu permite sa se stabileasca exact numarul persoanelor ce au parasit R.S.S.M., caci familiile muncitorilor erau de marimi foarte diferite, apoi unii dintre ei plecau fara familii. In anul 1958, de exemplu, din R.S.S.M. au plecat 801 familii, adica 2.967 oameni, iar in 1959 ð 1.016 familii (3.512 persoane). Ce se poate spune cu certitudine este ca politica sovietica de stramutare a popoarelor a condus la situatia ca, la sfarsitul anilor '80, peste 500.000 de moldoveni erau "instrainati", raspanditi pe intregul teritoriu al URSS. Marea lor majoritate se afla in Ucraina, Federatia Rusa si Kazahstan. Mai trebuie adaugat si faptul ca din R.S.S.M., pe langa moldoveni, au fost deportati si recrutati la munca fortata si reprezentanti ai minoritatilor nationale (rusi, gagauzi, bulgari, evrei etc.) De exemplu, la 1 ianuarie 1958, din cei peste 13.000 de deportati din R.S.S.M. care se mai aflau in gulagurile sovietice, doar 7.903 erau moldoveni.

Iar atunci cand s-a pus problema repatrierii persoanelor deportate, recrutate la munca fortata ori plecate din alte considerente din R.S.S.M., numarul reprezentantilor minoritatilor nationale care au revenit in

Basarabia este foarte ridicat (peste 45% din numarul total al repatriatilor).

Soarta deportatilor in gulag

Viata deportatilor in Gulag a fost foarte grea si plina de lipsuri. Coloniile speciale, de regula, erau construite in locuri aproape nepopulate, in taigaua de nepatruns, ori in locuri mlastinoase. Deportatii au indurat foamea si au locuit in baraci, in frig si lipsiti de orice conditii sanitare, de obicei mai multe familii intr-o incapere. Dintr-un raport al NKVD, din februarie 1942, cu privire la activitatea de munca si gospodareasca a deportatilor colonizati in tinutul Krasnoiarsk, aflam ca, in colhozul "Stahanovet", spatiul ocupat de deportati era de la 1,5 la 2 mp de persoana. In anul 1949, in localitatea Erbas, regiunea Tobolsk, intr-o baraca de 130 mp si in localul scolii de 90 mp au fost "cazati" 197 de oameni, fiecarei persoane revenindu-i cate un metru patrat de "spatiu locativ". In sectorul de padure Lebedevka, regiunea Tiumeni, intr-o baraca de 98 mp, au fost "cazate" 28 familii (75 persoane), fiecarei persoane revenindu-i cate 1,3 mp. In majoritatea cazurilor, in baraci nu erau paturi, mese sau scaune, iar deportatii dormeau pe podea. Pentru a se deplasa dintr-o localitate in alta, deportatii erau obligati sa obtina un permis special de la NKVD si sa revina, o data sau de doua ori pe luna, pentru a se inregistra. Prima obligatie a deportatilor in gulag era sa munceasca. Ei erau obligati sa lucreze in intreprinderi forestiere, piscicole, de constructii, miniere etc. De exemplu, 1.172 familii (4.070) persoane, care au sosit in zilele de 23-24 iulie 1949, in regiunea Altai, au fost repartizate la munca astfel: in colhozuri - 596 familii, in sovhozuri - 516 familii, iar la un trust de extractie a aurului - 60 familii. Pe "marile santiere comuniste", conditiile de trai ale persoanelor recrutate la munca aproape ca nu se deosebeau de cele ale deportatilor. Intr-un raport din anul 1954, se mentiona: "Trebuie spus, ca "Stalingradstroi" nu este pregatit sa primeasca chiar si muncitorii fara familii. Lipseste spatiul locativ. In bordeie sunt cazate cate 50-60 persoane, barbatii si femeile locuiesc impreuna...". Intr-un document din anul 1958, vorbindu-se despre primirea muncitorilor moldoveni in Kazahstan, se constata: "65 de persoane au fost primite si amplasate direct in camp, in corturi, la o departare de 10 km pana la cea mai apropiata localitate..., 33 persoane au fost cazate intr-un camin, a carui stare sanitara este foarte nesatisfacatoare... Ceilalti muncitori, inclusiv cei cu familii, au fost amplasati in corturi neamenajate". In anii 1989-1992, in presa din Republica Moldova au fost publicate sute de marturii ale deportatilor despre viata lor din gulaguri. Fiecare din ele

confirma faptul ca deportatii in Siberia au fost lipsiti de cele mai elementare conditii de trai, iar foamea, frigul si bolile au curmat viata a mii de oameni.

Scrisori de la deportati

Nadejda Pascal, Durlesti. Deportata in 1949. In dimineata de 6 iulie am fost treziti de niste batai puternice in usa. Au intrat vreo 5-6 insi inarmati. Ne-au orbit cu lanterne, tipau la noi. Mama si-a pierdut cunostinta, a fost aruncata in camion. In invalmaseala, trei copii, printre care si eu, au reusit sa fuga. Cei care ne-au trezit au coborat in beci sa bea vin. Pana la urma a reusit sa fuga doar un alt frate de-al meu. In acea noapte au fost arestate numai mama si una din surorile mele. Noi, ceilalti, am fugit. Si tatal nostru se ascundea. Totusi, ne-au prins dupa 24 de ore. Am incercat din nou sa fugim si iar ne-au prins. Am fost trimisi in Siberia, in regiunea Tiumeni, dar am nimerit in raioane diferite. Ne-am reunit abia in toamna lui 1949, dupa ce mama a fugit. Tortionarii vroiau sa-i dea pentru evadare 20 de ani de munca silnica, dar, datorita faptului ca a fugit intr-un raion vecin si nu in Moldova, nu a fost judecata. Eram cazati in niste baraci bune pentru orice, numai nu pentru trai. Toti dormeau impreuna pe niste lavite. Baracile misunau de insecte, nu aveam unde sa ne spalam. Vara luam apa din lacuri, iar iarna topeam zapada. Chiar din primele zile, toti au fost fortati sa mearga la lucru - taiau padure, incarcau barne in vagoane etc. Cand veneau de la munca erau atat de istoviti, incat copiii trebuiau sa-i dezbrace. Pe gerurile de minus zeci de grade transpiratia ingheta si hainele deveneau tari ca piatra. Li culcau, le puneau hainele la uscat, pentru ca, la 4 dimineata, sa le poata imbraca la lucru. Si asa zi de zi, timp de opt ani. Ei nu stiau ce inseamna zi libera sau sarbatoare. La incarcatul vagoanelor, deseori, lucrau si noaptea, cand venea trenul. Iarna, cand sinele de cale ferata erau ingropate sub zapada, ne puneau sa deblocam intreaga cale ferata. Datorita acestui tratament inuman, in anii 1955-'56, regiunea Tiumeni s-a plasat pe prima pozitie in URSS, dupa volumul productiei de masa lemnoasa. Si copiii erau organizati in brigazi speciale, care ii ajutau pe adulti. Nu stiau ce inseamna vacanta. Erau obligati sa taie lemne pentru iarna, sa stranga crengi sau chiar sa lucreze la incarcarea vagoanelor.

Nicolae Abageru. Deportat in 1950 in Kazahstan. A fost acuzat de tradare de patrie, organizarea grupurilor antisovietice si activitate antisovietica. Fara a fi judecat, a primit 10 ani de munca silnica si, pana in 1956, a scos minereu de cupru. Norma zilnica de minereu pe care trebuia sa o extraga era de 15 tone. Gardienii ii umileau permanent, inventau noi metode de a-i "reeduca si de a starpi din ei spiritul imperialist". Intr-o zi, pe un ger de peste -30 de grade, 20 de detinuti au

fost scosi sa sape un sant de canalizare. Pentru a sapa pamantul impietrit de ger li s-au aruncat numai cincisprezece lopeti si doua tarnacoape. Cand au incercat sa protesteze, mai-marele grupului de paza le-a spus-o verde-n fata: "Noi am fost pusi aici nu sa va pazim, ci pentru ca sa bem sangele vostru".

In 1956, dupa ce a fost readus la Chisinau, a primit de la KGB-ul de atunci o fituica al carei continut putea fi rezumat prin cuvintele: eliberat din KGB. Si nici o referire la anii petrecuti in Kazahstan. Chiar mai mult, i s-a ordonat sa taca despre ceea ce i s-a intamplat si, in niste termeni foarte duri, i s-a spus ca, daca de pe capul celui care l-a denuntat (Nicolae Abageru isi cunostea turnatorul) va cadea macar un fir de par, totul va fi luat de la inceput si nu va mai scapa asa de ieftin. Totodata, i s-a interzis domicilierea in orase mari, asa ca a fost nevoit sa se stabileasca intr-o localitate din regiunea Odessa. Nu i s-a permis sa vina nici macar la inmormantarea tatalui sau. Abia peste trei ani a primit o scrisoare, prin care i se aducea la cunostinta ca nu mai este supravegheat de organele abilitate si ca se poate intoarce acasa.

Harta KGB

KGB-ul sovietic, prevazand destramarea URSS, a schitat o harta, care sa le favorizeze politica de deznationalizare si de dominare. Harta, publicata de revista moscovita "Turist" in 1968, sub forma unui ghid turistic, a fost ticluita in birourile Kremlinului, dupa vizita lui Nicolae Ceausescu, din 1967, la Chisinau.

Potrivit informatiilor facute cunoscute ulterior, Ceausescu ar fi pus in discutie problema retrocedarii Basarabiei, referindu-se si la alte localitati, locuite preponderent de romani, din stanga Nistrului. De altfel, in anii 1966-1967, istoricii din Romania incepusera sa ia in vizor, in plan stiintific, problema pamanturilor romanesti din afara hotarelor existente. In acest sens, Moscova, alertata, a "croit" aceasta harta de alternativa, ce ar fi sustinut, la un moment dat, ca pamanturile din stanga Nistrului sunt... rusesti. Acad. Petru Soltan, presedintele Societatii de cultura si de drept "Transnistria", confirma ca atunci a aparut si cartea, scrisa la comanda, a lui Artiom Lazarev, devenit ulterior parlamentar al Partidului Comunistilor, care sustinea ideea acestui "opus" publicat, parca accidental, intr-o revista de turism. Harta demonstreaza ca nu era vorba de o R.A.S.S.M. sau R.S.S.M., ci de o Pridnestrovie (Transnistrie, sau, mai exact, in traducere ar insemna un teritoriu din... jurul Nistrului) Mare. In aceasta era inclusa si Basarabia, si o parte din Bucovina, si Transnistria, cu hotarele pana la Balta, Odessa, Cetatea Alba, Cernauti, precum si o parte din actuala Ucraina, cu frontiera la Kiev si Nikolaev, pana la raul Tiligul. De ce, initial, s-a sugerat denumirea de

Pridnestrovia, scotandu-se determinantul "moldoveneasca"? Deoarece KGB-ul rusesc a visat dintotdeauna sa-si extinda hotarele de vest, pana la Prut.

Un articol de Constantin Lupu

EXEMPLE DE VICTIME HERȚA

(LD: Parcurgând aceste liste , încrustate în piatra troițelor sau întocmite de către un martor al acelor timpuri (și locuri), **impresia unei dislocări etnice de proporții capătă consistență .** Intitulat "*raion* " sau "*ținut*" , acest colț al județului Dorohoi - nicicând aparținând Rusiei până în 1940 - rășluit pe urma unui vârf de creion roșu trasat pe hartă de Stalin , a fost tinta unei represiuni menite să distrugă nu numai oamenii , ci și memoria acelor locuri.

/ Culiceni

Inscripția de pe troița din curtea bisericii din **Culiceni -raionul Herța** cuprinde **26 de nume** săpate în piatră :**17 oameni deportați în 1941** și **8 oameni deportați la Onega, în 1945.**

-1941: 17 deportați

Andrieș : Gheorghe, Aglaia, Ileana , **Antoșuc** : Nicolae, Maria,Dumitru

Chițuc : Ștefan,Marghioala,Maria, Gheorghe , **Dabula** : Ilisie ,Casandra ,

Usanov : Alexandru, Vasile , **Chița Costache** , **Rusu Pintilei** , **Hrib** Gheorghe.

-1945 : 8 deportați:

Aștefănoaie Nicolae , **Cărăbuș** Gheorghe ; **Hrib** Costică ,**Hrib** Petru , **Frank** Alfred,

Ivașcu Miron , **Jar** Gheorghe ,**Dabula** Constantin .

/ Godinești

Inscripția de pe monumentul din curtea bisericii .Pe monument sunt săpate în piatră numele a

39 eroi căzuți în primul război mondial (1916-1918) ,când Herța făcea parte din jud.Dorohoi

și **24 eroi în războiul de Răsărit** (1941-1944)

Apoi este încrustată lista celor **34 deportați în URSS** (1940-1944)

-1940-1944 .Deportări eportati

Ciocoboc Alexandra, **Ostafi** Gheorghe ,**Paladi** Haralambie , **Avasîlchi**

Vasile, Inachiuc Gheorghe, Gheorghitan Sava, Hliboceanu haralambie, Gheorghitan Silvestur, Scripcaru Mihai, Chirilă vasile, Scopciuc Dumitru, Prescuri Dumitru, Bompă Haralambie, Vizitiu Gheorghe, Rotaru Toader, Țaruc Dumitru, Ceucă Dumitru ,/ Diaconu Ilie, Diaconu Agripina, Diaconu Victoria /, Țari Ion /Maluș Verona , Maluș Anania, Maluș Ioan /,Popovici Ilie ,/ Buzduga Dumitru, Buzduga Gheorghe /,Maluș Gheorghe , Sârbu Ilie , Mânzatu Ilie, / Andronic Ion , Andronic Gheorghe / Jalbă Ion , Jalbă Toader /

/ Horbova

Inscripția de pe troița din curtea bisericii.Cuprinde **52 de victime** ale represiunii staliniste, după anexare (perioada 1940-1941) și după reanexare (perioada 1944-1947)

1940-1947

Andronic N.I., Andronic V.N., Achiței I.I., Acostinensei N.I., Amurăriță V.I., Alexa N.A., Andronic I.I.,Andronic N.I.,Capalb I.T., Capalb T.T.,Capalb N.G., Ciubotaru M.I., Cuciureanu N.D., Cuciureanu N.D., Cuciureanu N.I.,Ciocoboc P.P.,Ciocoboc M.I., Durilă S.M., Durilă N.M., Durilă I.M., Iacob I.V., Iacob V.I.,Ilie I.I, Horodincă G.I., Lișman I.N.,Moraru N.M.,Moraru V.G, Martin M.V., Moldoveanu M.V.,Mihai I.P., Mihai P.G.,Nichitiuc C.G., Olaru I.I.,Olaru T.I., Olaru V.I., Omu N.N., Păduraru N.S.,Pârgaru V.I., Pinghireac S.H.,Pintilei N.D., Prescurii Z.D., Prescurii M.D., Prescurii V.D., Prescurii D.D., Prescurii I.M., Rusu ,I.I., Scripa I.G., Țari N.V., Vacmiriuc I.E., Vacarciuc I.P., Zaiț I.Z.

/ Hreățca

Listă provizorie *de persoane represate de organele sovietice :**20 de persoane deportate** în Siberia (13 iunie 1941) și **24 persoane deportate** la muncă silnică în Onega (13 sept.1944)

(*listă preluată din *Almanahul "Țara Fagilor / 1999* , cf.Vasile Ilica)

13 iunie '41-Siberia

Aodăiță Aglaia, Catinca, Nicolai /Ceahoreanu Constantin, Maria , Pachina / Crețu Gheorghe ,nevasta , Ileana , Maria, Gheorghe, Victoria / Dănilă Ion , Lazăr Maria,/ Ungureanu Constantin, Ileana, Maria /.

13 sept.'44 -Onega

Aodăiță D.T, Balan Vasile, Bezuț Ilie, Cazacu (?), Chirilă Nicolai , Ciornohaci Mihai , Cotiohol Toader, Cuzuriu Gheorghe, Crețu Petru Gh.,Crețu Vasile M, Gheorghitanu Nicolae, Grigan Ion , Grigan Toader, Grigorescu Constantin , Grigorescu Ilie, Guz Nicolai, Iordache Nicolai , Lupu Alexandru Gh., Lupu Gheorghe V., Lupu Ion V., Mânzatu Gheorghe, Midvidi Mihai, Midvidi Mihai D., Molniceanu

Dumitru .

/ Mihoreni

1940-1947

Listă provizorie* de persoane deportate de ocupații roșii .Cuprinde **13 familii cu 34 de persoane** , indicând anul nașterii și gradul de rudenie .

(*listă preluată din *Almanahul "Țara Fagilor / 1995*, cf. Vasile Ilica)

/Burlă Vasile (1885)-soț ;Anica (1892),soție.

/Cobelea Mihai (1902)-soț ; Anica(1903)-soție;Ortața, Catrina, Maria, Elena, Nicolae -5 copii .

/Cobaschi Domnica (1881)

/Foloșnea Anica (1890)-mamă;Ortața (1929)-fiică ./

/Pintilei Gheorghe (1886)-soț ;Profira (1893)-soție ; Mircea (1926)-fiu

/Popa Zamfira (1901)-cap de familie ;Mihai('28),Traian('37) -fii ;

Maria('26),Aglaia ,Adela -fiice /

/Rusu Ion (1889)-cap de familie / Spițoc Saveta (1889)-cap de familie , Emilia ('33)-fiică) /

/Stavarat Constantin (1890)-soț ; Frăsina (1891)-soție / Emilia ('33)-fiică , Mircea ('37) -nepot/

/ Vaipan Elena((1883)-cap de familie ; Nicolae ('23)-fiu ; Maria ('27)-fiică ; Ion ('32)-fiu /

/ Molnița

Lista victimelor represiunii staliniste , înscrise pe troița din centrul comunei .

Cuprinde **67 de nume** (din cca 35 de familii) , din perioada 1940-1947.

1940-1947

Aluchi Gheorghe-Nicolae- Petre-Vasile /Alungulesei Vasile-

Alexandru /Amihălchioaie Ion- Toader , Andriuc Ion , Axânti

Alexandru / Bezuș Grigore - Nicolae/, Brumă Dumitru,Bunduc Mircea

-Teodor -Victoria / Chilaru Nicolae- Vasile -Sandu - Dumitru / Ciuclea

Ilie -Dumitru- - Haralambie - Gheorghe- Costache / Cojocar

Gheorghe , Crețu Vasile, Capră Mihai , Gafu Gheorghe/ Gociu Ion -

Toader- Ion -Victor / Gorenco Ilie, Grădinaru P-I, Grădinaru G.I.,

/Haznaș Vasile-Mihai -Gheorghe / Haiduleanu Maria /Huțanu Vasile -

Ion / Hrihor Ilie, Ignat Gheorghe, Jitărșu Gheorghe, Luciuc Gheorghe/

Malanca Aglaia -Saveta-Elena - Gheorghe -Vasile /Martin Dumitru

,Maslincu-Mihai -Vasile / Morărașu Ion /Plătică Ion - Aglaia / Răileanu

Gheorghe, -Vasile /Scurtu Hariton, Sofronea Ionel, Vieru Gheorghe

/Vântu Ștefan - Vasile, Zilinschi Dumitru,

/ Ostrița

Lista de pe monumentul impozant din mijlocul comunei, cuprinzând **65 victime ale regimului stalinist în perioada 1940-45** (indicând numele, inițialele prenumelor și anul nașterii și **136 de ostrițeni decedați pe front sau în lagărele de la Onega și Peciora.**

LD: Nu știm numărul populației ostrițene de atunci .Dar când , în 5 ani, 200 ostrițeni, în majoritate fie înțelepții satului, fie brațele mânuind plugul sau arma , sunt **terorizați, dezrădăcinați, deposedați de avere, deportați,morți**, statutul de **sat martirizat** nu poate fi contestat .

1940-1945: -Victimele regimului stalinist

Bodnăraș C.D. (1885), Bodnăraș Radu (1887) / Bolocan I (190), Bujniță MS (1913), Bujniță (1921), Constanciu M.A.(1897),Clim SV (1894),Cojocari D.G.(1900), Contanciu I.I. (1900), Dubet G.G. (1927),Florea, NC (1908), Florea E.Ș.(1910),Galatiuc I.J. (1920), Guralic A.G (1925), Guralic S.G.(1920),Hnatiuc I.N.(1923),Hnatiuc S.N (1921), Hostiuc T.N.(1899), Harenciu I.N.(1910), Harenciu N.S.(19019),Ioneț (9 persoane):Samoil A.M.(1922)- Samoil R.N.(1927)-C.S.('22) -Samoil M.S.(1894) - Samoil M.V.(1898)-Samoil N.V.(1893) -Samoil P.I.(1875)-Samoil S.I.(1872)- Samoil D.N.(1924)/Mihăesi I.N.((1889) / Morărean (4 persoane):E (1885)-Ș.I.(1878) -I.G.(1936)-V.S.(1910) / Musteață M.S. (1889), Musteață D.C. (1892),Nicolaevici I.N.(1888), Medvighi (1910) Olari A.N .(1884)-F.G.(1889) ; Popovici D.C (1890), Purici S.I.(1877),Purici D.D. (1884),Palaghian G.N.(1925),Rață C.I. (1899), Samoil M.G.(1875), Samoil S.O.(1875), Strateciuc N.I. (1923), Strateciuc G.(1921),/Todorean (7 persoane) :G.G.(1888),Todorean M.S.(1878), Todorean V.G.(1885), Todorean I.C.(1917),Todorean I.T.(1894), Todorean M.G.(1897),Todoson D.N.(1879)/, Tulupca C.S.(1888), Țurcan A.I. (1902), Țurcan E.G.(1931) Țurcan S.G.(1936).

-Decedați pe front și lagăre (Onega și Peciora)

Alexandrovici I.P.(1905), Alexandrovici M.D.(1896),Bercea A.I.(1908), /Bodnăraș (**6 persoane**) :I.D (1908),Bodnăraș SD(1914),Bodnăraș G.(1900), Bodnăraș I.E.(1908), Bodnăraș Ș.E.(1906), Bodnăraș V.S.(1905)/Calancea GM (1918),Calancea i.C.(1910), Carp SS (1896);Chibac (**5 persoane**) :A.G.(1926),Chibac G.M.(1908),Chibac G.I.(1903),Chibac M.G(1903),Chibac G.S (1906) / Chițac V.I.(1910), Ciornei (**5 persoane**) :S-I.(1912), Ciornei D.G.(1909) , Ciornei E.P.(1901) , Ciornei G.V.(1902), Ciornei I.P.(1907)

/

Costaş i.S.(1902),Costaş F.S.(1891),Dubet S.D (1921), Dubet N.S.(1918), Dubet V.M.(1901),Galatiuc M.(1918), Ghiba S.G.(1917), Ghiba M.P.(1900) Harabagiu V.G.(1901),
Ioneţ (**7 persoane**): I.(1918), Ioneţ D.V.(1921), Ioneţ V.D.(1922), Ioneţ G.G.(1914), Ioneţ M.D.(1895), Ioneţ V.S.(1908),
Ivanciuc S.I.(1913),Lisoţchi 1900), Loic G.I.(1908), Luţac D.G.(1925),Midvighi S.N.(1912), Medvighi I.S (1921), Miler ,?. Mereniuc V (1908) , Mihalescu I.I.(1913),
Nicolaevici (**7 persoane**): T.I.(1917), Nicolaevici G.S (1907), Nicolaevici Ş.P.(1913), Nicolaevici T.S.(1926), Nicolaevici V.S.(1902), Nicolaevici V.I.(1901) , Nicolaevici I.M.(1897),
Olexeciuc I.G.(1904) , Palaghian I.D.(1903) , Popovici I.S.(1904),
Preghii D.N.(1913), Preghii G.I.(1901), Popovici I.S.(1904),
Prodan I.D.(1906), Purici A.G.(1908),Scaloţchi M.N.(1904),
Scutelnic I.S.((1913) , Solodochi I.S.(1911), Soroca I.C.(1906),
Tănăsoi I.P.(1907), Todorean T.D.(1925), Toderan T.I.(1899),
Todosan V.D.(1919),Veliciu I.S.(1913).

/ Pilipăuţi

1940-1947

Listă provizorie * a celor peste **100 localnici martiri** prin deportări ,muncă silnică, strămutări ,întemniţări,deschiaburiri.(Din lista întocmită de învăţătoarea **Ana Berciuc**)

Ea a fost publicată în almanahul "**Țara Fagilor**" , 1997 .Din iniţiativa gospodarului **Dumitru Ceahlău**, s-a înălţat un paraclis şi pe o placă comemorativă , se va încrusta această listă

(Cf. Vasile Ilica)Ar fi salutar dacă în satele noastre învăţătorii (sau preoţii ,sau vreun gospodar) ar iniţia asemenea cercetări şi liste.Până nu pier şi ultimii martori ,şi amintirea lor .

Alupulese Vasile, Asimionesi Manole, Alăzăroiaie Gheorghe,
Auncioaie Ecaterina,

/Apalaghie Vilu-Marta / Amihalchioae Gheorghe, Asandi Gheorge,
Airinei Ion , Apetroaie Dumitru,

Baghiţă Gheorghe,/Budeanu Vasile -Leostina-Anica-Haralampie-
Panaite-Grapina-Verginia/

/Bejenaru -Gheorghe-Marta / Botezatu Nicolae , Belici Dumitru ,
Cahulea Haralampie ,

/Capră Gheorghe -Elena-Silvestru-Gheorghe- Veronica-Nicolae /

/Chirilă Gheorghe -Ion / Chirică Gheorghe -Axenia - Anica /

Ciubotaru Gheorghe-Ion /

/Dron Ion-Raveca-Virginia / Dumitraş Costică ,Gherman Grigore
,Grigori Nicolae,

Hodorog Gheorghe / Huțanu Ion -Ilie - Costică-Ilie -Costică /Iacob Mihai- Sofia / Ilisei Anica , Ilieș Manole, Ivan Vasile, Ilisei Dumitru,/Jacut Haralambie -Leostina-Magdalena / /Lupu Costică -Ion -Dăruță //Marcu Haralambie -Costică -Ilie-Constantin-Gheorghită - / Mandache Gheorghe -Elena /Mândrescu Zaharia -Gheorghe /Miron Ion ,Olaru Eugen , Pavel Toader-Ion / Pelehaci Vasile-Haralambie / Pasăre Sava,/ Răileanu Vasile - Dumitru-Gheorghe -Ileana -Marta / Sandu Marta , Saranciu Vasile ,Semian Anica , / Tănase Silvestru-Costică /Vasilache Dumitru ,

/ Probotești

Sat la granița stabilită prin raptul sovietic, din iul.1940, de la început **283 de locuitori** au fost strămutați în alte localități .

Numele înscrise pe troița ridicată în centrul comunei * : **57 de eroi** morți în primul război mondial (1916-1919) ; **55 de eroi** .morți în al doilea război mondial, în armata română ;**7 persoane** împușcate la Lunca (tentativa de trecere a graniței) ; **38 deportați** pe 12 / 13 iunie 1941 ; **27 persoane** la muncă forțată în Karelia (1944-'45) ; **36 tineri trimiși la muncă forțată** în mine ș.a,ș.a.

* **Listele** au fost publicate în almanahul "**Țara Fagilor**" , 1999 (Crf .Vasile Ilica op.cit)

Din cauza represiunii staliniste din perioada 1940-'41 , cca **700 de locuitori din acest sat s-au refugiat în România**, în martie 1944.Ce au pățit ei , după '44 în România , nu mai știm.

Câți din Proboteștii de acum mai sunt băștinașii locului, este greu de spus.

1941-1950.-Morți la Lunca

Apetrei Dumitru , Conovaru Mihai V., Mironescu Toader, Munteanu Nicolae, Pavel Silvestru Gh., Pintelei Vasile V. Zvâncă Petru .

-Decedați în 12/13 iunie '41

/Băhnărel Mihai -Băhnărel Maria -Băhnărel Veronica -Băhnărel Petru -Băhnărel Toader /

Bezede Gheorghe, Bortă Vasile , Brânzei Evghenie, Chifu Ion , Gheorghe, Ciubotaru Dumitru , Conovaru Niolae ,Crășmaru Ioan, /Crihan Dumitru-Crihan Aglaia-Crihan Georgeta-Crihan Elena-Crihan Valeria- Crihan Vasile- Crihan Virginia-Crihan Virginica- Crihan Victoria /, Găină Dumitru Găină Ion / Enache Gheorghe , Ionel Dumitru , Făgurel Vasile, Niculăiță Constantin , Palamaru Vasile , Pintilei Vasile, Prodan Catinca, Tănase Adam,/Tutunaru Dumitru - Titinaru Grapina -Tutunaru Eugenia / Vițelaru Vasile .

-Deportați în Karelia '44-'45

Bidașcu Gheorghe -Bidașcu Vasile V. / Bortică Ion Gh., Botezatu

Vasile Gh , Crăciun Ilie P. , Crețu Dumitru V., Crețu Vasilel., Culiceanu TraianD, Enache Constantin D, Enache Ion D, Găinuță Dumitru , Hacman Dunitru , Isac Gheorghe, Ivan Gheorghe, Munteanu Dumitru , Niculăiță Niolae, Onescu Ion Prisecărau Dumitru , Pupăză Minu , Răuță Dumitru , Sandu Gheorghe, Ștefănescu Gheorghe, Topală Gheorghe, Vițelaru Adam, Vițelaru Gheorghe .

-Tineri la muncă forțată

Aioanei Gheorghe, Bidașcu Amica,/Bortă Maria- Bortă Saveta- Bortă Profira / Cimpoeșu Gheorghe-Cimpoeșu Aglaia / Crihan Maria- Crihan Catinca- Crihan Elena -Crihan George /

Galan Haratina /Găină Aglaia-Găină Mihai / Găinuță Maria / Dumitraș Eugenia , Ionel Elena , Isac Aneta, Joșu Maria, Fodorea Elena, Mickescu Gheorghe, Neculăiță NNicolae, Nistor Mihai , Pavel Ana, Pavalache Victoria, Potcolină Elena, Roman Catinca, Sprânceanu Oliana, Strugăreanu Profira, Strugăreanu Gheorghe, Topală Saveta, Ursache Aglaia ,Zvâncă Maria ,

/ Târnuca

LD:amintiri personale:în 1940,câțiva târnauceni ,cu rude în satul nostru ,s-au refugiat la Miorcani.

Lista* peste 200 victime ale represiunii staliniste, înscriși pe troița ridicată în parcul conacului

Hurmuzăcheștilor : 111 deportați în 1941 ; 67 deportați în 1945 , la Onega ; 45 exterminați -dispăruți.

-1941-1945.Deportați în 1941

/Abutnăriței Dumitru-Casandra-Ilie-Lucia-Adrian- Adela /Andraș Gheorghe -Natalia /

/Aruști Toader- Parfira -Aglaia -Maria- Casandra /

/Axenti Petru -Aglaia- Virginia- Haralambia- Nicolae -Leonid /

/ Bordeianu Vasile- Angela- Ecaterina /Crăciunel Elena- Eugenia /

/Crihan Gheorghe-Anica-Lucia- Toader- Saveta /

/Cărăbuș Toader-Gheorghe-Saveta - Maria-Georgeta/ Ciobotaru Anistiu-Aglaia- Emilia /

/Evghenii Vasile- Maria-Agripina- Lucia-Vasile / Făgurel Vasile- Profira /

/ Huțanu Vasile- Gheorghe-Eufrosina-Elena-Virginia /Iacob vasile- Ecaterina-Mihai-Nicolae /

/ Mihai Maria-Mărioara- Virginia / Mologheanu Vasile- Eugenia-Ion- Elena-Traian - Sofia /

/Jinica Gheorghe -Valeria -Vasile- Domnica / Măniga Gheorghe- Domnica-Porfira-Agripina/

/Maftei Simion- Porfira-Adela -Eugenia-Dumitru / Niculăița Gheorghe- Maria- Mihai -Adela /

/ Niculăiță Toader - Didina- Adela / Palaghian Pintilei- Profira-Victoria
/ Pânzaru Dumitru- Lucia /
/ Sticlaru Dumitra-Elena- Maria- Vasile- Eugenia / Sidor Eugenia-
Aglaiia- Virginia /
/Tutunaru Gheorghe-Maria- Ion- Vasile- Aglaiia / Tipniuc Zaharia -
Elena-Aglaiia -Lucia /
/Tipniuc Zaharia- Elena-Aglaiia - Lucia- Ion / Țară Emil- Aglaiia - Petru
-Eugen /
/Zugravu Vasile- Anghelina /

-Deportați la Onega în 1945

Aioanei Dumitru ,Alupoie Minu,Baghiu Ioan, Bârză Dumitru ,
Brudaru Minu , Benea Adam, Belei Anton , Burlacu Minu, Bordeianu
Ion,/Bidașcu Dumitru, Cazacu Anania -Haralambie / , Costea Vasile,
Cuciureanu Toader- Petru / Crihan Ion, Dărăbăneanu Alexandru
,/Găină Dumitru- Nicolae- Ioan / Găinuță Nicolae- Ion / , Gherasim
Nicolae-Dumitru / Cimet Constantin, Cheric Nicolae, Grosu Mircea,
Hocman Petru, Hirghiligiu Gheorghe- Minu / Humelnicu Vasile, Ilaș
Toader, Lohan Gheorghe, Maței Ion, Neghel Haralambie , Panțiru
Iordache,Pânzaru Silvestru -Ion / , Pomârleanu Ion, Pupăză
Gheorghe, Rotaru Gheorghe, Rotaru Dumitru, Rusu Mihai ,
Sanduleac Gheorghe, Scripa Mihai , Scripa Petru , Scripcaru Iordachi
, Scripcaru Gheorghe, Sidor Gheorghe ,Sidor Pentilei , Străchinaru
Petru Strugaru Constantin , Stângaciu Mihai, Tofănescu Haralambie ,
Tutunaru Mihai, Tutunaru Gheorghe, Vornicu Vasile, Vornicu Nicolae
, Vieru Dumitru ,Vizitiu Mihai, Zaiț Nicolae , Zugravu Dumitru, Sidor
Constantin ,

-Exterminați-Dispăruți

Aruști Alexandru , Avăcăriță Ioan, Alupoie Toader, Beghiu Ion, Belic
Constantin Burlacu Petru, Bivolaru Adam ,Bordeianu Maria, Cărăușu
Licheria, CărăușuHaralambie, Cheric Maria, Cliciuc Nicolae,
Ciubotaru Dumitru, Ciubotaru Dragomir, Cucereanu Nicolae, Feodor
Jănică, Feodor Ștefan, Găină Anania, Herțanu Dumitru, Huțanu
Dumitru, Humelnicu Agripina, Hrib Gheorghe, Mangalagiu Mihai,
Mologheanu Haralambie, Nazarii Iordachi , Pânzar Constantin,
Pupăză Ion, Pugină Maria, Pântescu Ilie, Saviniuc Ion, Scripa
Gheorghe, Scripcaru Traian, Scripcaru Ion,Scripcaru Nicolae,
Scripcaru Traian, Sidor Traian, Sandu Ioan,Ștefănescu Dumitru,
Țipniuc Toader, Țipniuc Constantin ,Vornicu Ion, Vornicu Nicolae
,Zamfirachi Ion, Zamfirachi Clement,

B

-Bidașcu Vasile

Țăran gospodar "chiabur" Probotești (Herța). Condmnat la 8 ani închisoare ,în 1947

-Brânzei Eugeniu ,

Țăran gospodar "chiabur" Probotești (Herța)Condmnat la 8 ani închisoare ,în 1944

G

-Gherman , Grigore

Din Herța-Dorohoi .**Arestat de NKVD ; judecat la Cernăuți ;Trimis în lagărele din Siberia .Dispărut .**

M

-Matei, Dumitru

N.în 1939 în Herța , refugiat (stabilit) în com.Lovrin (Timiș) .**Pe 18 iun.1951,** odată cu deportarea sașilor, **strămutat în Bărăgan,** cu domiciliu obligatoriu .

-Miclescu Gheorghe,

Țăran gospodar "chiabur" din Probotești (Herța).Condmnat la 8 ani închisoare ,în 1946

N

- Neculăiță : Nicolae (1) / Nicolae I.(2) / Nicolae V.(3)

Din com.Probotești, r. Herța. **Arestați de NKVD în 1944 ; deportați în lagăre de muncă silnică** din URSS (minele de cărbuni din Tula și Karelia) .

-Nichita ,Toader

Român din satul Brâncuța , com.Fundu Herții .Încercând să treacă în partea rămasă la România, a fost **împușcat de grănicerii sovietici** ,la 4 iunie 1945.**Cadavrul** i-a fost aruncat ,peste "*graniță*" , la Oroftiana (Dorohoi) .

-Nichitiuc ,C.G.

Român din satul Horbova ,r.Herța .**Deportat în 1941; mort în lagăr .**

-Nicolaevici , Vasile/ Grafina-soție / Aurora,Eugenia, Marioara, Domnica, Ștefana-fiice /

Familie de țărani români din Ostrița , r.Herța.**Ridicați pe 13 apr.1941 El a murit în 1942 în deportare** (sat Sestobitovo, r.Rudin-Siberia) ;

soția și copiii au revenit acasă , în 1956 , pe timpul "reabilitărilor" date de Hrusciiov.

-Nicolaevici : G.S . /I.N. / S.P. / T.I. / T.S. / V.I. / V.S./ Gherasim
Țărani români din com.Ostrița, și Pătrăuții de Sus ,r.Herța .**Ridicați de NKVD pe 13 apr.1941** pentru deportare .**Au murit toți** : unul, împușcat de un soldat sovietic; doi pe drumul deportării ; cinci, în lagăr .

-Niculăiță: Adela / Didina / Gheorghe / Maria / Mihai / Toader / Peste 111 țărani români, mai ales femei , din com.Suceveni (r Hliboca) și com.Târnauca (r. Herța) , **ridicați pe 1 apr.1941**, deportați în Siberia.

O

-Olari : A.N./F.G. /

N.în 1884, în com.Ostrița- Herța. **Deportați , morți în timpul detenției.**

-Olaru, I.I ./Olaru V.I /

Din com.Hlibova -Herța.**Deportați ,împreună cu alți 52 de consăteni** , în lagărele din Siberia

-Olaru ,Eugen

Din com.Pilipăuți , Herța. **Printre cei 103 consăteni împușcați de soldații sovietici .**

P

-Paladi, Haralambie

Din Godinești -Herța.**Deportat de sovietici în 1945**; mort din cauza condițiilor de muncă exterminatoare

-Palaghian ,G.N / Palaghian I.D. /

Din Ostrița- Herța. **Deportați de sovietici în 1940**, după anexare ;**exterminați** în lagărele de muncă forțată de la Onega și Peciora.

-Palaghian : Pintilei / Profira / Victoria /

Țărani din Târnauca -Herța (comună unde se afla moșia și conacul familiei Hurmuzachi)

Deportați și exterminați în lagărele de muncă forțată, în 1941 .

-Palmaru, Vasile

Țăran din com.Probotești - Herța. **Deportat de sovietici pe 13 apr.1941.**

A murit în deportare, în Siberia.

-Pavalache, Victoria / Pavel Ana /

Din com.Probotești - Herța .**Deportate de sovietici în 1945 ,la muncă forțată** , în minele de cărbuni din Donbas .

-Pavel ,Silvestu (1) Gh. / Silvestru (2)

Din com Probotești -Herța.Primul - **ucis de sovietici pe 6 / 7 februarie 1941**, în masacrul de la Lunca ; al doilea- **ridicat de sovietici pe 12 / 13 iunie 1949** , a murit în deportare, în Siberia.

-Pântescu, Ilie Țăran din com.Târnauca -Herța.Unul din cei 45 de români exterminați în 1941 din această comună . -Pânzaru ,Dimitru /Pânzaru ,Ioan / Pânzaru , Silvestru /

Țărani din Târnauca- Herța .**Deportați de sovietici pe 12 / 13 iunie 1941** ,în reg.Lacului Onega.

-Pelehaci : Haralampie / Vasile(1) / Vasile(2) /

Din Filipăuți-Herța. Printre cei **104 ridicați cu familiile , deportați în 1940.**

R

-Răileanu, Gheorghe. / Ileana și Marta.

Familie din com.Pilipăuți, raion Herța, înscrisă și sfințită în pronaosul bisericii de către preotul Dimitru Ceahlău. Au fost omorâți de soldații sovietici, la anexarea comunei în 1940.

-Răileanu, Gheorghe.

Român martir din Molnița-Herța ,trecut pe troița din centrul comunei printre cele 67 victime făcute de sovietici, la anexarea comunei în 1940.

-Răileanu, Vasile.

Martir din com. Molnița-Herța ; ridicat de NKVD în 1941. Numele său este trecut pe Troița din centrul comunei, printre victime.

-Rusu, Ilie.

Țăran din Horbova-Herța. Numele său este înscris pe troița din curtea bisericii din sat, printre cele 52 de victime făcute de sovietici.

S

-Samoil, Ionică / M.G. / S.O. / ș.a.

Țărani din Ostrița-Herța, ridicați de NKVD la 13 iunie 1941 și deportați la Tomsk-URSS. Numele lor sunt gravate pe monumentul ridicat în comună, după destrămarea URSS, în memoria celor 136 de martiri ridicați de sovietici pe 13 iunie 1941(vezi miile de români deportați în gulagul sovietic, menționați în dicționarele lui C. Ionițoiu).

-Samoilă, Ștefania.

Născută la Ostrița-Herța; ridicată de NKVD pe 13 iunie 1941, împreună cu părinții și încă 7 frați și duși la Novosibirsk; au trecut fluviul Obi în bărci, cei ce nu rezistau fiind aruncați de soldați în apă; munciți până la epuizare și fără hrană; s-a căsătorit în Siberia; în 1950 a născut un copil, Alexandru; tatăl ei a fost găsit mort de foame, sub un gard (1953).

În 1956 a revenit acasă într-o Ostriță care nu mai era în Herța României, ci făcea parte din RSS Ucraineană.

A lucrat ca mulgătoare la fermă. Fiul ei a ajuns artist emerit și a dirijat orchestre celebre din URSS și străinătate.

Nu știm ce s-a întâmplat cu restul familiei.

-Sandu, Martha.

Țărancă din Pilipăuți-Herța, ridicată de NKVD la 13 iunie 1941; este trecută pe lista cu cele 104 victime, întocmită de învățătoarea Ana Berciuc; numele ei este gravat pe placa comemorativă din paraclisul bisericii comunale.

-Scaloțchi, M.N.

Țăran din Ostrița- Herța, al cărui nume este gravat pe monumentul ridicat în comună, în memoria celor 136 de săteni deportați și uciși în lagărele de la Onega și Peciora, între 1940-1945.

-Scripa, I. G.

Țăran din Horbova-Herța, al cărui nume este gravat pe troița din comună, ridicată în memoria celor 52 victime făcute în 1940-1941; 1944-194, de NKVD.

-Scripa, Mihai : / Petru /

Țărani din Târnauca, deportați în 1941 de NKVD, în lagărul de muncă de la Onega.

Ș

- Ștefanache, Gheorghe.

Tânăr din Probotești-Herța; ridicat de NKVD în 1944, cu un grup de 26

de consăteni și deportat în Karelia, URSS.

T

-Tănase, Costică / Silvestru)

Doi din cei 104 locuitori din Pilipăuți-Herța înscriși pe troița ridicată în memoria celor deportați de NKVD în Kazahstan, în iunie 1941.

-Tănăsoi, I.P.

Țăran din Ostrița-Herța (născut în 1907). Deportat de NKVD la Onega, unde a murit din cauza muncii, frigului și foamei.

Trecut printre cele 136 de victime ale terorii staliniste, al cărui nume este gravat pe troița ridicată în comună.

- Todorean, G.G. / G.I. / I.C. / I.T. / M.G. / M.S. / T.I. / V.G. /

Opt români cu același nume de familie, din cele 136, gravate pe monumentul din Ostrița-Herța, ridicat în memoria victimelor represiunii ocupantului sovietic.

- Todosan, A.M. / D.N. / V.D. /

Trei țărani români din Ostrița-Herța,arestați de NKVD pe 13 iunie 1941 și deportați în Kazahstan, unde au murit; numele lor este gravat pe monumentul ridicat în comună, în memoria celor 136 de victime ale terorii sovietice.

- Tulupca, C.S.

Unul din locuitorii comunei Ostrița-Herța, al cărui nume este gravat pe monumentul ridicat în memoria celor 136 de victimeprovocate de sovietici în 1941.

- Tutunaru, Gheorghe / Grapina / Gheorghe L / Mihai /.

Țărani români dinTârnauca și Probotești-Herța, împreună cu familiile, deportați de NKVD pe 13 iunie 1941 și în 1945 în lagăre de muncă forțată din Kazahstan și Onega.

U.

- Ungureanu...

Zeci de familii de români cu acest nume(bărbați, femei, copii și bătrâni ; elita satelor românești), din Hreatca-Herța, Horbova, Ostrița, Târnauca Culiceni, Godinești, Pilipăuți ș.a. ridicate de NKVD pe 13 iunie 1941 și în 1949 și dispersate etnic în lagăre de muncă forțată din cele mai îndepărtate colțuri ale gulagului sovietic, la Kazahstan, Tula, Siberia,Onega, Donbass ș.a., unde foarte mulți au murit.

V.

- Vieru, Dumitru.

Țăran român din com.Târnauca-Herța. Deportat de NKVD în 1944, împreună cu alți 67 de săteni, în lagărul de muncă forțată din Onega-URSS.

În această comună represiunea sovietică a făcut printre români 223 de victime.

- Vieru, Gheorghe.

Unul dintre numeroșii țărani români din com. Molnița-Herța, al cărui nume este gravat pe troița ridicată în memoria celor 67 de victime ale terorii staliniste.

- Vornicu Ion / Vornicu Nicolae / Vornicu Vasile /

Trei țărani români din com. Târnauca-Herța, deportați în 1945 de NKVD pe criterii etnice în lagărul de la Onega; Vornicu Ion a fost exterminat în lagăr.

- Voronca Alexandru Petre/Anita/ Dumitru/Florea/Grigore/ ș.a.

18 români cu acest nume de familie din com. Horecea-Cernăuți, ale căror nume sunt gravate pe monumentul din Cernăuți, ridicat în memoria celor 110 victime ale terorii staliniste, comise de NKVD în iunie 1941.

Z.

- Zaharia, Maricica.

Născută în 1908 în ținutul Herța. Arestată de NKVD împreună cu mama ei, după ocupația sovietică, în timpul tentativei de a se refugia în România; deportată la Krasnoiarsk-URSS.

- Zaiț, I.Z.

Țărancă din com.Horbova-Herța. Numele său este gravat pe troița ridicată în comună, în memoria celor 52 de victime ale terorii staliniste.

EXEMPLE DE VICTIME- BUCOVINA

[LD: din cele peste 2 milioane de victime, am extras [de fiecare dată , cu strângere de inimă pentru cei nepomeniți] cazurile care să îngăduie percepția corectă a substratului ideologic și politic al genocidului comunist, a mecanismelor terorii , a metodelor experimentate , ș.a.]

Dicționarele lui Cicerone Ionițoiu (format carte - editura "Mașina de

scris " ; format electronic la www.procesulcomunismului.com) ;
Lucia Hossu -Longin ,*Memorialul Durerii ; Documente ,
Memorialistică , Istoriografie ,Biografii , Procese, Cazuri ,* (vezi la
Bibliografie) ;*Documentare, Interviuuri ,Dezbateri Radio ,TV ;
Presă* , s-au așezat pe rafturile unei veritabile **BIBLIOTECI** dedicate
acestei **monstruoase crime colective** prin care a trecut poporul
român.Ca orice bibliotecă, ea va fi îmbogățită pe măsură ce arhivele -
încă ferecate - se vor deschide.]

[LD :aceste **episoade ("cazuri") de represiune** trebuie clarificat
pentru **a se putea stabili răspunderile.** Altfel **statul român nu va
putea pretinde**, în vecii vecilor,că ,în circumstanțele terminării
războiului , **a încercat măcar** să ferească pe românii refugiați de
năprazna ocupației sovietice .**Cum a sunat** exact ordinul, decizia,
hotărârea etc etc prin care basarabeni și bucovinenii au fost arestați
?**Cine** a dat ordinele de arestare a lor ?

**De ce au fost ei arestați ? Și de ce au fost ei torturați până la
...suprimare ?]**

A.

-Andrei,Ion

N.în Bucovina ocupată,refugiat în Banat .A fost **deportat pe
Bărăgan**, pe 18 iun.1950.

-Antonescu Vasile / Casandra-soție /Axani Petru /

Funcționari din Mahala(Cernăuți)din cei **602 deportați** pe ziua de 22
mai și 13 iunie 1941 .

B.

-Bălan , Dumitru

Țăran sărac cu 6 copii ,muncitor silvic ,n.în 1912 în Storojineț ,stabilit
în com.Straja (Rădăuți -Suceava),după anexarea('40) și reocuparea
('44) nordului Bucovinei.

Arestat în 1954; **anchetat** la *Procuratura Generală* a RPR ;
condamnat la 4 ani temniță grea și confiscarea averii (Sentința
nr. 2173 / 30 dec.'54) de un *Complet* format din **Ilie Segal** (președ.),
Barbu Stanciu (procuror)**Tudor Vlad ,Dumitru A.Gheorghe** (

asesori populari) din *Tribunalul Capitalei* -Colegiul IV-Penal.

Acuzat de "*crimă contra păcii*" (penalizată prin *Decretul -lege 207
/1948*), pentru că , **în lunile dinaintea ieșirii armatei române din
războiul antisovietic** (1 mai-23 august 1944), a fost angajat de
cpt.Cucu (șeful *Centrului de Informații* din Bacău)în **plutonul**

radio-informativ "Vulturii" ,de pe muntele Dumitrița.

În motivarea pedepsei se spunea că inculpatul era **"fugar,născut în URSS"** , și, cunoscător al acelor locuri, < *putea aduce un aport efectiv pentru efectuarea incursiunilor în Uniunea Sovietică și a lucrărilor de spionaj ce le efectua acel grup.[...] cunoscător al muntelui și terenului din URSS ,de unde fugise*, i s-a dat o armă și o pereche de bocanci urmând a fi întrebuințat de acel grup pentru **incursiuni în URSS** ,în vederea culegerii de informații >

-Besplintei Gheorghe / Boiciuc Constantin /

Funcționari din Mahala (Cernăuți) **din cei 602 deportați în 1941 în Siberia**

-Bodnar, Costică

Student originar din Mahala, refugiat în București ,primea scrisoare de la fratele său ,Gheorghe, care-și cerea scuze că scrie urât "românește" , și-i povestea că a făcut armata la Vladivostok.(1955); iar mama sa, după ultima scrisoare (15 iunie 1955), s-a sinucis .

?-Bostan ,Grigore C.

N.în 1940, la Budineț (Storojineț) ...

-Bujniță ,Petre Eufrozina / Maria / Domnica / Florica /

Bujniță Nicolae / Paraschiva / Vasilca / Elena / Elena / Domnica / Florica / Paraschiva

Bujiniță Constantin / Anghelina / Ioan / Nicolae / Domnica /

Țărani din Mahala (Bucovina) **din cei 602 deportați în 1941 în Siberia**

-Burega, Cova Coreia / Ana / Elena / Dumitru / Gheorghe / Maria /

Țărani din Mahala, **din cei 602 deportați în 1941 în Siberia**

-Butnaru , Leo

...Poet bucovinean , membru al cercului literar semiclandestin, înființat în 1980 ,

C

-Chelbea ,Ion / Maria / Ana

Țărani din Mahala (Cernăuți) ,**din cei 602 deportați în 1941 în Siberia.**

-Chelbea Dumitru / Elena / Paraschiva / Viorica ,Gheorghe / Aurel / Dumitru /

Țărani din Mahala (Cernăuți) ,din cei 602 deportați în 1941 în Siberia .

-Coițan ,Florea /Alexandra / Domnica / Florica / Maria / Toader /Eufrozina /

Coițan ,Domnica / Florica / Radu /

Țărani din Mahala (Cernăuți) ,din cei 602 deportați în 1941 în Siberia .

-Comăriță ,Gheorghe

Din Bucovina.Arestat de NKVD , deportat .**A murit în lagărele de exterminare din Siberia**

-Cova,Ion

Țăran din Mahala, refugiat în Banat , primea scrisoare de la fiica sa , din Mahala (20 mai 1955)

?-Covalciuc , Dumitru

....asistent universitar , ziarist ,poet bucovinean Cernăuți Colaborator la "*Zorile Bucovinei*" (apărut în 1967 , primul ziar al cuvântului românesc ,încă scris în chirilice).Împreună cu Arcadie Suceveanu și IlieT Zegrea , a trimis la "Pravda"(organ al C.C.al PCUS) o scrisoare de protest pentru înlăturarea lui Vasile Levițchi de la conducerea ziarului .

A fost dat afără de la Universitateși ziar, fiind o vreme tinichigiu .

-Crăiuță Eugenia / Octavian / Silvia /Leonora / Aurel /

Țărani din Mahala (Cernăuți) , din cei 602 deportați în 1941 în Siberia .

-Cucoș, Florea

Țăran din Mahala ,refugiat în Otopeni (București).Primea în 1955 scrisoare de la finul Florea Dascălu (deportat în Siberia) , un lung pomelnic cu măhălenii morți .

-Cudla ,Mihai

[LD: 7 febr.2008.Am o lungă convorbire cu dr. Nandriș (Sibiu) care a editat cartea lui Ion Nandriș.Îmi dă câteva date și explicații care nu se găsesc în cărțile editate .]

Primar în Mahala ,fratele Andriței Nandriș , în momentul când se produce arestarea celor 602 deportați în 1941 în Siberia . A fost primul ridicat (arestat) , pentru ca țărani să fie intimidați .

-Cudla,Chirică / Ana [Nandriș] soție /Dimitrie , Vasile ,Toader -fii /

Țăran din Mahala ,județ Cernăuți (la sovietici ,raion Noua Suliță)
Printre cei 602 arestați și deportați în 1941 în Siberia .**Arestat** de NKVD ;**separat de soție și copii** ; a murit la puțin timp.
Soția și cei trei copii, au supraviețuit 20 de ani în Siberia, reîntorcându-se în sat în 1959.

[**Vezi la litera N - fișa Andriței Nandriș -Cudla**]

-Cureliuc, Alfred-Fredi

N.în 1916, la Putila -Storojineț (Bucovina).A pățimit aproape **20 de ani în închisorile comuniste**, apoi cu **domiciliu obligator** în Bărăgan .

D.

-Dascaliuc Ioan / Dascaliuc Petre /

Funcționari din Mahala (Cernăuți / Noua Suliță) din cei 602 deportați în 1941 în Siberia

-Damian,Nicolae / Domnica /Petru / Gheorghe / Anghelina /

Țărani din Mahala, din cei 602 deportați în 1941 în Siberia

-Doroș Ilie / Maria / Florica / Maria/

Doroș Ion / Zamfira / Traian / Maria

Țărani din Mahala (Cernăuți /Noua Suliță) , din cei 602 deportați în 1941, în Siberia

-Doruș ,Gheorghe

Refugiat în Banat, din Mahala .Primea o scrisoare de acasă :<...și m-ați întrebat de megieși care sunt megieșii noștri .Bădiță , **din toți care au fost ca noi** ,numai Ionică este acasă, dar altcineva nime,dar ei nu-s.**Ei au venit acasă și iară i-au luat și este numai Lixandru [...]**
La Anița lui Anuță nu-i nici sămânță și ei toți sunt morți , numai Constantin este prin Rusia și la Sain a lui **Baron tot nu-i nime, nici la Florea Doruș a lui Zofort tot nu-i nime , nici la Vasilași nici la Răcoarea ...căci tare pustiu e cotu nostru** .Căci la noi în Mahala , amu așa-i cum era odată în Rarancea , bădiță >

-Deca ,Ilie

N.în Bucovina .**Arestat** la 1 apr.1941, la Fântâna Albă , de NKVD .**Condamnat la 10 ani închisoare** , pentru tentativă de trecere frauduloasă a graniței în România.
A fost deportat în lagărele de muncă silnică din URSS .

-Diaconu ,Arcadie / Stanca-soție /Rodica -fiica /

N.în 1921, în Valea Luncii (Storojineț), luptător în armata română . După război , prin căsătorie, s-a stabilit în satul Chegea, com.Săcășeni (Satu Mare) .

Pe **18 iunie 1951**, a fost **condamnat la 4 ani domiciliu obligatoriu în Valea Viilor** (Ialomița). La expirarea pedepsei , nu i s-a dat voie să revină în Chegea, și s-a stabilit la Bârzava (Caraș Severin)

-Dugan ,Oreste V.

Din Bucovina.**Arestat** de NKVD la **1 apr.1941**, la Fântâna Alba .**Condamnat la 8 ani închisoare Deportat în Kazahstan ,unde a murit**

F.

-Fădăraș ,Ilie /Victoria /

Bucovineni refugiați în Timișoara. În 1951, au fost **deportați pe Bărăgan, cu domiciliu obligatoriu** .

-Flondor ,Alexandru N.

[LD :acest **episod ("caz") de represiune** trebuie clarificat pentru a se putea stabili răspunderile.

Altfel **statul român nu va putea pretinde**, în vecii vecilor,că ,în circumstanțele terminării războiului , **a încercat măcar să ferească** pe românii refugiați de năprazna ocupației sovietice .

Cum a sunat exact ordinul, decizia, hotărârea etc etc prin care basarabenii și bucovinenii au fost arestați ?Cine a dat ordinele de arestare a lor ?De ce au fost ei arestați ? Și de ce au fost ei torturați până la ...suprimare ?]

Inginer Agronom ,n.în 1902 , în com.Noua Sulița -Cernăuți .Nepotul lui Iancu Flondor (luptător pentru unirea Bucovinei cu Țara), refugiat în țară.

Pe 3 martie 1949 ,a fost dus cu **domiciliu obligatoriu la Piatra Neamț. Arestat** împreună cu alte **10 persoane din Piatra Neamț** de Securitatea din Bacău.

Întreg grupul torturat pentru a se **autodemasca și a se denunța unii pe alții**, recunoscând că ...au purtat **discuții dușmănoase** din care rezulta că **așteptau un război** care ar dărâma orânduirea socialistă. **Judecat** de Tribunalul Militar din Iași , **condamnat la 25 ani muncă silnică** (sentința nr 328 /28 mai 1959).**A murit în timpul detenției** . (Din lotul respectiv au supraviețuit doar două persoane)

-Frățuceanu -două fetițe / mama- împușcată /

Țărancă din Suceveni , **împușcată de sovietici la 1 aprilie 1941** ,în

masacrul de la Fântâna Albă .**Cele două fetițe** (Catrina ,de 5 ani, cealaltă mai mică) pe care le ținea în brațe ,**au scăpat .La 13 iunie 1941 , au fost deportate în lagărele de exterminare din Siberia .** Au supraviețuit, și s-au întors în locurile natale, după 30 de ani .

-Fusa, Sofia [Vicoveanca]

Mărturisirea tristă a unei voci de aur .

În 1940 ,**ea și mama au părăsit satul și casa natală** (încorporată în teritoriul Bucovonei anexat de sovietici) și **s-au refugiat , la o rudă, în Vicovul de Jos** , cu gândul că se vor întoarce.

Adevărat ,peste ani, aflată în turneu în Ucraina Sovietică, **a fost dusă să-și vadă casa** , devenită **Primărie** și având în curte ,**statuia lui Lenin.**

Tatăl, om gospodar cu prăvălie și rosturi temeinice, în **1940, era concentrat** în armata română și **a căzut prizonier la ruși** în războiul din Răsărit . (Antena 2, 6 aug 2009)

G.

- Gherman ,Constantin

Țăran sărac, muncitor silvic .N.în 1914, în com.Igești nordul Bucovinei (anexat de sovietici). **Căsătorit -stabilit** în Moldova Sulița ,r.Câmpulung ,reg.Suceava ;soldat, contingentul'36, combatant în război, în reg.XII-Artilerie .

Arestat și condamnat în 1950 de *Tribunalul Militar-Iași* pentru "*deținere de armament și trecere frauduloasă de frontieră* " .

Rearestat în 1954; **anchetat** la *Procuratura Generală* a RPR ;

condamnat la 4 ani temniță grea și confiscarea averii (Sentința nr. 2173 / 30 dec.'54) de un *Complet* format din **Ilie Segal** (președ.),

Barbu Stanciu (procuror)**Tudor Vlad ,Dumitru A.Gheorghe** (asesori populari) din *Tribunalul Capitalei -Colegiul IV-Penal.*

Acuzat de "crimă contra păcii " (penalizată prin *Decretul -lege 207 /1948*), pentru că , **în lunile dinaintea ieșirii armatei române din războiul antisovietic** (1 mai-23 august 1944), a fost angajat de cpt.Cucu (șeful *Centrului de Informații* din Bacău)în **plutonul radio-informativ "Vulturii"** ,de pe **muntele Dumitrița.**

În motivarea pedepsei, se spunea că inculpatul **<cunoscător al muntelui și terenului din URSS ,de unde fugise, i s-a dat o armă și o pereche de bocanci urmând a fi întrebuințat de acel grup pentru incursiuni în URSS ,în vederea culegerii de informații >**

-Goldenberg ,Iacov

Comerțiant din Cernăuți .Deportat în Siberia, în 1949

H.

- Jigar , Vasile

Născut în Bucovina ocupată,refugiat în Banat ,în 1944.

La 18 iunie 1951, i s-a fixat **domiciliu obligatoriu** în satul Valea Viilor -Ialomița .

L.

-Lascu, Nichifor P.

Născut în Bucovina anexată de sovietici , refugiat în Găgești-Vaslui .**Arestat în 1958** , pentru că a încercat să-și convingă consătenii să se retragă din colectivă. **Condamnat la 10 ani muncă silnică** pentru instigare, (sentința nr. 329 /22 iulie 1958) de Tribunalul Militar-Iași. **Închis la Gherla** , transferat în **lagărele de muncă forțată** din bălțile Dunării.

-Lauric , Filon

Avocat, născut în Bucovina anexată de sovietici , refugiat la București.Între 1935-'36 ,fusesse președ. *Centrului Studentesc* din Cernăuți .În 1944,la intrarea armatei sovietice pe teritoriul României (în Bucovina) ,a aderat la mișcarea legionară,încercând să realizeze legătura (în spatele frontului din Moldova) între grupul său, grupul de partizani condus de Vladimir Macoveiciuc și cel condus de Ovidiu Găină (parașutat în Bucovina).

Datorită unor trădări, a fost **prins și arestat în 1946** .La proces, din **lotul de 16 citați** , doar 3 erau în boxa inculpaților.**Acțiunea penală a fost întreruptă** de Tribunalul Militar -Iași , prin abrogarea legii (sentința nr.1161 / 12 sept.1946) .

Rearestat la 15 mai 1948,prin **reluarea procesului** suspendat în 1946 ;**condamnat la 7 ani închisoare** (sentința nr.487 / 6 iunie 1950 , președ.col.magistrat **Gheorghe Constantin**) de același Tribunal.La expirarea termenului de pedeapsă , în 1956, **nu a fost eliberat .. După 16 ani, odată cu "grațierile" din 1964**, a ieșit din închisoare.

-Lazăr, Alexandru

Născut în Bucovina anexată de sovietici ,**refugiat** în 1944 în Banat.**Strămutat** în 16 iunie 1951, **domiciliu obligatoriu** ,pe 4 ani , în Bărăgan .

-Lesiecka ,Maria

Funcționară, născută în nordul Bucovinei anexate de sovietici,refugiată în 1940, la București.

Arestată în mai 1947 **de NKVD** (cu sediul în Aleea Alexandru), i s-a oferit eliberarea, în schimbul "*colaborării*". Dusă la Securitatea din Constanța, anchetată de **coloneii NKVD-iști Bielinki și Trestianski** ; transportată în URSS , unde a fost **condamnată la 15 ani închisoare**, pentru "*spionaj*". Detenția într-un lagăr din Siberia (Komi) ; **repatriată după 8 ani** , închisă în penitenciarul Gherla.. **Eliberată în 1957.**

-Liberstein ,Moise R.

Din Cernăuți. **Arestat în 1941 ; condamnat la 5 ani muncă silnică** . În 1966, cauza a fost "*clasată*" , prin decesul deținutului.

-Lohan,Astra /Lohan Gheorghe /

N.în 1939, respectiv 1941, în Bucovina (Seliște) ;refugiați în satul Chișoda , com.Giroc (Timiș) .

Pe 18 iun.1951, li s-a fixat domiciliu obligator în Bărăgan.

M.

-Macovei, Antonie / Mircea -fiu /

N.în Bălinești -Bucovina, refugiat în țară. **Arestat; condamnat la închisoare** pentru "*uneltire contra ordinii sociale*" .

/Mircea-student la Iași, arestat în 1948.

-Marina, Ioan (a Tologoaii) / Marina ,Laurențiu /

Preoți greco-catolici din Slatina și Apșa de Sus (Bucovina)

Arestați de NKVD în 1947 ; condamnați la 10 ani închisoare ; deportați în Siberia.După eliberare (1956) , au refuzat să treacă la ortodoxism și au slujit în clandestinitate , până la sfârșitul vieții .

-Mateescu , și mai cum ?

Comisar de poliție.Împușcat în Cernăuți , pe 28 iunie 1940, în timpul ocupării orașului de trupele sovietice.

-Matei, Vasile

Din com.Lunca (Bucovina) , refugiat în Lovrin (Timiș) .Pe **18 iun.1951**, cu **domiciliu obligatoriu** în Bărăgan.

-Merceanu [Lungu] Victoria-soție / Petre-copil /

[LD:dau acest "caz" , impresionant prin imposibilitatea de a detecta mobilul , ținta , scopul, pentru care acești oameni au fost **vânați și chinuți** atâta vreme. **Arhivele ,doar arhivele** ar putea da răspuns

la aceste întrebări. **Cine are interes acum , să nu se acorde acest acces ?]**

N.în 1917,în Bucovina anexată de sovietici (com.Maidan) ; **refugiată** în Ciclova Română (Caraș Severin); **arestată** de Securitate pe 18 iun.1951 ; dusă cu **domiciliu obligator** în Movila Ghildău ; **căsătorită** cu alt pedepsit de soartă ,ing.petrolist Grigore Merceanu , pe 31 dec.1954; **dând naștere unui băiat** -Petre - pe 13 iun.1956 ; cu **soțul rearestat** în 19 sept.1958 ; "**eliberată**" pe **1 sept.1959** (ca să se ducă ...unde ?!) ; **văduvă din 1962** (soțul , bătut la Securitatea din Constanța și București, adus la Periprava ca să moară , aruncat în Dunăre .)

- Micescu, Eleonora

N.în 1934, în Bucovina anexată (com.Horecea, Cernăuți), **refugiată în Jimbolia-Timiș**. I s-a fixat **domiciliu obligatoriu în Bărăgan**, începând cu 18 iun.1951.

-Motrea ,Ion M.

Elev la liceul " *Dragoș Vodă*" din Sighet, n.în 1929 în Bucovina anexată de sovietici, rămas singur în România.**Arestat** de *Siguranță* pe 18 aug.1948 , **cu un grup de 18 colegi; reținuți 10 luni** la penitenciarul Sighet ;**judecat în "Iotul Aurel Visovan "** ; **condamnat la 2 ani închisoare** (*Sentința nr.877 /26 mai 1949*) de *Tribunalul Militar* -Cluj (în deplasare la Satu Mare).

Rearestat în toamna 1958 , împreună **cu jumătate din fostul lot și alte 7 persoane. Torturați** în anchetă la Securitatea din Satu Mare, **forțați** să semneze declarații false ; **judecați și condamnați la închisoare** (*Sentința nr. 437 / 24 oct.1959*) de *Tribunalul Militar*-Cluj (deplasat la Satu Mare).La recurs - **judecat în 1961- a fost achitat**, dar **eliberat abia în 30 oct.1963**.

-Mudrei , Leon / Mudrei Eugenia

N.în Cernăuți , în Bucovina anexată de sovietici; **refuugiați în Alba Iulia**. Din 18 iun.1951, cu **domiciliu obligatoriu pentru 4 ani și o lună** , în satul Olaru, com.Roseți (Ialomița), până pe 11 oct.1955.

N.

Anița Nandriș Cudla -Nandriș(1) - Cudla , Anița / Chirică-soț / Dumitru, Vasile, Toader-fii /

[LD: **autoarea unei cărți autentice de memorialistică "20 de ani în Siberia. Destin bucovinean**
Scrisă la îndemnul fraților din București ;manuscris încredințat dr.

Grigore Nandriș la Cernăuți , cu rugămintea să-l treacă în România ; adus la București, în 1982 ; publicat de *Editura Humanitas*, în anul 1991 ; premiat în 1992 de *Academia Română* , cu premiul "*Lucian Blaga* "

Vezi în introducere , **martiriul satului Mahala .]**

Țărancă cu trei calse primare, n.în 1904, în com.Mahala ,raion Noua Suliță, în Bucovina (nordul ,anexat de sovietici în 1940).**Arestată** de NKVD în noaptea de **13 / 14 iunie 1941**; **separată de soțul Chiriță ; deportată cu cei trei copii în Siberia** , dincolo de Cercul Polar.

După 20 de ani de surghiun, la îndemnul său, fiii s-au zbatut pentru dreptate (memorii ,tribunale, procese) și au obținut de la Moscova (în regimul Hruscirov) un document din care rezultă că...

au stat 20 de ani în Siberia <din greșală>, că ar fi <victimele stalinismului >și că sunt <reabilitați >.S-a întors în comuna natală pe 25 ian.'59. A decedat în 1986.

-Nandriș (2),Agripina / Nandriș(3) Domnica -mama, Ana, Nicolae, Dumitru-copii /

Nandriș (4) Doroftei (bunic), Ana-mamă , Ștefan -copil / Nandriș (5)Eudochia-mama , Rahila și Domnica-fiice /Nandriș (6)

Eufrosina -mama , Maria, Florica , Ioana-copii /

Din com.Mahala. **Deportați în Siberia pe 12 / 13 iunie 1941**, în aceeași noapte cu Anița Nandriș.

- Negoită ,Mircea Wilhelm

N.în Cernăuți, în 1935 ;**stabilit în România** (la Oradea ?);licențiat al *Facultății de Istorie* din Cluj. **Refuzând** să plece la studii post-universitare în URSS, și-a atras persecuția Securității .

Cerând aprobare pentru a pleca în Occident, în 1962 a fost **arestat și condamnat la 4 ani închisoare. Grațiat în 1964** (cu *Decretul 411*).

-Negrundinii ,Ion Alexei / soția / trei copii /

N.în 1894, în com.Mahala , Noua Suliță .**Deportați pe 13 iunie 1941**, în lagărele din Siberia.

-Negutoi ,Nicolae / Licheria-soție / Traian-fiu // Negutoi ,Milixina -68 de ani /

Țărani din com.Mahala, r.Noua Suliță. **Deportați pe 13 iunie 1941**, în lagărele din Siberia.

-Nichiforiuc : A.I.(1) / A.I.(2) / N.V./

Țărani români din com.Ropcea, r.Storjineț. **Deportați de NKVD pe**

13 iunie 1941 , în lagăre din URSS .

-Nichitin: Alexei I. /Arsenie A. / Florea I. /Gheorghe A. / Ilie A. /Petru D.cu soția / Pintilie /Vasile / Pătraș V.(jandarm al poliției române) /
Români din com.Stroești, r.Noua Suliță .**Deportați de NKVD în 1940 și 1941.**Doar doi s-au întors din deportare, restul decedând în lagărele de muncă forțată din URSS.

-Nicolai Ciuc ,Ion / Nicorici ,Vasile / Nicorici , Zamfir V. / Nicoriciuc ,Dumitru /

Din com.Maidan, r.Storjineț ;din com.Costiceni,Ceasna,com.Mahala ,r Noua Suliță.

Ridicați pe 12 iunie 1941 , deportați în lagărele din URSS .

-Nicoriuc :Dumitru I. / Elena F. / Gheorghe I / Gheorghe M. / Lazăr / Maria D. / Saveta F. /

Din com Boian, r. Noua Suliță .**Deportați în 1944.Au murit toți în deportare.**

- Niculăescu :Domnica / Ilie / Ioan / Margalina / Vasile / Zamfira

-Nimigean : Avrentie-fost primar /Teodor-primar /Pentelei-fost notar / Neculai -cel mai bogat / Dumitru a lu Cozmuță / Gheorghe / Gheorghe Ilie / Ioan Toader / Vasile D. /ș.a.ș.a.

-Nimigean : +Ananie /+Niculae / +Vasile / +Serghei / +Dumitru A./ +Zaharie /+Constantin I./

+Dometie /+Dumitru V. / +Pantelimon /+Veronica / +Domnica D. /+Domnica V. / +Aurica G. +Aurora L. / +Aurora S. /+Ecaterina /+Eleonora / +Maria D. / +Maria G. /

[LD: vezi mai sus tragedia satului martir Tereblecea. Numele cu + au murit în deportare]

(Cf. Nimigean, Dumitru [din Australia], Însemnări .Preluare din C.Ionițoiu, Dictionar N.)

Din Tereblecea [Porubnoe](Hliboca), **39 de persoane** numai din această familie,**deportate în noaptea de 13/ 14 apr.'41 în Siberia, Kazahstan Onega.**

-Nimigean Dumitru

[LD:îi datorăm una din cele mai pertinente analize privind căderea în robie a țăranilor români din Bucovina anexată de sovietici . <...peste noapte ,satul meu s-a găsit în altă lume. Toate s-a schimbat în mai puțin de 24 de ore. Credeai că puterile iadului au

fost deslănțuite de stăpânul lor asupra satelor pașnice ce așteptau rodul trudei lor după muncile de primăvară.

Nebunii au fost scoși din casele de sănătate și s-au întovărășit cu **toți vagabonzii și criminalii**, făcându-se **șefi de poliție și apărători ai regimului comunist**. **Venetici** cunoscuți și necunoscuți au fost **făcuți primari și prefecți** de către armatele de invazie. **L a aceștia s-au adăugat pleava doritoare de pradă** din fiecare localitate pentru a-și împărți avutul altuia. Aceștia erau **instrumentele prin care comuniștii distrugeau o lume așezată de secole prin muncă și omenie**, **căci partid comunist, la noi, nu era**. **Noi ne-am fi putut apăra cu pumnul de toți acești nemernici**, **dacă n-ar fi fost sub protecția armatelor de invazie rusești**. >

(Cf. **Nimigean, Dumitru** [din Australia], **Însemnări** .Preluare din C.Ionițoiu, **Dictionar N.**]

Țăran deportat în Siberia pe 13 apr.'41.După eliberare (1956 ?), a reușit să fugă , ajungând în Australia.

-Nimigean : Ana / Aspasia / Teodora /

[LD: **"mâna lungă" a NKVD ? excesul de zel al comuniștilor ajunși la putere ?**Greu de împărțit răspunderile. Rămâne faptul frustrat: pentru aceste biete femei , **refugiate în " ȚARĂ "** , calvarul a continuat.]

Refugiate din Terebencea ,în 1940, în Banat .Strămutate pe 18 iunie 1951, cu domiciliu obligatoriu ,în Bărăgan.

-Nistor ,Vasile N.

Din com.Boian , r Noua Suliță .**Deportat de NKVD în 1941** în lagărele din Onega. A murit de foame și frig , în 1944.

-Novac,Ștefan

Din satul Buda Mică, r.Noua Suliță. **Deportat de NKVD în 1944** , în lagărul Onega.

O.

-Obrenciuc, Ștefana

Din com.Mahala, r.Noua Suliță. **Deportată de NKVD în 13 iun.1941** în lagărele din Kazahstan

-Octriuc,David / Ana-soție / Maria-copil /

Din com.Mahala, r.Noua Suliță.**Deportați pe 13 iunie 1941** în lagărele din Siberia.

-Olari :A.G. /C.G / G.C. / G.G. / I.G. / N.G./ R.G./ S.G./ T.A. / V.G./ Z.G./
10 țărani români purtând acest nume , din com.Ropcea-Storojineț.

Omorâți de soldații sovietici , împreună cu alți 52 de consăteni .

-Olaru,V.

Din com.Rosa-Cernăuți.**Printre cei 70 de consăteni împușcați de ostașii sovietici.**

-Olenic ,Alexandra / un copil /

N.în 1884, în raion Noua Sulița.**Deportată pe 13 iun.1941** , în Siberia

-Oloeru : Ion / Tatiana / Visarion /

Din com.Oprișeni, r. Hliboca . **Deportați de NKVD pe 13 iunie 1941** în lagărele din URSS; Au murit în timpul detenției.

-Onofriciuc ,Vasile

Arestat la 2 apr.1941 , după masacrul de la Fântâna Albă ;
condamnat la 10 ani muncă silnică ; deportat într-un lagăr în Urali .

-Opaiț ,Cosma

Împușcat de sovietici pe 1 apr.1941, la Fântâna Albă , în timp ce încerca să treacă granița în România.

-Opaiț, Domnica / Marie ,Ilie ,Casandra-copii /

Din com.Cupca .**Deportați pe 13 iunie 1941** în lagărele din Kazahstan.Casandra a murit pe drum .

-Opaiț, Dumitru M.

Din com.Iordănești. **Împușcat la 1 aprilie 1941**, în masacrul de la Fântâna Albă , în timp ce încerca să treacă granița în România .

-Opaiț,Florea C.

Din com.Corpaciu .**Deportat pe 1 apr.1941** , în Siberia.

-Opaiț, Gheorghe .

Împușcat pe 1 apr.1941 , în masacrul de la Fântâna Albă , în timp ce încerca să treacă granița în România .

-Opaiț ,Ion P.

Din Pătrăuții de Jos .**Deportat pe 1 apr.1941** în lagărele din Kazahstan.Mort în deportare.

-Orestean ,Aurel / Etia - soție /

P.

- Palade, Iordache / Palade Maria /

Din com.Crasna -Storojineț .**Ridicat de NKVD și deportat la muncă forțată** .A dispărut în lagărele din Siberia.

-Paladean ,Toader

Din com.Voloca (pe Derelui) -r.Hliboca.**Deportat de NKVD în 1945** .**A murit în 1945** , în zona Lacului Onega , datorită condițiilor de muncă exterminatoare .

-Paladi ,D.I.

Din satul Budineț -Storojineț.**Una din cele 77 de victime** ale deportărilor operate de NKVD în comună .

- Palahniuc ,Petru

N.în 1925, în com.Ceahor ,r.Hliboca .**Împușcat în 1944, pe câmp** , de sovietici .

-Palamariuc :Dumitru / Elisabeta /Ilie / Ioan / Maria /

Din com.Tereblecea (Porumbnoe) -Hliboca.**Ridicați de sovietici pe 13 iunie 1941**, înainte de intrarea trupelor române eliberatoare. Deportați în Kazahstan.

-Palamariuc ,Victoria (a lui Constantin)

Din com.Pătrăuții de Jos -Storojineț.**Împușcată la 1 aprilie 1941**, în masacrul de la Fântâna Albă .

-Palicârjă ,Mihai

Țăran din com.Cupca -Storojineț.**Împușcat de sovietici pe 1 apr.1941** , în masacrul de la Fântâna Albă (între satul Bahrinești și râul Siret) , în puhoiul de români care fugea din calea trupelor sovietice invadatoare.

-Panciuc : Alexandru A./ Arcadie / Constantin / Eudochia /Gheorghe / Ioan / Leon / Leontina / Maria / Silvia /

Țărani din Tereblecea - Hliboca-Storojineț . **Deportați pe 12/13 iunie în Siberia**. Supraviețuitori ai deportării.

-Panciuc :Costan /Ecaterina / Elena / Natalia / Teodor /

Țărani din com Tereblecea, r.Hliboca. **Deportați pe 12/13 iunie în Siberia**. Morți în deportare.

-Panciuc Vasile -Ananie

Din satul Porumbnoe, com.Tereblecea -Storjineț .**Deportat într-un gup de 47 consăteni** ,în 1944, în lagărele din Onega. A murit în deportare.

-Pascar : Doroftei / Elisaveta (1) / Elisaveta (2) / Serghei /Gheorghe /

Țărani români din com.Tereblecea -Hliboca. **Deportați de sovietici pe 12/ 13 iunie 1941. Au murit în deportare** , datorită condițiilor exterminatoare.

-Patraș ,Alexandru N. /Paraschiva-soție / Livia și Aurora-fiice /

-Patraș Domnica V. /Claudia și Olga- fiice /

-Patraș , Gavril (1) / Glicheria -soție / Saveta -fiică /

- Patraș ,Grigore / Eudocghia -soție / Maria și Veronica-fiice /

- Patraș Grigore P. / Zamfira-soție / Domnica, Petru, Elena, Iulietta, Ștefan, Victor -copii /

Români din com.Bahrinești -Hliboca . **Deportați de sovietici pe 12 /13 iunie 1941**, înainte de intrarea armatei române eliberatoare , în **Kazahstan.**

Din cei 134 deportați din Bahrinești, 94 au murit în deportare.

-Patraș ,Gavril (2) / Lucheria-soție /

[LD: recomand pentru cunoașterea **dramei trăite de români** cartea nepotului după mamă al lui Gavril și Lucheriei Patraș ,**Mihai Prepelită ,Îmblânzirea Curcubeului**.După **masacrul** de la Fântâna Albă (1 apr.1941) - când țăranii fuseseră uciși de sovietici în timp ce încercau să se refugieze în România , în 1991, s-a ridicat la Varnița (Fântâna Albă) o piatră funerară în memoria victimelor **masacrului .Alți 12.000 de țărani români au fost deportați.]**

Gavril Patraș și Lucheria , au fost **deportați în 1941 , în nordul Kazahstanului** . Gavril a murit , înghețat și flămând, fiind îngropat de soție, fără sicriu,sub gheață .Lucheria a supraviețuit .

-Paulencu : Dumitru Gh./ Gheorghe I. /Nicolae S. / Nistor N. / Simion T. /

5 țărani români din com.Voloca-Hliboca. **Ridicați de NKVD , deportați în 1945 :**

Dumitru - a murit în același an, în Siberia ;Gheorghe - a murit într-un lagăr de lângă Harkov ; Nicolae- a murit în timpul transportului, în tren ; Nistor - a murit în lagărul de la Lacul Onega ; Simion - a murit tot la Onega.

-Paulic ,Vasile -Emilian

Din com.Tereblecea -Hliboca .**Deportat în 1945**, în lagărul de muncă forțată de la Lacul Onega.

-Pauliuc ,Gheorghe V.

Din com.Crasna-Storjineț. **Ridicat de NKVD în 1944.Dispărut fără urmă .**

-Pavel : Sava,I./Ștefan P. /Toader I. , T.)

Țărani din com.Pătrăuții de Jos. Din cele 142 victime , **ucise de sovietici la 1 apr.1941 , în masacrul de la Fântâna Albă ..**

-Pădure N.S.

Din satul **Horbova -Herța**. Una din cele **100 de victime ale sovieticilor** din acest sat.

- Pălmaru, Nicolae

N.în 1914, în Pridvorenii (Bucovina) . Refuzgiat în banat .la Moravița. din cauza invaziei sovietice. **A fost trimis în 1951, cu domiciliu forțat în Bărăgan**, pentru 4 ani .

-Pătrăuceanu ,Alexandra / Pătrăuceanu Ecaterina / Pătrăuceanu, Elena /

Trei dintre cele **90 de victime ale represiunii sovietice** ,din com.Maidan-Storjineț.

-Pătrăuceanu ,Ion (al lui Ilie)

Din com.Pătrăuții de Jos.**Ucis de sovietici pe 1 aprilie 1941 , în masacrul de la Fântâna Albă .**

-Pătrăuceanu ,Zamfira (a lui Gheorghe) / Domnica și Eudochia-fiice /

N.în 1899 , în satul Stănești-Hliboca-Adâncata (cu soțul rămas în România) .

Printre cele **154 de victime** ale represiunii sovietice ,**deportate pe 13 iun.1941** în Siberia (Novorosisk) .A lucrat în minele de cărbuni de la Aktiubinsk, apoi a fost tractoristă, reîntorcându-se acasă în toamna 1946 .

-Pânzaru , Ana Gh.

Din com.Boian -Noua Suliță **Omorâtă în 1940** , în timpul represiunii sovietice

-Pentelescu, Gheorghe

Elev din Cernăuți, n.în 1927 ;**refugiat la Brad, în 1944**, după invazia sovietică în Bucovina.

Arestat în 1948 , într-un proces cu elevi din "*Frățiile de Cruce* " ; condamnat la 1 an închisoare pentru "*uneltire contra ordinii publice* " (art.209 C.P.) ; închis la penitenciarul din Deva, unde s-a îmbolnăvit de plămâni .

-Pepelea ,Dumitru I.

N.în 1914,în com.Ceahor -Hliboca (Adâncata) .Omorât de sovietici, în 1942.

-Pepelea ,Ștefan

Țăran din satul Molodia -Hliboca.**Împușcat de sovietici în 1941** ,pentru că încercase să se refugieze în România.

-Pepelea : Vasile(1) /Vasile (2) /

Țărani din satul Molodia -Hliboca.Deportați în 1944.

-Percec : Alexandru N./Nicolae G. / Samoil I. / Vasile Gh. /

Țărani din com.Crasna- Storojineț. **Deportați** de sovietici în 1941,după anexarea Bucovinei . Au murit (sau dispărut) în deportare , în Karelia și alte lagăre de exterminare.

-Percic ,Varvara

Din com.Maidan-Storojineț.Una din cele **90 de victime** ale represiunii NKVD din Storojineț (cf. troiței din oraș)

R.

-Rădulescu, Elena.

Copil (n. 1939 la Ropcea-Storojineț), refugiată cu familia în Banat, în urma anexării nordului Bucovinei de către sovietici. În 1951 deportați în Bărăgan, pentru 4 ani.

-Răileanu, Tudora P.

Româncă din nordul Bucovinei, « refugiată » în « patria mămă », la Constanța. Deportată în 1951, cu domiciliu obligatoriu în Bărăgan pentru 4 ani și o lună.

-Rusciuc, Ana.

Țărăncă din Mahala, Noua Suliță (Bucovina anexată de sovietici , acum în Ucraina).

Deportată de NKVD, la 13 iunie 1941 în Siberia, împreună cu fiul de 3 ani.

-Rusoi, Gheorghe F.

Țăran din Boian-Bucovina, deportat de NKVD în 1944– împreună cu alți consăteni – în lagărul de pe lacu Onega, unde nu a supraviețuit.

S.

Sabie-Vlad, Aurelia.

Născută în 1921 în Igești-Storjineț, Bucovina.

La anexarea Bucovinei de către sovietici (1940), a reușit să se refugieze, cu copiii, în țară, la Șandra-Timiș; din 1951 a fost deportată în Fundata-Bărăgan, pentru 4 ani și o lună.

-Sabie-Vlad, Tudor / Veronica-soție /

După anexarea Bucovinei, ridicat de NKVD și duși la muncă silnică în Kazahstan. Decedați prin epuizare.

-Saftencu, G. / M. / N. / V. /

În 1940, 70 de victime au făcut trupele sovietice în suburbia Roșa din Cernăuți. În memoria lor, Societatea „Golgota” a sfințit o troiță cu numele victimelor.

-Sauciuc, F.G.

Sătean din Budineț- Storjineț. Se numără printre cele 77 de victime făcute de sovietici, după anexarea nordului Bucovinei.

- Sauciuc- Săveanu I. Teofil.

Născut în 1884 în Bosanci-Suceava; studii superioare de filozofie la Viena și Cernăuți (1902-1906); profesor secundar, apoi la Universitatea din Cernăuți (1909-1919).

Din galeria marilor oameni politici unioniști – Iancu Flondor, Ion Nistor ș.a. ; în nov. 1918, în Adunarea Națională de la Cernăuți, a votat pentru unirea Bucovinei cu Patria Mamă; din 1919 face parte din clasa politică interbelică, fiind, alternativ, deputat și ministru.

Membru marcant al PNT; deputat și senator în toate legislaturile (1919-1940).

În 1940 – la anexarea Bucovinei de Nord – s-a mutat la București, ocupând funcții universitare (profesor, decan) la Fac. de Litere și Filozofie. Din 1945, membru al Academiei Române.

Din 1947, trece prin toate fazele de represiune pe care le-a suportat PNT-ul; scos din învățământ și din Academie (1947); arestat în noaptea de 5/6 mai 1950 cu lotul foștilor demnitari; încarcerat la Sighet; pe 6 iulie

1955, îmbarcat într-o dubă (alături de Ion Mihalache, I.C.Petrescu, Gh. Vântu ș.a.) și mutat la Rm. Sărat. Eliberat la grațierea din 1964. Mort în 1971 la București; înmormântat la Mănăstirea Cernica.

-Sauciuc, Vasile.

117 țărani din com. Carapciu, deportați în URSS (1941 ?).

-Săduleac, Eufrosina.

Țărăncă din Stănești-Adâncata. Figurează printre cele 154 de victime ale NKVD, al căror nume este gravat pe monumentul din cimitirul satului, după anexare.

-Sănduleac, Nichita.

Țăran din Stănești-Adâncata. Figurează printre cele 154 de victime ale NKVD), al căror nume este gravat pe monumentul din cimitirul satului, după anexare. (listă întocmită de prof. Ion Posteucă).

-Sberea, Loghin.

Țăran din Rotunda-Hotin; chemat la primărie, împreună cu alți săteni (sept. 1940); li s-au întocmit așa-zise „contracte de muncă”; îmbarcați în tren și duși la minele de cărbuni din Tula, unde mulți au murit din cauza condițiilor neomenești de viață.

La retragerea sovieticilor (1941) i-au dus pe bucovineni dincolo de Volga. Sberea Loghin, împreună cu alți 175 de deportați au evadat, s-au predat trupelor germane, care, la rândul-le, i-au predat autorităților române(21 ian. 1942), ajungând acasă.

-Scalat, V.

Țăran din Roșă-Cernăuți. Numele său este gravat pe troița ridicată în comună, în memoria celor 70 de victime ale ocupanților sovietici.

-Schipor, Arcade. / Casandra-soție / 7 copii /.

Țăran tâmplar din Pătrăuții de Jos. Una din cele 142 de victime ale represiunii sovietice (aprilie 1941).

Schipor Arcade, împreună cu soția și 7 copii, au fost deportați în noaptea de 13/14 iunie 1941, în Siberia și Kazahstan; la scurt timp după deportare au murit părinții și 5 copii; doi copii au supraviețuit: Ilie și Silvia. Silvia a trăit o adevărată viață de coșmar în captivitate : fără îmbrăcăminte, fără hrană, a vânat guzganii, pisici, câini, cârtițe ș.a., animale pe care le fierbea pentru a supraviețui ea și trei copii ai unei consătențe, rămași fără părinți.

Fratele lui Arcade, Ion, a fost deportat în aceeași noapte în Kazahstan,

împreună cu soția și 2 copii; numai fiica lui, Aurora, a supraviețuit regimului din lagăr și s-a întors acasă.

-Scitca, N. I.

Țăran din Ropcea-Storjineț, ucis de trupele de ocupație sovietice, la 4 iulie 1941.

Numele său este gravat pe troița de marmură din centrul comunei, ridicată în memoria celor 52 de săteni uciși de NKVD în acea zi.

-Scripcar, Aurel / Ana / Nicolae / Teodor / Vasile /

Săteni din Tereblecea-Adâncata, deportați pe 13 iunie 1941 de NKVD și duși în Siberia și Kazahstan.

-Selencu, Silvestru.

Țăran din satul Dimca(Trestiana) , raion Adâncata; numele său figurează printre cele 56 de victime din această localitate-martir, din care au fost deportati 43 de săteni în Siberia, pe 13 iunie 1941; alte 200 de bărbați, femei și copii au încercat să treacă în România pe la Fântâna Albă, însă au fost masacrați de grănicerii sovietici.

-Sfințichi, Gheorghe.

Figurează pe troița din com Ignești-Storjineț, printre cele 87 de victime ale sovieticilor(1940-1944).

-Sidlețchi, Martin.

Sătean din com. Maidan-Storjineț, al cărui nume este gravat pe troița ridicată în sat, în memoria celor 90 de victime făcute de sovietici în iunie 1941.

-Sidoreac, Vasile.

Martir din Dimca (Trestiana)-Adâncata, printre cele 12 victime masacrate de grănicerii sovietici la Fântâna Albă, în 1 aprilie 1941, când circa 200 de țărani au încercat să treacă granița în România(cf. listei publicată la 6 iul.1942 de ziarul „Bucovina”nr.302.).

-Soloveni, Victor.

Învățător din Drepcăuți-Hotin, născut în 1926. Arestat (apr. 1947) și torturat de NKVD pentru activitatea sa în organizația „Arcașii lui Ștefan”, care lupta împotriva ocupației sovietice.

Condamnat (iun.1947) la 25 ani muncă silnică; trimis în lagărele de exterminare din Siberia.

-Spijavca, Elena /

Refugiată din Bucovina, după ocuarea ei de către sovietici. Stabilită la Cenad-Timiș; deportată (18 iunie 1951) împreună cu copiii la Dâlga-Bărăgan; după ridicarea restricției(1955), obligată să se stabilească, împreună cu familia, la Vidra, în Ardeal.

În 1989 a publicat cartea „Munci și zile în Bărăgan” care cuprinde jurnalul pe care l-a ținut în perioada deportării.

-Spijafca, Liusic.

Refugiat din Bucovina; stabilit la Cenad-Timiș; domiciliu obligatoriu pentru 4 ani, la Dâlga-Bărăgan; după ridicarea restricției(1955), obligat să se stabilească la Vidra, în Ardeal. Mort în 1960.

-Stadnic, Ioan. Al lui Silvastru.

Țăran din Crasna-Storojineț, deportat de NKVD în lagăre de muncă din URSS – împreună cu alți 65 de consăteni . Tot grupul a dispărut și nu s-a mai aflat nimic despre ei.

- Striencu, Ion-Nistor.

Țăran din Boian-Noua Suliță. Victimă a NKVD la masacrele din 1941, de la Fântâna Albă și Lunca, al cărui nume este gravat pe troița din comună, ridicată în memoria celor 63 de săteni omorâți de sovietici.

- Strijac, V.

Țăran din Roșă- suburbie a Cernăuțiului. Se numără printre cele 70 de victime făcute de NKVD, în timpul ocupației sovietice din 1940-1941. Numele său este gravat pe troița ridicată în memoria martirilor din comună.

- Strugaru, Toader.

Țăran din Boian-Noua Suliță. Numele său este gravat pe troița ridicată în comună, în memoria celor 179 de victime făcute de sovietici.

- Suceveanu, Anita.

Țărancă din Suceveni-Adâncata. Numele său este gravat la nr.56 pe troița ridicată în memoria celor 109 victime făcute de sovietici la masacrul de la Fântâna Albă (1 apr.1941) și a celor deportați de NKVD în 13 iunie 1941; cu numele Suceveanu sunt gravate 38 de victime din 109.

- Suceveanu, Raveica.

Țărancă din Suceveni –Adâncata. S-a numărat printre cei 105 săteni, conduși de Ioan Lăpuștean , Ion Suceveanu și primarul Lazăr Amariei, care au încercat să treacă în România la 15 nov.1940.

Au fost întâmpinați de rafalele mitralierelor soldaților sovietici care trăgeau din pădurea Cerleni; ambuscada s-a încheiat cu mulți morți și răniți. Raveica Suceveanu, rănită, a fost arestată și deportată în Siberia, unde a decedat.

- Suceveanu, Ștefan Gh.

Țăran din Suceveni-Adâncata, rănit pe 15 nov.1940, în tentativa de a trece granița în România; grupul sătenilor atacați de sovietici a răspuns cu grenade și pistoale, omorând 8 grăniceri sovietici și rănind pe mulți alții.

Ștefan Suceveanu a fost arestat și deportat în Siberia, de unde nu s-a mai întors; o parte din țărani răniți au fost recuperați de grănicerii români, tratați la Rădăuți și repartizați în țară ca refugiați.

Ș.

- Șorodoc, Marta.

Tânăra de 18 ani din Cupca. A încercat să treacă în România, odată cu grupul de 2-3.000 de țărani care voiau să treacă granița pe la Fântâna Albă (1 apr. 1941); împușcată de grănicerii sovietici, târâtă de păr și aruncată în groapa comună în care se zbăteau încă oameni ce aveau să fie îngropați de vii (Cf. mărturiei Magdalenei Morar din Cupca, supraviețuitoare a măcelului).

- Șorodoc, Vasile.

Țăran din Carapciu pe Siret-Storjineț. Numele său este gravat pe troița ridicată în comună, în memoria celor 177 de victime făcute de sovietici la 1 apr. 1941.

-Șotropa, Elena / Șova, Aurel / Alexandra / Constantin / Domnica / Ecaterina / Ilie / Ion / Lazăr /.

Numeroase familii cu aceste nume, din Stănești-Adâncata, deportate de NKVD în noaptea de 13 iunie 1941 în Siberia, unde majoritatea au murit din cauza condițiilor de exterminare din lagăre.

- Ștefaniuc I. / Ștefaniuc, V. /

Consăteni din Roșă-Cernăuți. Numele lor este gravat pe troița ridicată în comună, în memoria celor 70 de victime ale sovieticilor.

- Ștefureac, Ilie.

Țăran din com. Pătrăuții de Jos-Storjineț. Deportat de NKVD în 1941 în Siberia, unde a murit. Numele său este gravat pe monumentul ridicat în comună, în memoria celor 142 de victime făcute de sovietici.

- Știrbu, Emilian.

Locuitor al com. Carapciu pe Siret-Adâncata. Numele său este gravat pe troița ridicată în comună în memoria celor 117 victime făcute de sovietici la 1 apr.1941.

T.

- Tanasiciuc, Vasile.

Țăran din com. Maidan-Storojineț. Numele său este gravat pe troița din comună, ridicată în memoria celor 90 de victime ale ocupației sovietice, deportate și dispărute în Siberia.

- Tasiuc, Dumitru I / Domnica / Dumitru II / Florea I / Florea II / Grigore / Maria I / Maria II / Vasile / ș.a.

Numeroase familii de români cu acest nume din Carapciu pe Siret-Adâncata, arestate de NKVD pe 13 apr. 1941 și deportate în Kazahstan, unde au murit din cauza condițiilor de exterminare din lagrele sovietice.

Numele lor este gravat pe troița din comună ridicată în memoria celor 117 victime ale terorii staliniste.

- Tănăsescu, Chirică.

Țăran din com. Mahala- Noua Suliță. Deportat de NKVD pe 13 iunie 1941, împreună cu soția și 4 copii, după masacrul de la Fântâna Albă (13 apr.1941).

- Tărăță Dragoș /Floare/Floarea /Lazăr/ Pavel F. / Petru/ Raveca / ș.a.

Numeroase familii de țărani români cu acest nume din Cupca, Carapciu pe Siret, Carapciu-Adâncata ș.a. , arestate de NKVD pe 13 iunie 1941 ca măsură de represalii după masacrul de la Fântâna Albă din 1 aprilie același an; deportate în lagărele de muncă din Kazahstan, Tomsk, Tiumen ș.a

- Terfelea, Nicolae.

Unul din țărani din com. Roșu-Cernăuți, al cărui nume este gravat pe troița ridicată în memoria celor 90 de victime ale epurării etnice făcută de NKVD în anii 1940-1941.

- Timciuc, Maria / Dumitru – frate /

Născută în 1925 în com.Buda-Mahala. Împușcată de sovietici la revenirea lor în Bucovina (martie 1944), într-un grup de 13-14 tineri (denunțați că voiau să se refugieze în România), uciși și aruncați într-o groapă comună.

În memoria lor s-a ridicat un monument pe care au fost gravate numele a

70 de victime ale terorii staliniste.

Dumitru, fratele ei, a fost arestat în timpul tentativei de a trece în România; împușcat în închisoare, la Cernăuți.

(Conform prof. Ion Timciuc, în „Țara Fagilor”, Almanah).

- Times, Vasile.

Țăran din com. Cupca. În 1941, peste 2000 de țărani au plecat din Suceveni spre Adâncata pentru a obține aprobarea de trecere în România; Times Vasile a rostit o rugăciune în fața lor.

Pe 1 aprilie 1941, la Fântâna Albă, grănicerii sovietici i-au întâmpinat cu focuri de armă, omorând câteva sute dintre ei; câteva mii dintre supraviețuitori au fost deportați în Siberia pe 13 iunie 1941, în apropierea datei la care armata română urma să treacă Prutul.

Numele lui Times Vasile este gravat pe monumentul ridicat în memoria victimelor acestui masacru.

- Tochiță, Gheorghe (Zis al lui Mihai).

Țăran din com. Pătrăuții de Sus-Storojineț. Deportat de NKVD pe 13 iunie 1941 în Kazahstan, în ajunul intrării armatei române în Basarabia.

Numele său este gravat pe troița ridicată în curtea bisericii din comună, în memoria celor 50 de victime ale terorii staliniste.

- Tochiță, Gheorghe (Zis al lui Nicolae).

Unul din locuitorii comunei Pătrăuții de Jos, deportat de NKVD pe 13 iunie 1941 în Kazahstan, unde a murit.

Numele său figurează printre cele 142 de victime ale NKVD, gravate pe monumentul ridicat în comună în memoria lor ; 16 săteni au fost împușcați în timpul masacrului de la Fântâna Albă, din 1 aprilie 1941.

- Toderiuc, Alexandru.

Țăran român din Tereblecea-Adâncata. Deportat de NKVD pe 13 iunie 1941 în lagărul de la Onega-URSS, împreună cu familia.

Din cele 236 de persoane deportate au murit 179; după revenirea sovieticilor, în 1944, au mai fost deportați 47 de săteni dintre care au murit 14. (Conform Ion Crețu, șeful secției culturale, de la ziarul „Zorile Bucovinei”:

Au fost deportate 88 de familii ,cu 236 persoane din care au murit 179 în Siberia și Kazahstan .Printre cei deportați, s-au numărat 102 copii și adolescenți , din care s-au întors acasă doar 64, iar 12 persoane aveau peste 70 de ani).

- Tolmaciov, Danil C.

Țăran român, născut în 1900 în com. Hârtop; acuzat de colaboraționism

cu România; condamnat de sovietici la 10 ani temniță (1949); detenția în lagărul de muncă forțată de la Magadan-URSS.

- Toma, Florea Gh. / Toma, Florea Gr. /

Doi români din com.Boian-Noua Suliță, deportați de NKVD în 1944, în lagărul de la Onega-URSS, unde au murit de foame, frig și muncă istovitoare. Numele lor este gravat pe troița ridicată în memoria celor 179 de victime ale terorii sovietice.

- Tomiuc, Gheorghe . Zis al lui Ilie. / Grigore. Zis al lui Gheorghe /

Doi români din Crasna-Storjineț, deportați de NKVD în 1941 în URSS, unde au murit.

Numele lor este gravat pe troița din curtea bisericii, ridicată în memoria celor 274 de victime ale terorii staliniste.

- Tovarnețchi, Gheorghe / Tovarnischi Ilie / Cosma / Gheorghe / Tovarnițchi Traian / Vasile /

Țărani din Iordănești-Adâncata și Carapciu pe Siret împușcați de NKVD pe 1 aprilie 1941, în masacrul de la Fântâna Albă.

- Tovarnițchi Aurel / Elena / Florea / Gheorghe / ș.a.

Țărani din Carapciu pe Siret deportați de NKVD pe 12 iunie 1941 în Kazahstan, unde au murit.

Numele lor este gravat pe troița din comună, ridicată în memoria celor 117 victime ale masacrului de la Fântâna Albă.

- Tuneac, Constantin/ Tuneac, Vasile /.

Doi dintre numeroșii locuitori ai comunei Crasna-Storjinej, arestați pe 13 iunie 1941 de NKVD și deportați în lagărele din URSS, unde au murit.

Numele lor este gravat pe troița ridicată în memoria celor 274 de victime ale terorii staliniste.

Ț.

- Țugui, Gheorghe / Ilie / Mihai / Nazarie / Toader /

Zeci de români cu acest nume din comunele Cupca-Herța, Stroiiești-Noua Suliță ș.a., arestați de NKVD și deportați pe 13 iunie 1941, în lagăre de muncă forțată din URSS (Donbass, Sverdlovsk, Celiabinsk, Kurgan, Kazahstan ș.a.), unde mulți au pierit din cauza condițiilor de exterminare.

U.

Ungureanu...

Zeci de familii de români cu acest nume(bărbați, femei, copii și bătrâni ; țărani, învățători, funcționari, preoți ș.a. ; notari, primari, parlamentari în regimul românesc),din Marșinița-Noua Suliță, Bahrinești-Storjineț, Bahrinești-Adâncata, Ropcea-Storjineț, Rengaci-Hotin, Corcești-Storjineț, Igești-Storjineț, Budineț-Storjineț ș.a., ridicate de NKVD pe 13 iunie 1941 și în 1949 și reprimare etnic și decimate în lagăre de muncă forțată din cele mai îndepărtate colțuri ale gulagului sovietic, la Kazahstan, Tula, Siberia, Onega, Donbass ș.a., de unde foarte puțini s-au mai întors acasă.

- Ursu, N. / Ursuleac, M. /

Două persoane din comuna Rosa (suburbie a orașului Cernăuți), al căror nume este gravat pe troița ridicată în memoria celor 70 de victime făcute de sovietici în 1941, prin deportare și exterminare.

V.

- Vaipan, Ilie I. / Ion / Florea / Gheorghe / Petru /

Membrii unei familii de români din comuna Boian- Noua Suliță, omorâți de NKVD în timpul represiunii sovietice din 1941.

Numele lor este gravat pe troița ridicată în memoria celor 63 de victime ale represiunii.

- Vasilaș...

Zeci de familii de români cu acest nume (bărbați, femei, bătrâni și copii; țărani, învățători, preoți, funcționari; primari, notari și politicieni în regimul românesc) din Tereblecea-Adâncata, arestate de NKVD pe 13 iunie 1941 și în 1944, reprimare social, dispersate etnic și decimate în lagăre de muncă forțată din cele mai îndepărtate colțuri ale gulagului sovietic, la Onega, Kazahstan ș.a.

- Vataman, Andrei / Grigore / Maria / Olga / ș.a.

Zeci și zeci de români din Costiceni-Noua Suliță, orașul Noua Suliță ș.a. (bărbați, femei, bătrâni și copii; țărani, învățători, preoți, funcționari; primari, notari și politicieni în regimul românesc), arestați de NKVD pe 13 iunie 1941, reprimați social, dispersați etnic și decimați în lagăre de muncă forțată din cele mai îndepărtate colțuri ale gulagului sovietic (Kazahstan, Novosibirsk ș.a.); părinți despărțiți de copii, soțiile de soți, copiii de frații lor și trimiși în lagăre diferite la mare depărtare unele de altele.

Mulți dintre cei deportați sunt înscriși pe lista din „Almanahul Fagilor”, 1998, pag.161-162.

- Vântu, Ștefan / Vântu, Vasile /.

Doi români din comuna Molnița- Herța, al căror nume este gravat pe troița ridicată în memoria celor 67 de săteni omorâți de NKVD (Vezi mai sus la pag.42-Molnița)

- Verega, Gheorghe Simion.

Țăran din Horecea-Cernăuți, născut în 1930; unul din cele 110 victime ale terorii staliniste menționate în lista publicată de Ion Pridie în almanahul „Țara Fagilor” din 1997; în memoria lor, societatea „Golgota” a ridicat un monument.

- Vitiuc, Arcadie /Elena/Gheorghe/Gheorghiuța/Ioan/Ioana/ Vituc, Aurel.

Țărani români din com. Maidan-Storjineț. Numele lor este gravat pe troița ridicată în comună în memoria celor 90 de victime ale terorii staliniste.

- Vlad, Gheorghe (al lui Ilie) / Vlad, Gheorghe (al lui Gheorghe /

Doi români din com. Igești-Storjineț, al căror nume este gravat pe troița ridicată în memoria celor 87 de victime ale terorii staliniste.

- Vlad, Toader. Zis al lui Ilie.

Țăran român din com. Igești-Storjineț. Deportat pe 13 iunie 1941 în Kazahstan. Numele său este gravat pe troița ridicată în comună, în memoria celor 87 de victime ale terorii staliniste.

- Vlad –Sabie, Mihai (Zis al lui Dumitru) / Vlad-Sabie Teodor /.

Doi români din com. Igești-Storjineț. Deportați în 1941 în Kazahstan, unde au murit.

Numele lor este gravat pe troița ridicată în comună în memoria celor 87 de victime ale terorii staliniste.

- Vlădeanu, Ilie (al lui Ion)/ Ioan (al lui Gheorghe) / Toader (al lui Vasile)/

Români din com.Pătrăuții de Jos-Storjineț, arestați de NKVD pe 13 iunie 1941 și deportați în Kazahstan. Numele lor este gravat pe monumentul ridicat în comună în memoria celor 142 de victime ale terorii staliniste.

Z.

- Zadic, Iacob.

[LD : După 23 august 1944, deși bătrân, generalul-veteran Zadic a

fost arestat. A murit la vârsta de 100 de ani, fără să-i cunoaștem ultimii ani din viață]

General de divizie în armata română. Născut în 1867 într-o familie de etnie armeană. Intrat în armată, a urcat treptele ierarhiei militare fiind colonel (1914); șef al Statului Major al Armatei de Nord și apoi al Armatei 1 (1916-1917); general de brigadă și secretar general la Ministerul de Război (1917); comandant al Diviziei 8(1918-1920); Combatant în Primul Război Mondial. A participat la eliberarea Basarabiei de sub bolșevici în 1917.

După război, mișcarea de eliberare a românilor din Bucovina a luat amploare și președintele Congresului General al Bucovinei, Iancu Flondor, l-a somat pe guvernatorul austriac să predea puterea românilor.

Cel care a sprijinit acțiunea unioniștilor români – eliberând localitățile Ițcani, Suceava, Burdujeni și Cernăuți – a fost generalul de brigadă Iacob Zadic.

La 28 noiembrie 1918, Congresul General al Bucovinei a votat unirea Bucovinei cu România.

În 1920, Iacob Zadic a fost avansat la gradul de general de divizie.

- Zaharciuc, Procopie / Zaharciuc, Vasile /

Doi români din com.Voloca-Adâncata, deportați de NKVD în lagărul de la Onega, unde au murit în 1945.

- Zaharia, Călina.

Româncă din Cernăuți. Deportată pe criterii etnice de NKVD, pe 13 iunie 1941, în lagărele de muncă forțată din Kazahstan; repatriată în febr. 1958.

- Zaharia, Cleopatra.

Româncă născută în 1887. Deportată etnic 8 1941) de NKVD, împreună cu fiica sa, ca membre ale unui condamnat politic.

- Zamosu, Nicolae. Zis al lui Zaharia / Vasile /

Doi frați participanți la marșul de la Fântâna Albă din 1 apr.1941, când 3.000 de români din Basarabia au încercat să treacă granița în România. Arestați de NKVD și omorâți în temniță, la Cernăuți.

- Zamosu, Aurel / Ecaterina / Ioachim / Zaharia /

Români din com. Pătrăuți-Storojineț, deportați de NKVD pe 13 iunie 1941 în Kazahstan, ca măsură de represalii după masacrul de la Fântâna Albă (1 apr.1941), când o mulțime de săteni au încercat să treacă granița în România. Mulți au fost masacrați, alții au fost torturați în temnițe și

deportați în lagărele de muncă forțată din gulagul sovietic. Numele lor este gravat pe monumentul ridicat în comună, în memoria celor 142 de săteni exterminați în lagărele sovietice.

- Zanea, gheorghe.

Țăran român din com. Maidan-Storjineț. Numele său este gravat pe monumentul ridicat în comună, în memoria celor 90 de victime ale terorii staliniste.

- Zapotinschi, V.D.

Țăran român din com. Budineț-Storjineț, al cărui nume este gravat pe troița ridicată în memoria celor 77 victime exterminate de NKVD.

- Zaveliță Toader. Zis al lui Ilie. / Vasile-zis al lui Constantin /.

Doi români din com. Igești-Storjineț. Numele lor este gravat pe troița ridicată în comună, întru pomenirea celor 87 de victime făcute de sovietici între anii 1940-1941.

- Zelghin, Ion / Domnica / Gherasim /.

Români din com. Suceveni-Adâncata, al căror nume este gravat pe troița ridicată în memoria celor 109 victime făcute de NKVD în 1941.

- Zesionoc, Gavril.

Român din com. Doljoc-Hotin. Arestat de NKVD în sept. 1940 și deportat la minele de cărbuni de la Tula-URSS.

A evadat împreună cu un grup de deținuți și s-au predat armatei germane aflată în zonă; preluați de autoritățile române la 21 ian. 1942 și îngrijiți la spitalul din Cernăuți.

După însănătoșire s-a întors în satul natal. Câțiva supraviețuitori ai evadării de la Tula, intervievați de ziarul Bucovina, în ianuarie 1942, au declarat : < ...Doamne, Doamne, de-ai trăsni în Rusia aceea și ai preface-o în bucăți, ca să nu mai auzim de dânsa, că tare multă suflare românească a mai băgat în pământ și tare multă altă lume a mai rămas acolo în chin și năcaz. >. (Cf. C. Ionițoiu, Dicționar Z).

- Zmosu, Aurel. Zis al lui Ioan / Ecaterina a lui Dumitru / Ioachim al lui Gheorghe / Nicolae al lui Zaharia / Vasile al lui Zaharia / Zaharia al lui Gheorghe /

Țăran român cu întreaga familie, din com. Pătrăuții de Jos-Storjineț. Arestați de NKVD pe 13 iunie 1941, și deportați în Kazahstan, împreună cu 142 de consăteni care au murit în lagăr.

Numele le este gravat pe monumentul ridicat în comună în memoria lor.

- Zovea, Mihai T.

Unul din cei 99 de tineri români din com. Boian-Noua Suliță, arestați de NKVD în 1944 și deportați în lagărul de la Onega-URSS, unde au murit de foame, frig sau împușcați de gardieni.

Numele lor este gravat pe troița ridicată în comună, în memoria celor 170 de victime provocate de teroarea stalinistă.